

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ
ต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร
4MAT

พนิดา ทรงเพียรธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2561

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ
ต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร
4MAT

พนิดา ทรงเพียรธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT เสนอโดย นางพนิดา ทรงเพียรธรรม
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและ
การจัดการทรัพยากรบุคคลและรายได้
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุทธาสินี ศิริโกคาภิรมย์)
วันที่ 18 เดือน มกราคม พ.ศ. 2562

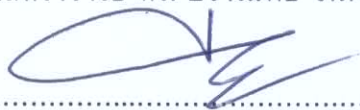
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัลย์ คำคง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทรเรือง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. บุญยานุช เจวียงหงส์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. นันทิยา ทองหล่อ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียน วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง อาจารย์ ดร.บุญยานุช เจวียงหงส์
ชื่อนักศึกษา	พนิสสา ทรงเพียรธรรม
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT และ 4) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา 2) แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT 3) แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.801 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย มีค่าความเชื่อมั่น 0.891 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ไม่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title A Comparison of Grade 8 Students' Learning Achievement and Satisfaction towards Thai Literature Using CIPPA and 4MAT Learning Models

Thesis Advisors Assoc. Prof. Dr. Pramote Chanrueang
 Dr. Bunyanuch Chawianghong

Name Panisa Songpiantum

Program Curriculum and Instruction

Academic Year 2018

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare 1) grade 8 students' learning achievement using CIPPA Model; 2) the students' learning achievement using 4MAT Learning Model; 3) the students' learning achievement using CIPPA and 4MAT Learning Models; and 4) the students' satisfaction towards CIPPA and 4MAT Learning Models. The sample, chosen by simple random sampling, consisted of 80 grade 8 students from 2 classrooms of 40 students each, from Samchuk Rattanakokkaram School, during the academic year 2018. The research instruments included: 1) lesson plans on Thai literature using CIPPA Model, 2) lesson plans on Thai literature using 4MAT Learning Model, 3) an achievement test with a reliability of 0.801, and 4) a questionnaire on satisfaction towards Thai literature with a reliability value of 0.891. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test.

Findings were as follows:

1. The students' learning achievement using CIPPA Model was significantly higher than that before using it ($p < .05$).
2. The students' learning achievement using 4MAT Learning Model was significantly higher than that before using it ($p < .05$).
3. The students' learning achievement using CIPPA and 4MAT Learning Models was not significantly different.
4. The students' satisfaction towards CIPPA and 4MAT Learning Models was significantly different ($p < .05$).

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทร์เรือง ประธานกรรมการควบคุมการวิจัย และ อาจารย์ ดร. บุญยานุช เจริญหงส์ กรรมการควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัลย์ คำคง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. นันทิยา ทองหล่อ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ข้อคิดต่างๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่งจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัลย์ คำคง อาจารย์ ดร. สิริพร ดาววัน รองศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทร์เรือง อาจารย์ ดร.บุญยานุช เจริญหงส์ และอาจารย์ ดร. เนติ เณลยวาเรศ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณนายตรัยพงษ์ เข้มเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ในการทดลองและใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณะครู และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2, 2/4, 2/6 และ2/8 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองและใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่านที่ได้เมตตาให้ความกรุณาชี้แนะข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้เป็นบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

พนัสสา ทรงเพียรธรรม

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการ จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	9
ทำไมต้องเรียนภาษาไทย.....	9
เรียนรู้อะไรในภาษาไทย.....	9
คุณภาพผู้เรียน.....	10
วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย.....	11
มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด.....	12
กระบวนการเรียนรู้.....	15
บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน.....	15
การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ซิปปา.....	17
ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	17

บทที่ 2 (ต่อ)

หน้า

หลักการ / แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	19
ขั้นตอนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	24
บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	27
ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามการสอนรูปแบบซิปปา.....	29
การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ วัฏจักร 4MAT.....	31
ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT.....	31
หลักการ/ แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT.....	32
ขั้นตอนกระบวนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT.....	37
บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT.....	39
ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT.....	44
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	46
ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี.....	46
การสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	48
ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	49
ความพึงพอใจต่อการเรียน.....	52
ความหมายของความพึงพอใจ.....	52
ความสำคัญของความพึงพอใจ.....	53
วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียน.....	54
การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน.....	55
หลักการและเกณฑ์การวัดความพึงพอใจ.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สถิติใช้ในการวิจัย.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
วิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	84
สมมติฐานในการวิจัย.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	84
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	97
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ.....	99
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี ไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา แผนการ จัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบวัฏจักร 4MAT.....	105
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	261
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	271

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	274
------------------------------	-----

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	การเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	67
ตาราง 2	หน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบวัฏจักร 4MAT.....	69
ตาราง 3	แบบแผนการทดลอง.....	73
ตาราง 4	ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	80
ตาราง 5	ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	80
ตาราง 6	ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT.....	81
ตาราง 7	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT.....	81
ตาราง 8	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT.....	83

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา.....	20
ภาพ 3 การจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปา (CIPPA model)...	21
ภาพ 4 วงล้อแห่งการเรียนรู้เป็นลักษณะของผู้เรียน 4 แบบ.....	33
ภาพ 5 พื้นที่ทั้ง 4 ส่วนที่เกิดจากการตัดกันของแกนการรับรู้ (perception) และแกน กระบวนการ (processing).....	34
ภาพ 6 การตอบสนองการพัฒนาศักยภาพทุกด้านของผู้เรียนที่แตกต่างกัน จึงแบ่ง วงล้อแห่งการเรียนรู้เป็น 8 ส่วน.....	35
ภาพ 7 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามกลวิธีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom).....	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติของวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และการดำเนินชีวิตโดยรวมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตวิถี โลกาทัศน์ สุนทรียภาพโดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดี และวรรณกรรมอันล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1)

วรรณคดีไทยเป็นวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทยตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการเรียนการสอนวรรณคดีเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรครูผู้สอนต้องฝึกให้นักเรียนได้พินิจวรรณคดี คือ ศึกษาวรรณคดีอย่างลึกซึ้ง โดยการอ่านวรรณคดีอย่างพินิจพิเคราะห์ ทำความเข้าใจ ตีความ พิจารณาเนื้อหาและแนวคิดแล้วสามารถประเมินค่าวรรณคดีเรื่องนั้นๆ ในด้านศิลปะการประพันธ์ องค์ประกอบ และคุณค่าได้ (จารุวรรณเทียนเงิน, 2547, หน้า 5) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้กำหนดเนื้อหาของการศึกษาวรรณคดีวรรณกรรม คือ วิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรมเพื่อหาข้อมูลแนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรักนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีต และความงามของภาษาเพื่อให้เกิดความภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สะสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันโดยกำหนดไว้ในสาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ว่าผู้เรียนต้องเข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 120) การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นลักษณะของการฝึกทักษะการอ่าน การเขียนการฟังการดู และการพูด โดยมีหลักการใช้ภาษา และวรรณคดีวรรณกรรมเป็นสาระที่ต้องแทรกประสานให้สอดคล้องกับทักษะต่างๆ อย่างเหมาะสมซึ่งการสอนวรรณคดีให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัย

ทักษะที่สำคัญ คือ การอ่านเพื่อให้นักเรียนได้ทราบ และรู้จักความหมายของวรรณคดี มีความรู้เนื้อเรื่องอย่างกระจ่างชัดทำให้เกิดความคิดจินตนาการ และสุนทรียภาพจากเรื่องที่เรียน ครูควรเริ่มให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการอ่านโดยการอ่านตัววรรณคดีทั้งเรื่องจากนั้นควรสอนให้นักเรียนเข้าถึงหรือวิพากษ์โดยครูฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะดิชม หรือพิจารณาส่วนที่งาม และส่วนที่บกพร่องว่าอยู่ตรงไหน ตัวละครตัวใดดีหรือเลวอย่างไร เจตนาของผู้แต่งคืออะไร เมื่อครูทราบความคิดเห็นของนักเรียนแล้ว ควรบอกความคิดเห็นของครูให้นักเรียนทราบด้วยเพื่อเป็น การชี้แนวทางหรือแนวคิด จากนั้นให้นักเรียนตีความ หรือวินิจฉัยและให้พิจารณากลวิธีและวิพากษ์วิจารณ์

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา พ.ศ. 2559 โดยจำแนกตามระดับขนาดโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.44 แต่ค่าเฉลี่ยของโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.76 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับขนาดโรงเรียน ผลจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้พบว่ามาตรฐานการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มาตรฐาน ท 5.1 และจากผลการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้ประเมินโรงเรียนโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม เมื่อปีพุทธศักราช 2559 ตัวบ่งชี้ที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ซึ่งเกณฑ์สูงสุดคือระดับ ดี ทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาไว้ว่านักเรียนควรได้รับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2559, หน้า 2-15) มาอ้างอิงกับกระบวนการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน โดยให้ชิ้นงาน และศึกษานโยบายภาครัฐในการพัฒนาการศึกษาไทย เข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งทางรัฐบาลได้คาดหวังว่า เด็กไทยมีการเรียนรู้จากปัญหาจริงที่เกิดขึ้น เรียกว่าเป็น problem based learning และเป็นยุคเทคโนโลยี เด็กไทยต้องมีความคิดสร้างสรรค์ (creative) และ สร้างนวัตกรรม (innovation) เน้นการสร้างให้คนไทยสามารถคิดเองได้ (ชวลิต โพธิ์นคร, 2560, ย่อหน้า 4) จากนั้นผู้วิจัยได้สอบถามครูและนักเรียนโรงเรียนสามชุกรัตนโกคารามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนวิชาวรรณคดีไทย จึงสรุปปัญหาที่พบได้ ดังนี้ 1) วิธีการสอนของครูจะเน้นการเล่าเรื่อง หากระดับชั้นใดเรียนวรรณคดีไทยภาคบ่าย จะพบนักเรียนแอบหลับในชั้นเรียนเป็นประจำ 2) การบ้านที่ได้รับมอบหมายส่วนใหญ่ คือการท่องจำบทประพันธ์ นักเรียนไม่เห็นคุณค่า เป็นวิชาเบื่อ นักเรียนมีเจตคติให้การเรียนเป็นไปทางด้านลบมากกว่าบวก และ 3) การใช้สื่อในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยน่าสนใจมีน้อย ยังใช้วิธีสอนแบบดั้งเดิม นักเรียนจึงรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ (ข้าวหอม รัตริ, ทิภากร สุขหอม, นันทนา บุญวงศ์, ลำยุร เรืองสวัสดิ์, และสุกัญญา ชูกุล, 2560)

จากปัญหาการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น แนวทางการแก้ปัญหาแนวทางหนึ่งคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ซึ่งมีแนวความคิด 5 ประการ คือ 1) การสร้าง

ความรู้ด้วยตนเอง 2) การมีปฏิสัมพันธ์ 3) ทักษะกระบวนการ 4) การมีส่วนร่วมกิจกรรมได้กระทำ/ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และ 5) การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ ทิศนา ขัมมณี (2560, หน้า 15) นำมาเปรียบเทียบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งส่งเสริมความถนัดของผู้เรียน และส่งเสริมการใช้สมองอย่างสมดุลกัน อันส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และได้พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ (McCarthy, 1990, p.34) ซึ่งการจัดกิจกรรมทั้ง 2 รูปแบบ มีลักษณะการสอนใกล้เคียงกันควรอย่างยิ่งที่จะทดลองสอนทั้ง 2 รูปแบบเทียบกัน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยว่ามีท่านใดใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แล้วสามารถแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่และเป็นไปในทิศทางใด จากการศึกษางานวิจัยของพชรกมล เต็มใจ (2554, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบซิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรพร เชื้อดวงผุย (2556, บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT กับแบบ CIPPA มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT กับแบบ CIPPA ต่างมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนทั้ง 2 วิธี มาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เป็นหัวข้อวิทยานิพนธ์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งนี้เพื่อนำผลไปพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องวรรณคดีไทย ให้มีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกับครูหรือผู้ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด
2. เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนวรรณคดีไทยให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. นักเรียนได้เรียนรู้กลวิธีในการเรียนรูปแบบการเรียนรู้แบบซิปปากับรูปแบบการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนวรรณคดีไทยเพื่อแสวงหาความรู้และถ่ายทอดแก่รุ่นถัดไปได้ เป็นการอนุรักษ์วรรณคดีไทยสืบทอดต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 10 ห้อง จำนวนนักเรียน 389 คน ซึ่งประชากรมีลักษณะคละกันทั้งนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 10 ห้อง เหลือ 2 ห้อง คือ ห้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 และ ห้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 และสุ่มอีกครั้งเพื่อกำหนดวิธีการสอน ได้ห้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา จำนวน 40 คน และห้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT จำนวน 40 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งได้ 2 วิธี

2.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัด ม.1/2 วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

ที่อ่านพร้อมยกเหตุผลมาประกอบ ตัวชี้วัด ม.1/3 อธิบายคุณค่าของวรรณกรรมที่อ่าน ตัวชี้วัด ม.1/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัด ม.1/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ประกอบด้วย

3.1 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท

3.2 กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

3.3 โคลงสุภาพิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

3.4 กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง และใช้เวลาในการทดสอบก่อนและหลังเรียน 2 ชั่วโมง รวมห้องเรียนละ 14 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองและฟังตนเองแล้วยังต้องฟังการมีปฏิสัมพันธ์ กับเพื่อน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวรวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ โดยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้อย่างตื่นตัวซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน

ขั้นที่ 7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มนักเรียน 4 คุณลักษณะกับพัฒนาการสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุลเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามแบบและความต้องการของตนอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยมี 8 ลำดับขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์ เป็นความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามกรอบความคิด

ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงาน

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์ชิ้นงานและนำไปใช้

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนหลังจากเรียนเรื่องวรรณคดีไทย โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ที่วัดได้จากความสามารถของนักเรียนในการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกยินดีและชอบใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยในลักษณะที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนและสนใจเรียนมากขึ้น สามารถประเมินได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

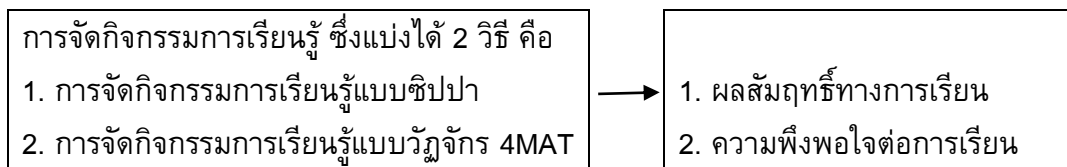
นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT โดยนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาตามแนวคิดของทิสนา แคมณี (2552, หน้า 281) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การทบทวน ตรวจสอบ ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาและสร้างความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่มผู้เรียน ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นตอนที่ 6 การปฏิบัติหรือการแสดงความรู้และผลงาน ขั้นตอนที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ตามแนวคิดของแมคคาร์ธี (McCarthy) เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาเพื่อให้สมองทั้งสองซีกมีการพัฒนาที่สมดุลและนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ซึ่งมี 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาความคิดรวบยอด ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติตามกรอบความคิด ขั้นตอนที่ 6 สร้างชิ้นงาน ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์ผลและประยุกต์ใช้ ขั้นตอนที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกัน
4. ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับหัวข้อเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

1.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

1.3 คุณภาพผู้เรียน

1.4 วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย

1.5 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

1.6 กระบวนการเรียนรู้

1.7 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

2. การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.2 หลักการ / แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.3 ขั้นตอนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.4 บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

2.5 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบการสอนรูปแบบซิปปา

3. การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร

4MAT

3.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

3.2 หลักการ/ แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

3.3 ขั้นตอนกระบวนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

3.4 บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

3.5 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.3 ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

- 4.4 การสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.5 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5. ความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 5.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ
 - 5.3 วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 5.4 การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 5.5 หลักการและเกณฑ์การวัดความพึงพอใจ
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม พุทธศักราช 2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1-47)

1. ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2. เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

2.1 การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3 การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

2.4 หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

2.5 วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่ได้ อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

3.2 เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่างๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงงาน

3.3 พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

อย่างเป็นระบบมีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

3.4 เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

3.5 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

4. วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารการคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

5. มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ การสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน สาระที่เกี่ยวกับวรรณคดีวรรณกรรม คือ

มาตรฐานและตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.2/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความและอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ม.2/3 เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่างๆ ที่อ่าน

ม.2/4 อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ม.2/5 วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน

ม.2/6 ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

ม.2/7 อ่านหนังสือ บทความหรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

ม.2/8 มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.2/1 คัดลายมือ ตัวบรรจง ครึ่งบรรทัด

ม.2/2 เขียนบรรยาย และพรรณนา

ม.2/3 เขียนเรียงความ

ม.2/4 เขียนย่อความ

ม.2/5 เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.2/6 เขียนจดหมายกิจธุระ

ม.2/7 เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้ง
ในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ม.2/8 มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้
ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ม.2/1 พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู

ม.2/2 วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อ
ต่างๆ

ม.2/3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผลเพื่อนำข้อคิดมา
ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ม.2/4 พูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ม.2/5 พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า

ม.2/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลง
ของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ม.2/1 สร้างคำในภาษาไทย

ม.2/2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวมและประโยคซ้อน

ม.2/3 แต่งบทร้อยกรอง

ม.2/4 ใช้คำราชาศัพท์

ม.2/5 รวบรวม และอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.2/2 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน
พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่าน

ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

6. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอน และเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

7. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

7.1 บทบาทของผู้สอน

7.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

7.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

7.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

7.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

7.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

7.2 บทบาทของผู้เรียน

7.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ

7.2.2 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

7.2.3 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

7.2.4 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

7.3 คุณภาพผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียด ดังนี้

7.3.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

7.3.2 เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่างๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผลตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงงาน

7.3.3 พูดยแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดยรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

7.3.4 เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์คำบาลีสันสกฤตคำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

7.3.5 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและคุณภาพของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง แสดงว่าวรรณคดีไทยย่อมมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

1. ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

ทิตนา แชมมณี (2560, หน้า 24) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งตนเองแล้วยังต้องพึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อน และบุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวรวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (process skills) ต่างๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้อย่างตื่นตัว ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย อย่างเหมาะสม และจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เข้าใจลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้นหากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2553, หน้า 47) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง หลักการซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย อาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบซิปปา เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้ การได้เคลื่อนไหวทางกาย การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2551, หน้า 13) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองและพึ่งตนเองแล้วยังต้องพึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อนๆ บุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวรวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (process skills) ต่างๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้โดยให้ผู้เรียนมี

ความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้อย่างตื่นตัว ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย อย่างเหมาะสม และจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เข้าใจลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้นหากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

สุชีลา เพชรแก้ว (2552, หน้า 25) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา หมายถึง หลักการจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการจัดการเรียนการสอนโมเดลชิปปา เป็นหลักที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เสนอ มีจุดเน้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

วัชรรา เล่าเรียนดี (2552, หน้า 18) กล่าวว่า กิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนซึ่งสามารถประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนสำคัญดังนี้

C มาจากคำว่า construct หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ constructivism คือ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองทำความเข้าใจเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ตนเอง และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า interaction หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ได้รู้จักกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดประสบการณ์ แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า physical participation หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมทางด้านร่างกายให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย

P มาจากคำว่า process learning หมายถึง เรียนรู้ กระบวนการ ต่างๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

A มาจากคำว่า application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน เป็นการช่วยผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสังคม และชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ จากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

รุ่ง แก้วแดง (2553, หน้า 53) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา หมายถึง หลักการซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย อาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ แบบชิปปา (CIPPA model) เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการ

เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้ การได้เคลื่อนไหวทางกาย การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ความหมายของ CIPPA

วิลสัน (Wilson, 1996, p.3) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา หมายถึง หลักที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดเน้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

กู๊ด (Good, 1973, p.45) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

จากการศึกษาความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง มีจุดเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

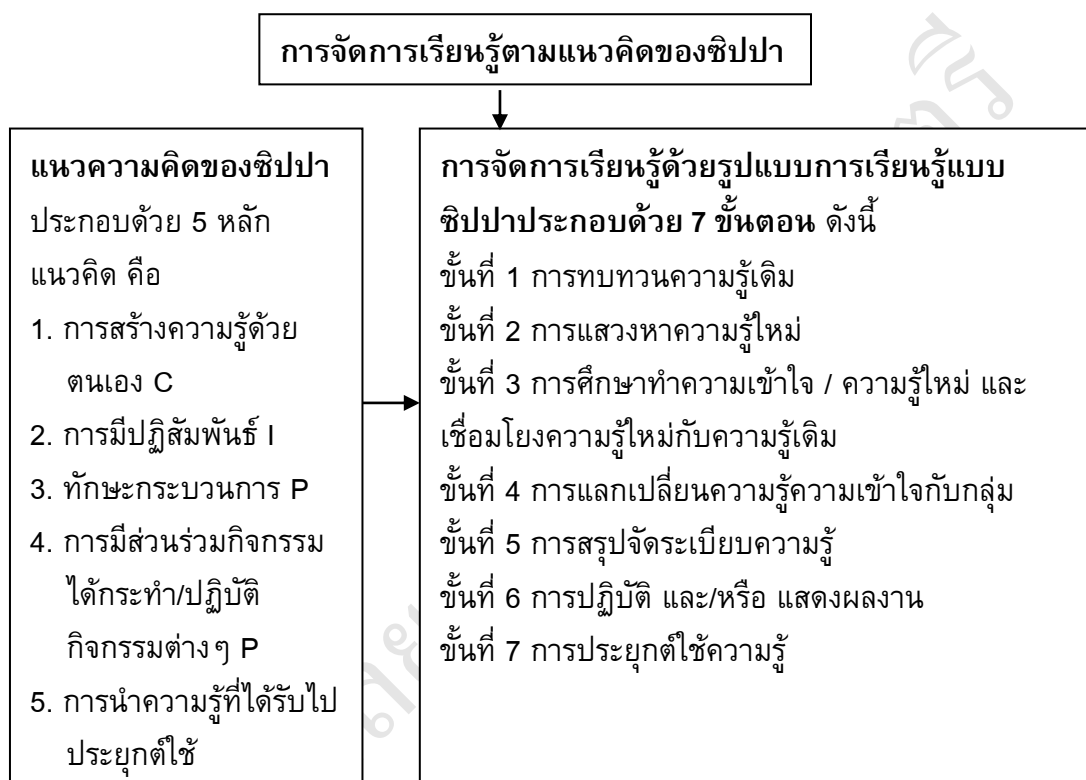
2. หลักการ / แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา

ทิสนา แชมมณี (2560, หน้า 87) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางรูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน จากแนวคิดทางการศึกษาที่พบว่า สามารถใช้ได้ผลดีในการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักการ 6 หลักการ ได้แก่

1. หลักการสร้างความรู้ (constructivism)
2. หลักกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (group process and cooperative learning)
3. หลักความพร้อมในการเรียนรู้ (learning readiness)
4. หลักการเรียนรู้กระบวนการ (process learning)
5. หลักการถ่ายโอนการเรียนรู้ (transfer of learning)
6. ซึ่งทั้งหลักการทั้ง 5 เป็นที่มาของแนวคิด รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด ซึ่งประกอบด้วย 5 แนวคิด คือ
 - 6.1 C (construction of knowledge) การสร้างความรู้ด้วยตนเอง
 - 6.2 I (interaction) การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัวหลายๆ ด้าน
 - 6.3 P (process skills) ทักษะกระบวนการต่างๆ ที่เป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เป็นขั้นตอน
 - 6.4 P (physical participation) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม/ ปฏิบัติกิจกรรม

6.5 A (application) การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

ด้วยแนวคิด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพ และแนวคิดตามหลักชิปปาสามารถนำมาแสดงเป็นแผนภาพการจัด การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบชิปปา ดังภาพ 2

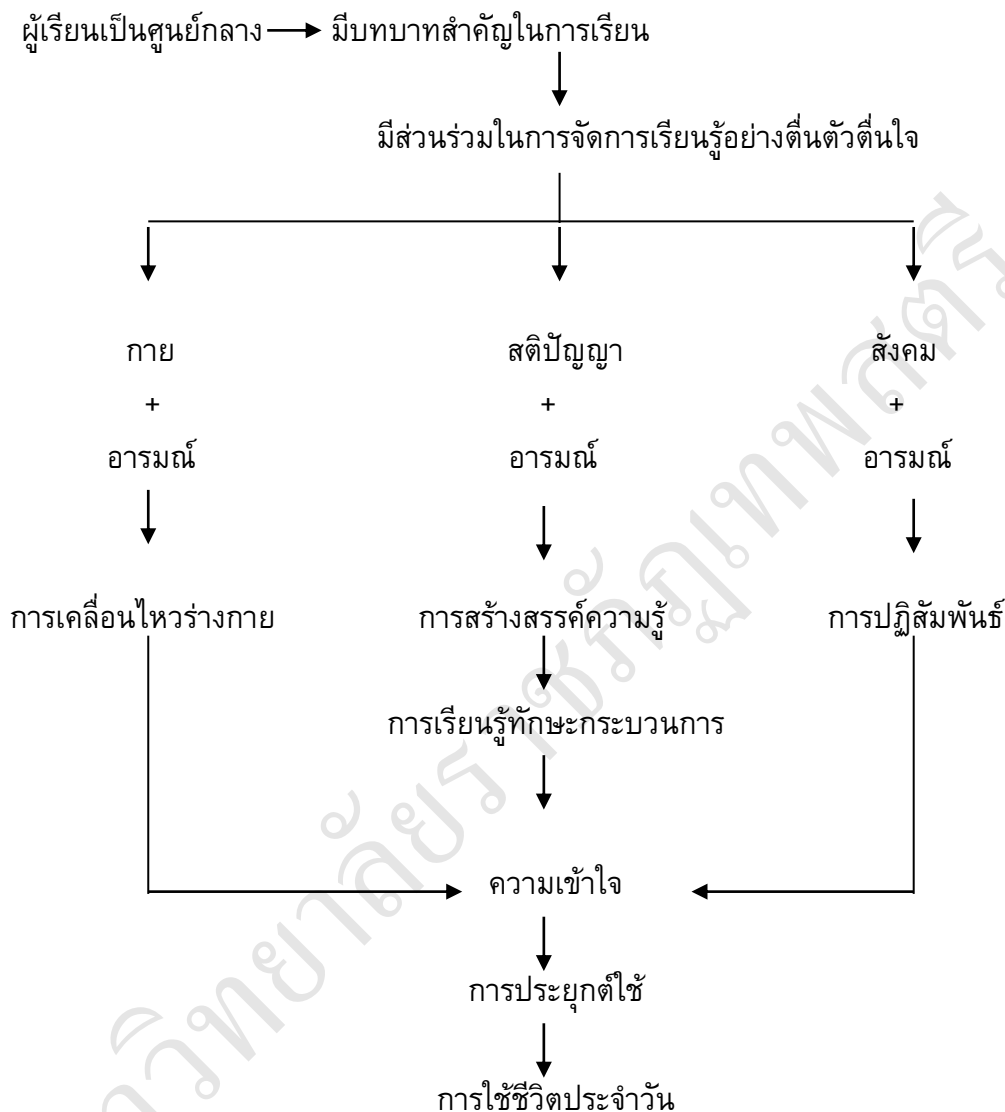

ภาพ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา

ที่มา : ทิศนา ขัมมณี (2560, หน้า 25)

จากภาพ 2 แนวความคิดของชิปปา ประกอบด้วย 5 หลักแนวคิด และมีการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปาประกอบด้วย 7 ขั้นตอน

การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบชิปปา

ภาพ 3 การจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบชิปปา (CIPPA model)

ที่มา : ทิศนา ขัมมณี (2560, หน้า 26)

ทิศนา ขัมมณี (2560, หน้า 27) ได้อธิบายการจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบชิปปา (CIPPA model) ไว้ดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมในการจัดการเรียนอย่างทั่วถึง และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และ

กระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่จัด จึงควรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะ ดังนี้

1.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ
เหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน

1.2 มีประเด็นที่ท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เป็นประเด็นที่ไม่ยาก หรือง่ายเกินไป
เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้น ให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่อง
หนึ่ง

1.3 ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

1.4 ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน เกี่ยวข้องกับชีวิตประสบการณ์
และความเป็นจริงของผู้เรียน

2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญโดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กัน
กลุ่มได้พูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูล
ต่างๆ เหล่านี้จะช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับ พฤติกรรมของตนเอง และผู้อื่น และจะ
ปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมกับผู้อื่นได้

3. ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการที่สำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามจัดการ
เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วย
ตนเองนั้นผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี และมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียน รวมทั้งเกิดความคงทนใน
การเรียนรู้

4. เน้นกระบวนการควบคุมกับผลงานโดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึง
กระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงานมีใช้ที่จะพิจารณาถึงผลงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะ
ประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการ

5. เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มี
โอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวันพยายามส่งเสริมให้เกิด
การปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

วัฒนาพร ระบุทฤษฏี (2550, หน้า 12-13) กล่าวว่า แนวคิดของรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปาเป็นแนวความคิดหลักของทฤษฎีการสร้างความรู้เป็น
แนวคิดที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล ซึ่งบุคคลเป็นผู้สร้างความรู้
จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจเดิม และได้เสนอบทบาทของครูใน
การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกต สำรวจเพื่อให้ได้เห็นปัญหา

2. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน อาทิ แนะนำให้ถาม ให้คิด เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบหรือ
สร้างความรู้ด้วยตนเอง

3. ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการคิดค้นต่อไป ให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ก้าวไกล

วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2550, หน้า 43) กล่าวต่อไปว่า แนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปา เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย อาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ ชิปปา โมเดล เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้ การได้เคลื่อนไหวทางกาย การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การจัดการเรียนการสอนแบบ ชิปปา โมเดล มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา ได้แก่

1. แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ (constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (group process and cooperative learning)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (learning readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (process learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (transfer of learning)

นวลจิตต์ เชาว์กิริติพงศ์ (2552, หน้า 15-18) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ หลักการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปา ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการสร้างความรู้ เนื่องจากความคิดพื้นฐานที่เชื่อว่า ในสมองของผู้เรียนมิได้มีแต่ความว่างเปล่าแต่ทุกคนมีประสบการณ์เดิมของตนเองเมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ สมองจะพยายามปรับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ โดยการต่อเติมเข้าไป ในกรณีที่ข้อมูลเดิมและข้อมูลใหม่ไม่มีความขัดแย้ง กันแต่ถ้าขัดแย้งกันก็จะปรับโครงสร้างของข้อมูลเดิมเพื่อให้สามารถรับข้อมูลใหม่ได้ ซึ่งอาจทำให้โครงสร้างความรู้ นั้น ก็จะสมบูรณ์ ถ้าผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำตามแนวความคิดนี้ผู้เรียนก็จะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้

2. การจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ คือ การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่างๆ หรือการกระทำ บางสิ่งบางอย่าง ดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ได้แก่ การพูดคุยปรึกษาหารือกับเพื่อน กับครู หรือผู้เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลบางอย่างที่ผู้เรียนต้องการได้

2.2 ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อาทิ กำหนดให้ผู้เรียนสำรวจอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในบริเวณโรงเรียน

2.3 ให้นักเรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ อาทิ กำหนดให้ผู้เรียนสังเกต การกินอาหารของสัตว์หรือรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของต้นไม้ชนิดต่างๆ

2.4 ให้นักเรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางด้านสื่อสารสนเทศ วัสดุ และเทคโนโลยีต่างๆ อาทิ ให้ผู้เรียนไปหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ หรือให้อ่านใบความรู้ ใบงานหรือใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ในการเรียน

3. การจัดการเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวอวัยวะ หรือกล้ามเนื้อต่างๆ เป็นระยะ ตามความเหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน โดยกล้ามเนื้อที่เคลื่อนไหวอาจเป็นส่วนต่าง

4. การจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการ คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการต่างๆ อาทิ กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการศึกษาด้วยตนเอง กระบวนการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจ กระบวนการทำงาน กระบวนการอื่นๆ โดยการจัดกิจกรรม สถานการณ์ หรือกำหนดให้ผู้เรียนหาข้อมูลหรือความรู้โดยใช้กระบวนการดังกล่าวเป็นเครื่องมือ

5. การจัดการเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการประยุกต์ใช้ความรู้ คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้กระทำ สิ่งต่างๆ

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการแนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA model) สรุปได้ว่า หลักการการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA model) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยดึงหลักการ 5 หลักการประกอบด้วย หลักการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การสร้างทักษะ และกระบวนการในการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมและสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้

3. ขั้นตอนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา

ทิศนา ขัมมณี (2552, หน้า 281) กล่าวว่า ชิปปา เป็นการหลักซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดการกระบวนการเรียนการสอนตามหลักชิปปา นี้สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง อาทิ ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนเองให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้อย่างง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน หาข้อความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไม่มีการปฏิบัติ ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนเองและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้นๆ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจจะมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในขั้นตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน

นวลจิตต์ เชาว์กิตติพงศ์ (2552, หน้า 27-29) สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิมขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย อาทิ ผู้สอนอาจใช้การสนทนาซักถามให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เดิม หรือให้ผู้เรียนแสดงโครงความรู้เดิม (graphic organizer) ของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งผู้สอนอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้

คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้ ในขั้นนี้ผู้สอนควรแนะนำแหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนตลอดทั้งจัดเตรียมเอกสารสื่อต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล / ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล / ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนสร้างความหมายของข้อมูล / ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง อาทิ ใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ในขั้นนี้ ผู้สอนควรใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างลักษณะนิสัย กระบวนการทักษะทางสังคม ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ผู้สอนควรให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญประกอบด้วยมโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์ย่อยของความรู้ทั้งหมด แล้วนำมาเรียบเรียงให้ได้สาระสำคัญครบถ้วน ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนจัดเป็นโครงสร้างความรู้ จะช่วยให้จดจำข้อมูลได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงผลงาน ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อมูลที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย ในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถแสดงผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การจัดนิทรรศการ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เรียงความ วาดภาพ เป็นต้น และอาจจัดให้มีการประเมินผลงานโดยมีเกณฑ์ที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ เป็นการให้โอกาสผู้เรียนใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์หลังจากประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำความมารวม แสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้ เช่นกัน ขั้นที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้

จากการศึกษาขั้นตอนการสอนแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มี 7 ขั้นตอน

4. บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซีปปา

ทิสนา แชมมณี (2560, หน้า 2-5) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ว่าจะใช้แนวคิดใดจะประสบความสำเร็จไม่ได้ หากว่าครูไม่เปลี่ยนบทบาทของตนเอง ซึ่งบทบาทของครูตามแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซีปปา (CIPPA model) มีดังนี้

1. การเตรียมการสอน

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เรื่องที่สอนให้เข้าใจ

1.2 ศึกษาแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน โดยกำหนดจุดประสงค์ วิเคราะห์เนื้อหาความคิดรวบยอดและกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลักซีปปา และกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม สื่อ วัสดุ เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่างๆ ให้เพียงพอสำหรับผู้เรียนติดต่อแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล หรือสถานที่ต่างๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ห้องเรียนหรือสถานที่เพื่อการเรียนการสอน

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์จริง ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ สังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม ให้คำแนะนำและข้อมูลต่างๆ การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรมให้คำแนะนำข้อมูลต่างๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น และบันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

3. การประเมิน

3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550, หน้า 12-14) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซีปปา (CIPPA model) ไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซีปปา (CIPPA model) สามารถสรุปบทบาทที่สำคัญๆ ได้ดังนี้

1.1 บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1.1 การเตรียมตนเอง ผู้สอนจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ (resource person) ซึ่งจะต้องให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแนะนำแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล

1.1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูล ผู้สอนจะต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามต้องการ

1.1.3 การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาความรู้ อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบทบาทของผู้สอนในส่วนนี้จะทำหน้าที่คล้ายผู้จัดการ (manager) กำหนดบทบาทการเรียนรู้และเป็นผู้กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนทุกคน ได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมทำกิจกรรมแบ่งกลุ่มหรือจับคู่

1.1.4 การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนต้องพิจารณาและกำหนดว่า จะใช้สื่อใดบ้าง วัสดุอุปกรณ์อะไรบ้าง เพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผล

1.1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผล บทบาทในการเตรียมการอีกประการหนึ่งคือ การเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (process) และผลงาน (product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (cognitive) จิตพิสัย (affective) และทักษะพิสัย (skill) โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

1.2 บทบาทด้านการดำเนินการ เป็นบทบาทของผู้สอนขณะที่ผู้เรียนกำลังดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (helper and advisor) คอยให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ อาทิ ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลา que ผู้เรียนต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (supporter and encourage) ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

1.2.3 การเป็นผู้ร่วมกิจกรรม (active participant) โดยเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มของผู้เรียนพร้อมทั้งให้ความคิด และความเห็น หรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

1.2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (monitor) ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

1.2.5 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการสนับสนุนเสริมแรง และกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมทำงานกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายโต้แย้งแสดงความคิดเห็นด้วยท่วงทีนุ่มนวล ให้เกียรติและเป็นมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

1.3 บทบาทด้านการประเมิน เป็นบทบาทที่ผู้สอนต้องดำเนินการ เพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดตามสภาพจริง (authentic measurement) จากการใช้ปฏิบัติ และจากผลงาน ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากผู้สอนจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่ม ควรจะมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเอง และกลุ่มด้วย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา คือ ผู้สอนต้องมีการเตรียมการแหล่งข้อมูล กิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และบทบาทที่เหมาะสมในการดำเนินการเรียนการสอน การวัดผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

5. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามการสอนรูปแบบชิปปา

ทิตนา แชมมณี (2560, หน้า 28) กล่าวว่า ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนสามารถอธิบาย ชี้แจง ตอบคำถามได้ดี นอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความใฝ่รู้ด้วยรูปแบบชิปปา นอกจากจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัด หรือเป็นเครื่องตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ว่า กิจกรรมนั้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือไม่ โดยนำเอากิจกรรมในแผนการสอนมาตรวจสอบตามหลัก รูปแบบชิปปา

รุจิรี ภูสาระ, และจันทร์านิ สงวนนาม (2545, หน้า 42) กล่าวว่า ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจง ตอบคำถามได้ดี นอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความใฝ่รู้ด้วยรูปแบบชิปปา (CIPPA model) นอกจากจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นตัวชี้วัด หรือเป็นเครื่องตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ว่า กิจกรรมนั้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือไม่ โดยนำเอากิจกรรมในแผนการสอนมาตรวจสอบตามหลัก รูปแบบชิปปา (CIPPA model) การจัดการเรียนการสอนรูปแบบชิปปา (CIPPA model) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นก็คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์

ดังนั้นครูที่จะสอนผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงจำเป็นที่จะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านกาย (physical participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่พบได้เสมอๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนานๆ ไม่เข้าผู้เรียนอาจหลับไป หรือคิดไปเรื่องอื่นๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกาย มีส่วนช่วยให้ประสาทรับรู้ตื่นตัว พร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี ดังนั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

2. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา (intellectual participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือพุท้งายๆ ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำทหายความคิดของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ดังนั้น กิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ ก็จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด โดยเรื่องนั้นจะต้องไม่ย่ายและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียน เพราะถ้าง่ายเกินไป ผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็จะเกิดความท้อถอยที่จะคิด ดังนั้นครูจึงต้องหาประเด็นที่เหมาะสมกับวัยและความ สามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (social participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ที่อาศัยรวมกันอยู่เป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับบริบทต่างๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ทางด้านอื่นๆ ด้วย ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย

4. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ (emotional participation) คือ กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประสบการณ์ และความเป็นจริงของผู้เรียน จะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบชิปปา สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านกาย สติปัญญา และสังคม ส่วนการมีส่วนร่วมทางด้านอารมณ์นั้น ความจริงแล้วมีเกิดขึ้นควบคู่ไปกับทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกาย สติปัญญา และสังคม ซึ่งหากครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ตามหลัก

ดังกล่าวแล้ว การจัด การเรียนการสอนของครูก็จะมีลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง วิธีการที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบชิปปา สามารถทำได้โดยครูอาจเริ่มต้นจากแผนการสอนที่มีอยู่แล้ว และนำแผนดังกล่าวมาพิจารณาตามรูปแบบชิปปา หากกิจกรรมตามแผนการสอนขาดลักษณะใดไป ก็พยายามคิดหากิจกรรมที่จะช่วยเพิ่มลักษณะดังกล่าวลงไป หากแผนเดิมมีอยู่บ้างแล้ว ก็ควรพยายามเพิ่มให้มากขึ้น เพื่อกิจกรรมจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อทำเช่นนี้ได้จนเริ่มชำนาญแล้ว ต่อไปครูก็จะสามารถวางแผนตามรูปแบบชิปปา (CIPPA model) ได้ไม่ยากนัก

การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

1. ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

มีนักวิชาการให้ความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ไว้ดังนี้

แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990, p.31) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ โดยจัดแบ่งช่วงเวลาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละเรื่อง ยึดหลักการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองผู้เรียนทุกแบบการเรียนรู้ให้มีโอกาสได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ตนชอบและได้ปรับตัวเรียนรู้ในแบบการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วย และมีการจัดประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาเพื่อให้สมองทั้งสองซีกมีพัฒนาการที่สมดุล ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, หน้า 113) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมุ่งส่งเสริมความถนัดของผู้เรียน และส่งเสริมการใช้สมองอย่างสมดุลกัน อันส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ให้มีคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข เนื่องจากได้ทำงานร่วมกัน ได้สร้างสรรค์ผลงานตามความถนัดของบุคคล รู้จักบูรณาการประสบการณ์ของตนเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

ธีระยุทธ ธีระศิลป์ (2551, หน้า 38) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT สร้างขึ้นโดยใช้วงกลมเป็นสัญลักษณ์ แทนการเคลื่อนไหวของกิจกรรมการเรียนรู้ พื้นที่ของวงกลม ถูกแบ่งออกโดยเส้นแห่งการเรียนรู้ และเส้นแห่งกระบวนการจัดข้อมูลรับรู้เป็นส่วนกำหนดให้แต่ละส่วนใช้แทนกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ลักษณะ ดังนี้

ส่วนที่ 1 คือ บูรณาการประสบการณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของตน ใช้คำถามเป็นคำถามนำกิจกรรมคือ ทำไม (why)

ส่วนที่ 2 คือ สร้างความคิดรวบยอด คำถามที่เป็นคำถามนำกิจกรรมส่วนนี้คือ อะไร (what)

ส่วนที่ 3 คือ ปฏิบัติและเรียนรู้ตามลักษณะเฉพาะตัว คำถามที่เป็นคำถามนำ กิจกรรมส่วนนี้คือทำอะไร (how)

ส่วนที่ 4 คือ บูรณาการประยุกต์กับประสบการณ์ของตน คำถามที่เป็นคำถามนำ กิจกรรมส่วนนี้คือ ถ้า (if)

ทิสนา แคมมณี (2552, หน้า 59) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฏจักร 4MAT หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมความถนัดของผู้เรียนและส่งเสริมการใช้สมอง 2 ซีก อย่างสมดุลกัน อันจะส่งผลให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ และผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

สุคนธ์ สินธพานนท์, และคนอื่นๆ (2554, หน้า 27) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฏจักร 4MAT หมายถึง การรับรู้ และกระบวนการ การเรียนเกิดจากการที่คนทั้งหลายรับรู้แล้ว นำเข้าไปจัดกระบวนการ ในสิ่งที่ตนรับรู้มาอย่างไร ตัวอย่าง คนที่มีความแตกต่างกันมากมาย ก็ได้แก่คนที่รับรู้ผ่านรูปธรรม แต่คนอีกประเภทหนึ่งรับรู้ผ่านนามธรรมคนสองกลุ่มนี้สร้างความคิดแตกต่างกัน ในเรื่องเดียวกัน

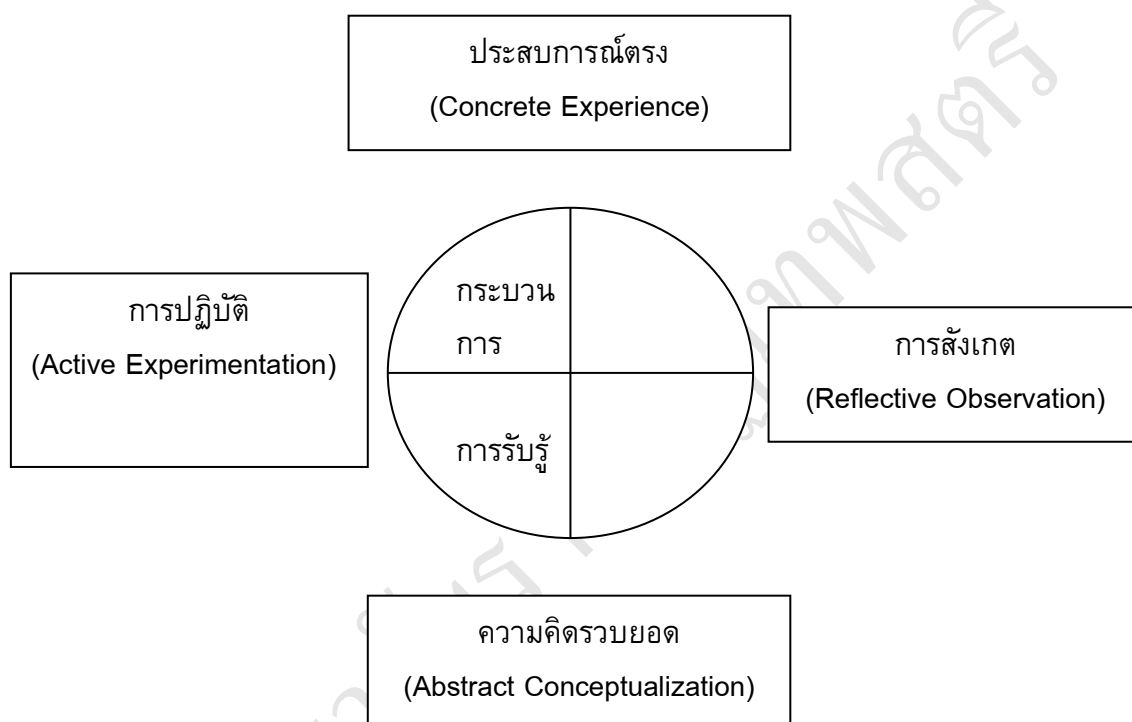
เดวิด (David, 1984, p.32) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฏจักร 4MAT หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็น การจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ กับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลักษณะและความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม กิจกรรมบางช่วงจะตอบสนองให้ผู้เรียนแต่ละแบบมีความสุขในการเรียนในช่วง กิจกรรมที่ตนเองถนัด และรู้สึกท้าทายในช่วงที่ผู้อื่นถนัด ดังนั้นผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฏจักร 4MAT หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความถนัดของผู้เรียนและพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุลกัน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. หลักการ/แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

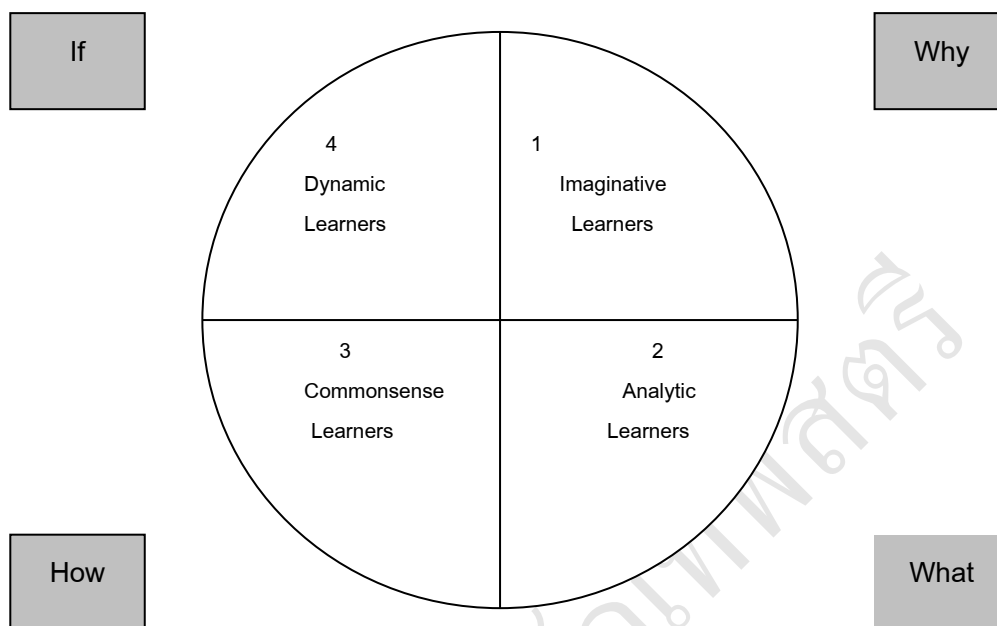
แมคคาร์ธี ได้รับทุนวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้และบทบาทของสมองที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ซึ่งเขาได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนแนวคิดกับนักการศึกษาต่าง ๆ มากมาย แต่ละแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อแมคคาร์ธี มากที่สุด คือแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ของเดวิด (David) ที่มีแนวคิดว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ใน 2 มิติ คือ การรับรู้ (perception) และการจัดกระบวนการ (processing) โดยการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากวิธีการที่บุคคลรับรู้แล้วจัดกระบวนการเสียใหม่ตามแนวความถนัดของตนเอง ซึ่งการรับรู้จะเกิดขึ้นได้ 2 วิธี คือ การรับรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์รูปธรรม (concrete experience) และการรับรู้โดยผ่านความคิดรวบยอดหรือนามธรรม (abstract conceptualization)

กระบวนการรับรู้ดังกล่าว เป็นกระบวนการที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง (active experimentation) และเฝ้าสังเกตอย่างไตร่ตรอง (reflective observation) ซึ่งเดวิด (David) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ตามความแตกต่างของการเรียนรู้เป็น 4 ส่วน ตามจุดตัดของแกนการรับรู้ และแกนของกระบวนการ โดยให้ส่วนที่เป็นวงล้อแห่งการเรียนรู้เป็นลักษณะของผู้เรียน 4 แบบ ซึ่งมีรูปแบบการรับรู้และกระบวนการรับรู้ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ภาพ 4 : วงล้อแห่งการเรียนรู้เป็นลักษณะของผู้เรียน 4 แบบ
ที่มา : เดวิด (David, 1984, p.34)

แมคคาร์ธี (McCarthy) ได้ประยุกต์แนวคิดของเดวิด (David) โดยให้พื้นที่ทั้ง 4 ส่วนที่เกิดจากการตัดกันของแกนการรับรู้ (perception) และแกนกระบวนการ (processing) แทนลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 ประเภท ซึ่งคำนึงถึงความคิดเกี่ยวกับระบบการทำงานของสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวากับธรรมชาติของการเรียนรู้ซึ่งอธิบายโดยใช้แผนภาพและคำอธิบายประกอบได้ ดังนี้

ภาพ 5 พื้นที่ทั้ง 4 ส่วนที่เกิดจากการตัดกันของแกนการรับรู้ (perception) และแกนกระบวนการ (processing)

ที่มา : แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990, p.33)

จากภาพอธิบายได้ว่า ส่วนที่เกิดจากการตัดกันของแกนการรับรู้ (perception) และแกนกระบวนการ (processing) จำแนกได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้เรียนที่ถนัดจินตนาการ (imaginative learners) เป็นผู้เรียนที่เรียนรู้จากประสบการณ์และกระบวนการเฝ้าสังเกตผู้เรียนในกลุ่มนี้จะสงสัยและตั้งคำถามตรงกันว่า “ทำไม” ทำไมต้องเรียนเรื่องนี้

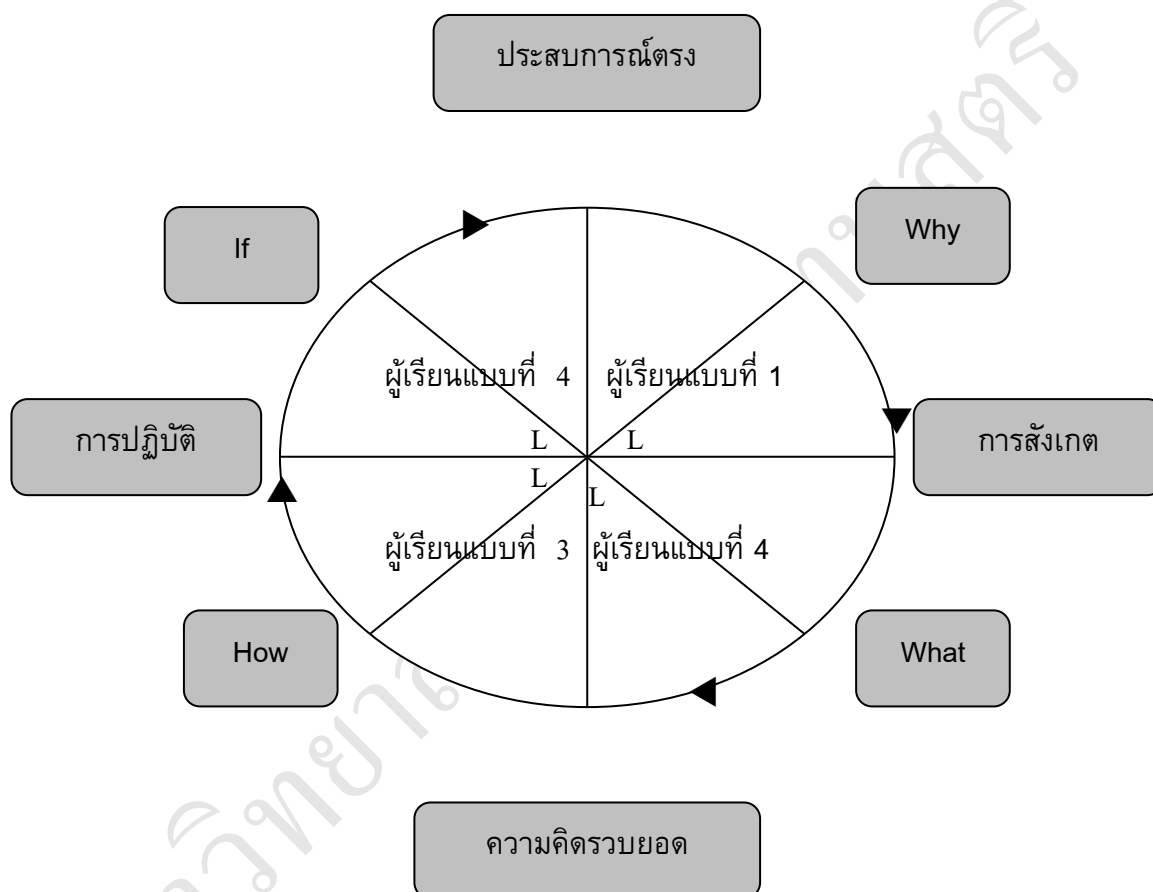
ส่วนที่ 2 ผู้เรียนที่ถนัดการวิเคราะห์ (analytic learners) เป็นผู้เรียนที่เรียนรู้โดยรับรู้จากการสังเกตอย่างไต่ตรอง ไปสู่การสร้างประสบการณ์นามธรรมหรือความคิดรวบยอด ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะตั้งคำถามว่า “อะไร” (what) เราจะเรียนอะไรกัน

ส่วนที่ 3 ผู้เรียนที่ถนัดการใช้สามัญสำนึก (commonsense learners) เป็นผู้เรียนที่เรียนรู้จากการรับรู้ความคิดรวบยอดไปสู่การลงมือปฏิบัติที่สะท้อนระดับความเข้าใจของตนเอง ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะตั้งคำถามว่า “อย่างไร” (how) เราจะเรียนเรื่องนี้อย่างไร

ส่วนที่ 4 ผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากประสบการณ์รูปธรรมไปสู่การลงมือปฏิบัติ (dynamic learners) เป็นผู้เรียนที่เรียนรู้และสนุกกับการได้ค้นพบด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนในกลุ่มนี้จะตั้งคำถาม “ถ้า” (if ...) ถ้า ... แล้วจะนำไปใช้อย่างไร

จากพื้นที่ภายใต้วงล้อมแห่งการเรียนรู้ ตามเส้นแบ่งของการรับรู้และเส้นแบ่งกระบวนการรับรู้ที่แบ่งผู้เรียนเป็น 4 ประเภทนั้น ได้มีแนวคิดที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ

ตอบสนองการใช้สมองของผู้เรียนตามบทบาทของสมองซีกซ้ายและซีกขวา เพื่อตอบสนองการพัฒนาศักยภาพทุกด้านของผู้เรียนในลักษณะต่างๆ ที่แตกต่างกัน จึงแบ่งวงล้อแห่งการเรียนรู้เป็น 8 ส่วน ย่อยๆ เพื่อสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองบทบาทและความต้องการของสมองทั้งสองซีกอย่างสมดุลโดยมีลักษณะขั้นตอนการเคลื่อนไหวอย่างเป็นลำดับตามศักยภาพทางสมองดังนี้

หมายเหตุ : R = Right (กิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกขวา)

L = Left (กิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกซ้าย)

ภาพ 6 การตอบสนองการพัฒนาศักยภาพทุกด้านของผู้เรียนที่แตกต่างกัน จึงแบ่งวงล้อแห่งการเรียนรู้เป็น 8 ส่วน

ที่มา : แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990, p.34)

สுகนธ์ สินธพานนท์ (2553, หน้า 190) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฏจักร 4MAT มี 8 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกขวา) ผู้สอนสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายด้วยวิธีการกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจ และให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ดังกล่าว เป็นประสบการณ์ของตนเอง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย) ผู้สอนกระตุ้น ให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาเหตุผล ให้ฝึกทำกิจกรรมหลากหลาย โดยการแสดงความคิดเห็น และอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา) ผู้สอนเน้นให้โดยผู้เรียนได้วิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง นำความรู้ที่ได้มาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้า โดยจัดระบบการวิเคราะห์เปรียบเทียบจัดลำดับความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียน

ขั้นที่ 4 พัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย) ครูให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ตามทฤษฎีหรือความคิดรวบยอด ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองจากประสบการณ์ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ได้รับ อาทิ จากการศึกษาไปความรู้ แหล่งวิทยาการท้องถิ่น การสาธิต

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติตามความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย) ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมทดลอง สรุปผลการทดลอง ทำแบบฝึกหัด สรุปผลการทำแบบฝึกหัดที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (พัฒนาสมองซีกขวา) ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตนเอง ตามความถนัด และความสนใจ เพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเป็นการแสดงถึงความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน อาทิ สมุดเล่มเล็ก แผ่นพับ

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย) ผู้สอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์ชิ้นงานของตนเอง อธิบายขั้นตอนการทำงานอุปสรรควิธีการแก้ โดยบูรณาการประยุกต์ใช้เพื่อเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา) ผู้สอนให้ผู้เรียนนำผลงานของตนเองมานำเสนอ หรือจัดแสดงในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ จัดนิทรรศการ จัดป้ายนิเทศผู้เรียนจะแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับผู้อื่น เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

เดวิด (David, 1984, pp.32-35) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเรื่องการศึกษาแผนใหม่ (progressivism) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบก้าวหน้าให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำนั้น เป็นแนวคิดที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสนับสนุนปรัชญากลุ่มพิพัฒนาการนิยมหรือปรัชญากลุ่มก้าวหน้า โดยคำนึงถึงผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ในลักษณะที่แตกต่างกัน ถ้าผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละประเภทผู้เรียนก็จะประสบความสำเร็จในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ 4MAT พัฒนาขึ้นจากการค้นคว้าวิจัยของแมคคาร์ธี (McCarthy, 1990, pp.31-36) นักการศึกษา นักแนะแนวทางการศึกษา เชื่อในศักยภาพของผู้เรียนในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงรูปแบบหรือวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละประเภท

จากการศึกษา สรุปได้ว่า การแบ่งวงล้อแห่งการเรียนรู้ 8 ส่วน ตามบทบาทของสมองสองซีก ผู้สอนได้กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากพื้นที่ทั้ง 8 ส่วน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน โดยกำหนดขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) สร้างประสบการณ์ 2) วิเคราะห์ประสบการณ์ 3) ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด 4) พัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด 5) ปฏิบัติตามความคิดรวบยอด 6) สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง 7) วิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ และ 8) แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่น

3. ขั้นตอนกระบวนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

วิชรา เล่าเรียนดี (2552, หน้า 29-35) สรุปว่า การเตรียมการจัดกระบวนการเรียนรู้ พอสังเขป ดังนี้

1. การบูรณาการประสบการณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของตนเองเป็นการให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์อย่างเป็นรูปธรรมไปสู่การสังเกต คิดวิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง ผู้สอนกระตุ้นสร้างแรงจูงใจโดยสร้างคำถาม สร้างความเข้าใจ อภิปราย

2. การสร้างความคิดรวบยอดผู้สอนเตรียมข้อมูลให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์ ข้อมูล หลักการมาคิดวิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง

3. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติอย่างเฉพาะตัว ผู้สอนคือโค้ช อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการจัดกระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน ของวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การบูรณาการประสบการณ์ให้เป็นส่วนของตนเองเป็นช่วงที่ผู้เรียนใช้ประสบการณ์อย่างเป็นรูปธรรมไปสู่การสังเกตคิดวิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง บทบาทของครูเป็นผู้กระตุ้นสร้างแรงจูงใจ วิธีการ คือ การสร้างคำถาม สร้างความเข้าใจ การอภิปราย การให้ผู้เรียนทำกิจกรรม การออกไปพบของจริง ในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเชื่อมโยงประสบการณ์ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าสิ่งที่เรียนนั้นมีความหมายโดยตรงกับตัวเขาเอง โดยการให้ผู้เรียนได้สัมผัส ได้เกิดความรู้สึก ได้ซักถามหรือได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่กำหนดจะเรียน ผู้สอนอาจใช้กิจกรรม เกม การออกไปสัมผัสกับของจริง การตั้งคำถามให้คิด หรือให้จินตนาการ เป็นขั้นที่เน้นการใช้สมองซีกขวาทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการสร้างมโนภาพ ตลอดจนทักษะในการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและอยากรู้ เด็กจะใช้สมองซีกซ้ายวิเคราะห์ต่อจากขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่เด็กต้องหาเหตุผลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับในขั้นแรก เด็กจะช่วยกันอภิปราย และอธิบายให้เหตุผลตามความคิดเห็นของผู้เรียนแต่ละคน

ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะในการวินิจฉัย วิเคราะห์อภิปรายในขั้นนี้ ผู้สอนอาจใช้เทคนิคการอภิปราย เทคนิคการเขียนผังความคิด (mind mapping) และวิธีอื่นๆ ที่ช่วยให้

ผู้เรียนเกิดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขารู้ ผู้เรียนต่างก็มีความสุขสนุกสนานมากที่ได้มีโอกาสคิด และผู้สอนก็จะพบว่าสิ่งที่ผู้เรียนระดมความคิดเป็นเรื่องดีและเด็กสามารถคิดได้

ส่วนที่ 2 การสร้างความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ในขั้นตอนการเชื่อมโยงประสบการณ์ ข้อมูล หลักการ มาคิดวิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง เพื่อสร้างความคิดรวบยอด บทบาทของครู ผู้เตรียมข้อมูล ให้ข้อมูล สาธิต วิธีการ ให้ผู้เรียนค้นคว้า หาข้อสรุป ในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด ขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์และไตร่ตรองความรู้ที่ได้จากขั้นแรก เชื่อมโยงกับทฤษฎีหลักซึ่งยังขึ้นจนสามารถที่จะ เรียนรู้ต่อไปได้เป็นขั้นตอนที่ต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทำแล้วสร้างความคิดรวบยอดเป็นของตนเอง ได้ เป็นขั้นที่ต้องใช้สมองซีกขวา

ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะการสร้างรูปแบบการจัดกระบวนการวิเคราะห์ การจัดลำดับความสัมพันธ์ การจัดประสบการณ์เปรียบเทียบ

ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดด้วยข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ข้อมูลรายละเอียดเพื่อทำให้ผู้เรียน สามารถเข้าใจ จนสร้างความคิดรวบยอดเรื่องที่เรียนได้ เน้นการใช้สมองซีกซ้าย ผู้สอนควร หลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลความรู้ด้วยการบรรยาย ควรใช้วิธีอื่นแทน อาทิ การให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลอง สาธิตให้ผู้เรียนรู้จักวิทยาการท้องถิ่น

ทักษะสำคัญในช่วงนี้คือ ความสัมพันธ์ การจัดลำดับ การทดลอง การสรุปความ

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติการเรียนรู้ตามลักษณะเฉพาะตัว กระบวนการที่เกิดขึ้นนี้เป็น การเคลื่อนไหวจากขั้นสร้างความคิดรวบยอดมาสู่การลงมือกระทำ หรือลงมือทดลองตาม ความคิดของผู้เรียน บทบาทของครู คือ โค้ช (coach) หรือผู้ให้คำแนะนำ ผู้อำนวยการความ สะดวก ผู้ให้ความช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง วิธีการ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นที่ 5 ทำตามแนวคิดที่กำหนด ผู้เรียนจะทำตามใบงานหรือคู่มือหรือแบบฝึกหัด หรือทำตามขั้นตอนที่กำหนด เน้นการใช้สมองซีกซ้าย

ทักษะที่ใช้ในช่วงนี้ คือ ทักษะการถาม การสำรวจ การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์การ ทดลอง การลองผิดลองถูก การทำนาย การบันทึก

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานตามความถนัด/ความสนใจเป็นขั้นบูรณาการการสร้างสรรค์ อย่างแท้จริง เพราะเป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถ ความถนัด ความเข้าใจเนื้อหาวิชา ความซาบซึ้งและจินตนาการของตนเองออกมาเป็นรูปธรรม ในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ตนเองเลือก อาทิ เป็นสิ่งประดิษฐ์ สมุดรวมภาพ ภาพวาด นิทาน บทกวี หรือบทละคร หรือหนังสือ เน้นการใช้สมองซีกขวา

กิจกรรมขั้นนี้เป็นผลมาจากการลงมือปฏิบัติจากขั้นที่ 5 ต้องมีลักษณะที่กระตุ้น หรือส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดไม่ใช่เกิดความจำแต่เพียงอย่างเดียวและในส่วนนี้คือ

ที่สามารถปรากฏเป็นแฟ้มผลงานของผู้เรียน (portfolio) ได้ ถ้าผู้สอนวางแผนการทำงานล่วงหน้าไว้อย่างดี เด็กสามารถสร้างผลงานได้โดย ผู้สอนไม่ต้องคอยพะวงเรื่องการทำแฟ้มผลงานผู้เรียนทักษะที่ใช้ในช่วงนี้ คือ ทักษะการจัดระบบ การจัดลำดับก่อนหลัง การแก้ปัญหา การลงมือทำงาน การสรุป จัดบันทึก

ส่วนที่ 4 การบูรณาการการประยุกต์ใช้กับประสบการณ์ของตนเองกระบวนการเรียนรู้ในส่วนที่ 4 เกิดจากกิจกรรมของการลงมือกระทำด้วยตนเองจนสำเร็จและไปสู่การรับรู้ และ มีความรู้สึกที่ดีเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น บทบาทของครู เป็นผู้ประเมิน/ผู้ส่งเสริม รวมทั้งเป็นผู้เรียนร่วมกัน วิธีการ การค้นหาตัวเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแนะนำผู้อื่น ในส่วนนี้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 7 วิเคราะห์ผลและประยุกต์ใช้เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ชื่นชมกับผลงานของตนเอง หรือผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่กิจกรรมอื่น หรือผู้เรียนนำผลงานของตนเองเสนอในกลุ่มย่อยๆ ให้เพื่อนๆ ดิชมและปรับปรุงแก้ไข เป็นขั้นที่เน้นการใช้สมองซีกซ้าย ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ชั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกับผู้อื่นในขั้นสุดท้ายนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการค้นคว้าหรือลงมือกระทำกับคนอื่น ๆ ในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับเรื่องอื่นๆ ที่อาจพบในสถานการณ์ใหม่ ได้แก่ จัดแสดงนิทรรศการ แสดงผลงานในวันสำคัญ ขั้นนี้เน้นการใช้สมองซีกขวาทักษะที่ใช้ในช่วงนี้ คือการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ซึ่งกันและกัน การมองอนาคตตลอดจนการชื่นชมตนเอง

จากการศึกษา หลักการ แนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) นั้น ลักษณะเด่นของรูปแบบการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT จะช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ตามกรอบความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ 1) การนำเสนอประสบการณ์ที่มาจากความสัมพันธ์กับผู้เรียน 2) การเสนอเนื้อหา สารระข้อมูลแก่ผู้เรียน (presentation) การบูรณาการประสบการณ์สร้างความคิดรวบยอด 3) การฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด และ 4) การนำความคิดรวบยอดไปสู่การประยุกต์ใช้ (application)

4. บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990, p.35) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน ของวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การบูรณาการประสบการณ์ให้เป็นส่วนของตนเอง

เป็นช่วงที่ผู้เรียนใช้ประสบการณ์อย่างเป็นรูปธรรมไปสู่การสังเกตคิดวิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง บทบาทของครูเป็นผู้กระตุ้นสร้างแรงจูงใจ วิธีการ คือ การสร้างคำถาม สร้างความเข้าใจ การอภิปราย การให้ผู้เรียนทำกิจกรรม การออกไปพบของจริง ในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเชื่อมโยงประสบการณ์ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าจะเรียนนั้นมีความหมายโดยตรงกับตัวเขาเอง โดยการให้ผู้เรียนได้สัมผัส ได้เกิดความรู้สึก ได้ซักถามหรือได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่กำหนดจะเรียน ผู้สอนอาจใช้กิจกรรม เกม การออกไปสัมผัสกับของจริง การตั้งคำถามให้คิด หรือให้จินตนาการ เป็นขั้นที่เน้นการใช้สมองซีกขวา

ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการสร้างมโนภาพ ตลอดจนทักษะในการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและอยากรู้ เด็กจะใช้สมองซีกซ้ายวิเคราะห์ต่อจากขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่เด็กต้องหาเหตุผลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับในขั้นแรก เด็กจะช่วยกันอภิปราย และอธิบายให้เหตุผลตามความคิดเห็นของผู้เรียนแต่ละคน

ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะในการวินิจฉัย วิเคราะห์หรืออภิปรายในขั้นนี้ ผู้สอนอาจใช้เทคนิคการอภิปราย เทคนิคการเขียนผังความคิด (mind mapping) และวิธีอื่นๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขารู้ ผู้เรียนต่างก็มีความสุขสนุกสนานที่ได้มีโอกาสคิด และผู้สอนก็จะพบว่าสิ่งที่ผู้เรียนระดมความคิดเป็นเรื่องดีและเด็กสามารถคิดได้เอง

ส่วนที่ 2 การสร้างความคิดรวบยอดในการเรียนรู้ในขั้นตอนการเชื่อมโยงประสบการณ์ ข้อมูล หลักการ มาคิดวิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง เพื่อสร้างความคิดรวบยอด บทบาทของครู ผู้เตรียมข้อมูล ให้ข้อมูล สาธิต วิธีการ ให้ผู้เรียนค้นคว้า หาข้อสรุป ในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด

ขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และไตร่ตรองความรู้ที่ได้จากขั้นแรก เชื่อมโยงกับทฤษฎีให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นจนสามารถที่จะเรียนรู้ต่อไปได้เป็นขั้นตอนที่ต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทำแล้วสร้างความคิดรวบยอดเป็นของตนเองได้ เป็นขั้นที่ต้องใช้สมองซีกขวา

ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้คือ ทักษะการสร้างรูปแบบการจัดกระบวนการวิเคราะห์ การจัดลำดับความสัมพันธ์ การจัดประสบการณ์เปรียบเทียบ

ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดด้วยข้อมูล เป็นขั้นที่ให้ข้อมูลรายละเอียดเพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ จนสร้างความคิดรวบยอดเรื่องที่เรียนได้ เน้นการใช้สมองซีกซ้าย ผู้สอนควรหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลความรู้ด้วยการบรรยาย ควรใช้วิธีอื่นแทน อาทิ การให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลอง สาธิตให้ผู้เรียนรู้จักวิทยาการท้องถิ่น ทักษะสำคัญในช่วงนี้คือ ความสัมพันธ์ การจัดลำดับ การทดลอง การสรุปความ

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติการเรียนรู้ตามลักษณะเฉพาะตัว คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นนี้เป็นการเคลื่อนไหวจากขั้นสร้างความคิดรวบยอดมาสู่การลงมือกระทำ หรือลงมือทดลองตามความคิดของผู้เรียน บทบาทของครู คือ โค้ช (coach) หรือผู้ให้คำแนะนำ ผู้อำนวยการความ

สะดวก ผู้ให้ความช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง วิธีการ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นที่ 5 ทำตามแนวคิดที่กำหนด โดยผู้เรียนจะทำตามใบงานหรือคู่มือหรือแบบฝึกหัดหรือทำตามขั้นตอนที่กำหนด เน้นการใช้สมองซีกซ้ายทักษะที่ใช้ในช่วงนี้ คือ ทักษะการถาม การสำรวจ การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์การทดลอง การลองผิดลองถูกการทำนายการบันทึก

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานตามความถนัด/ความสนใจ เป็นขั้นบูรณาการการสร้างสรรค์อย่างแท้จริง เพราะเป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถ ความถนัด ความเข้าใจเนื้อหาวิชา ความซาบซึ้งและจินตนาการของตนเองออกมาเป็นรูปธรรม ในรูปแบบต่างๆ ตามที่ตนเองเลือก อาทิ เป็นสิ่งประดิษฐ์ สมุดรวมภาพ ภาพวาด นิทาน บทกวี หรือบทละคร หรือหนังสือ เน้นการใช้สมองซีกขวา

กิจกรรมขั้นนี้เป็นผลมาจากการลงมือปฏิบัติจากขั้นที่ 5 ต้องมีลักษณะที่กระตุ้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดไม่ใช่เกิดความจำแต่เพียงอย่างเดียวและในส่วนนี้คือที่สามารถปรากฏเป็นแฟ้มผลงานของผู้เรียน (portfolio) ได้ ถ้าผู้สอนวางแผนการทำงานล่วงหน้าไว้อย่างดี เด็กสามารถสร้างผลงานได้โดย ผู้สอนไม่ต้องคอยพะวงเรื่องการทำแฟ้มผลงานผู้เรียนทักษะที่ใช้ในช่วงนี้ คือ ทักษะการจัดระบบ การจัดลำดับก่อนหลัง การแก้ปัญหา การลงมือทำงาน การสรุป จดบันทึก

ส่วนที่ 4 การบูรณาการการประยุกต์ใช้กับประสบการณ์ของตน กระบวนการเรียนรู้ในส่วนที่ 4 เกิดจากกิจกรรมของการลงมือกระทำด้วยตนเองจนสำเร็จและไปสู่การรับรู้ และ มีความรู้สึกที่ดีเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น บทบาทของครู เป็นผู้ประเมิน/ผู้ซ่อมเสริม รวมทั้งเป็นผู้เรียนร่วมกัน วิธีการ การค้นหาตัวเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแนะนำผู้อื่น ในส่วนนี้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ขั้น

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์ผลและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ชื่นชมกับผลงานของตนเองหรือผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่กิจกรรมอื่น หรือผู้เรียนนำผลงานของตนเองเสนอในกลุ่มย่อยๆ ให้เพื่อนๆ ดิชม และปรับปรุงแก้ไข เป็นขั้นที่เน้นการใช้สมองซีกซ้าย ทักษะที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกับผู้อื่น ในขั้นสุดท้ายนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการค้นคว้าหรือลงมือกระทำกับคนอื่น ๆ ในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับเรื่องอื่นๆ ที่อาจพบในสถานการณ์ใหม่ ได้แก่ จัดแสดงนิทรรศการ แสดงผลงานในวันสำคัญ ขั้นนี้เน้นการใช้สมองซีกขวา ทักษะที่ใช้ในช่วงนี้ คือการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ซึ่งกันและกัน การมองอนาคตตลอดจนการชื่นชมตนเอง

วิชาเรีนดี (2552, หน้า 45-50) สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียน 4 กลุ่ม กับพัฒนาการสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวาอย่างสมดุล ซึ่งได้แก่ ผู้ที่เรียนแบบที่ 1 (why) มีการจินตนาการเป็นหลัก ผู้ที่เรียนแบบที่ 2 (what) มีการเรียนรู้ด้วยการวิเคราะห์และการเก็บรายละเอียดเป็นหลัก ผู้เรียนแบบที่ 3 (how) มีการเรียนรู้ด้วยสามัญสำนึกหรือประสาทสัมผัส ผู้เรียนแบบที่ 4 (if) มีการเรียนรู้ด้วยการรับรู้จากประสบการณ์รูปธรรมไปสู่การลงมือปฏิบัติ ซึ่งแมคคาร์ธี (McCarthy) ได้กำหนดลำดับขั้นของการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) โดยแบ่งวงล้อกระบวนการเรียนรู้ออกเป็น 8 ขั้นตอนดังมีรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้เรียนแบบที่ 1 เรียนรู้จากประสบการณ์และการเฝ้าสังเกตอย่างไต่ตรอง (imaginative learners) เป็นช่วงที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และกระบวนการเฝ้าสังเกตอย่างไต่ตรอง มักใช้คำถามว่า “ทำไม” (why)

บทบาทของผู้สอน : ผู้คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์สิ่งที่สังเกตได้อย่างไต่ตรอง

วิธีการจัดกิจกรรม : ใช้คำถามข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนสังเกตการร่วมอภิปรายการให้ผู้เรียนทำกิจกรรม : คำนึงถึงการทำงานของสมองซีกขวา และซีกซ้ายของผู้เรียนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (สมองซีกซ้าย)

ผู้สอนควรกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจให้ผู้เรียนคิด โดยใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกต การออกไปปฏิบัติสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมจริงของสิ่งเรียน เป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกขวา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ (สมองซีกซ้าย)

จากขั้นตอนที่ 1 ที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และสนใจในสิ่งที่เรียนต่อจากนั้นในขั้นที่ 2 นี้ผู้สอนควรให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาเหตุผล ฝึกทำกิจกรรมกลุ่มอย่างหลากหลาย อาทิ ฝึกเขียนแผนผังมโนคติ (concept mapping) ช่วยกันระดมสมองอภิปรายร่วมกันเป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกซ้าย

ส่วนที่ 2 ผู้เรียนแบบที่ 2 เรียนรู้จากการสังเกตอย่างไต่ตรองไปสู่การสร้างความคิดรวบยอด (analytic learners) เป็นช่วงที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตอย่างไต่ตรองไปสู่การสร้างความคิดรวบยอด มักใช้คำถามว่า “อะไร” (what) อาทิ เราจะเรียนอะไรกันดี

บทบาทของผู้สอน : เตรียมข้อมูลที่ผู้เรียนควรทราบ และสาธิต

วิธีการจัดกิจกรรม : ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าเนื้อหาที่จะเรียนจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ ใ้ความรู้ วีดิทัศน์ เล่นเกม ผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลเล่นเกม เป็นต้น

ในส่วนที่ 2 สามารถแบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 2 ขั้นตอนที่คำนึงถึงการทำงานของสมองซีกขวา และซีกซ้ายของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (สมองซีกขวา)

ผู้สอนผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์อย่างไตร่ตรอง นำความรู้ที่ได้มาเชื่อมโยงกับข้อมูล ที่ได้ศึกษาค้นคว้าโดยจัดระบบการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดลำดับความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียน เป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกขวา

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด (สมองซีกซ้าย)

ผู้สอนผู้สอนควรให้ทฤษฎี หลักการที่ลึกซึ้ง โดยเฉพาะรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและพัฒนาความคิดรวบยอดของตนเองในเรื่องที่เรียนกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนค้นคว้าจากใบความรู้ แหล่งวิทยาการท้องถิ่นการสาธิต การทดลองการใช้ห้องสมุด วัสดุทัศน สื่อประสมต่างๆ เป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกซ้าย

ส่วนที่ 3 ผู้เรียนแบบที่ 3 สร้างความคิดรวบยอดไปสู่การลงมือปฏิบัติ และสร้างชิ้นงานในลักษณะเฉพาะตัว (commonsense learners) เป็นช่วงที่ผู้เรียนจะสร้างความคิดรวบยอด (มโนคติ) ไปสู่การลงมือปฏิบัติกิจกรรม การทดลอง ตามความคิดของตนเองและสร้างชิ้นงานที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว

บทบาทของผู้สอน : ผู้คอยแนะนำชี้แนะ (coach) และผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) แก่ผู้เรียน

วิธีการจัดกิจกรรม : ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการทดลอง สรุปผลการทดลองทำแบบฝึกหัดตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่องที่เรียน

ในส่วนที่ 3 สามารถแบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 2 ขั้นตอนที่คำนึงถึงการทำงานของสมองซีกขวาและซีกซ้ายของผู้เรียน ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด (สมองซีกซ้าย)

ผู้สอนผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการทดลองจากใบงานการทดลอง ทำแบบฝึกหัด การสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม สรุปผลการทดลองที่ถูกต้องชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยก่อนปฏิบัติกิจกรรม ฝึกเลือกใช้อุปกรณ์บันทึกผลการทดลอง โดยผู้สอนจะเป็นพี่เลี้ยงเป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกซ้าย

ขั้นตอนที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (สมองซีกขวา)

ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถของตนเองตามความถนัด ความสนใจเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานตามจินตนาการของตนเองที่แสดงถึงความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ให้เห็นเป็นรูปธรรมในรูปแบบต่างๆ โดยเลือกวิธีการนำเสนอผลงานในลักษณะเฉพาะตัว ชิ้นงานที่สร้างอาจเป็นภาพวาด นิทาน สมุดรวบรวมสิ่งที่เรียน สิ่งประดิษฐ์ แผ่นพับ เป็นต้น เป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกขวา

ส่วนที่ 4 ผู้เรียนแบบที่ 4 เรียนรู้จากประสบการณ์รูปธรรมไปสู่การลงมือปฏิบัติในชีวิตจริง (dynamic learners) เป็นช่วงที่ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานของตนเอง โดยสอดแทรกการอภิปรายถึงปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรม วิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อปรับปรุงชิ้นงานจนสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งสามารถบูรณาการประยุกต์ใช้ เชื่อมโยงกับชีวิตจริง / อนาคต

บทบาทของผู้สอน : ให้คำแนะนำ ร่วมประเมินผลงานแนะนำวิธีการปรับปรุง
ผลงานและการรวบรวมผลงาน

บทบาทของผู้เรียน : ผู้เรียนนำเสนอชิ้นงานที่ปรับปรุง อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และนำผู้อื่น

ในส่วนที่ 4 สามารถแบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 2 ขั้นตอนที่คำนึงถึงการทำงานของสมองซีกขวา และซีกซ้ายของผู้เรียน ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 7 ขั้นวิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ (สมองซีกซ้าย)

ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ชิ้นงานของตนเองโดยอธิบายขั้นตอนการทำงาน ปัญหาอุปสรรคในการทำงาน ทำงานและวิธีการแก้ไข โดยบูรณาการ การประยุกต์ใช้เพื่อเชื่อมโยงกับชีวิตจริง/อนาคต ซึ่งอาจวิเคราะห์ชิ้นงานในรูปกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ตามความเหมาะสมเป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกซ้าย

ขั้นตอนที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (สมองซีกซ้าย) เป็นขั้นสุดท้ายซึ่งผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้นำผลงานของตนเองมานำเสนอหรือจัดแสดงในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศ เพื่อให้เพื่อน ๆ ได้ชื่นชมถือเป็นการแบ่งปันโอกาสทางด้านความรู้และประสบการณ์ให้ผู้อื่นได้ซาบซึ้ง ในขั้นนี้ผู้เรียนควรรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นขั้นที่เน้นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสมองซีกขวา

จากการศึกษา สรุปได้ว่า บทบาทครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัฏจักร 4MAT เป็นผู้สนับสนุนเป็นผู้กระตุ้นสร้างแรงจูงใจ เตรียมข้อมูลที่ผู้เรียนควรทราบ สาธิต อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถได้ตามความถนัดของตนเอง

5. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, หน้า 80) ได้สรุปประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ได้ดังนี้

1. นักเรียนได้พัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล
2. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฝึกความเป็นประชาธิปไตยรู้จักรับฟังและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
3. นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แสดงออกซึ่งเป็นความคิดสร้างสรรค์

4. นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้จากการสร้างชิ้นงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

ไพโรจน์ ชำนาญ (2550, หน้า 25) ได้กล่าวถึง ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึงคุณลักษณะ และความสามารถของบุคคลที่พัฒนางอกงามขึ้น อันเนื่องมาจากการเรียนการสอนการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้สึก และค่านิยมต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 21) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถของ บุคคลที่ได้รับจากการได้เรียนรู้ได้รับการฝึกฝน และได้รับการอบรมสั่งสอน

อัจฉรา สอนสั่ง (2552, หน้า 30) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ในบทเรียนด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ความรู้ความคิด กระบวนการเรียนรู้ และเจตคติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 57) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใดๆ ที่ต้องอาศัยทักษะหรือมีเจตจำนงนั้นก็ต้องอาศัยความรู้ในวิชาหนึ่งวิชาใดได้โดยเฉพาะ

กู๊ด (Good, 1973, p.6) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงการเข้าถึงความรู้หรือพัฒนาทักษะการเรียนรู้ซึ่งโดยปกติพิจารณาจากคะแนนสอบหรือคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมาย หรือทั้งสองอย่าง

บลูม (Bloom, 1976, p.52) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถ ความสำเร็จและสมรรถภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ

จากการศึกษาจากนักวิชาการ สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความรู้ความสามารถของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนการสอน หรือการแสวงหาความรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางด้านสมอง ความรู้และทักษะต่างๆ เป็นสิ่งชี้วัดถึงการพัฒนาของผู้เรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอสรุป ได้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 9) กล่าวว่า แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดว่านักเรียนมีความรู้ หรือความสามารถที่เกิดจากการเรียนการสอนมากน้อยปานใด

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555, หน้า 25) กล่าวว่า แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน หลังจากที่ผู้เรียนศึกษาบทเรียนนั้นจบแล้ว แบบทดสอบที่ใช้วัดจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของวิชาวิทยาศาสตร์

รุ่ง แก้วแดง (2553, หน้า 34) กล่าวว่า แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ เมื่อได้รับประสบการณ์เฉพาะอย่างไปแล้ว ซึ่งจะเป็นการวัดความสามารถทางวิชาการต่าง ๆ โดยมุ่งวัดว่านักเรียนมีความรู้หรือมีทักษะในวิชานั้นมากน้อยเพียงใด

วิชรา เล่าเรียนดี (2552, หน้า 25) กล่าวว่า แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการ ที่ได้เรียนรู้มาในอดีตว่ารับรู้ได้มากน้อยเพียงไร โดยทั่วไปแล้วมักใช้วัดหลังจากทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้วเพื่อประเมินการเรียนการสอนว่าได้ผลอย่างไร

บลูม (Bloom, 1976, p.45) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือว่าสิ่งใดก็ตามที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ทักษะและเจตคติของนักเรียนและระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของ Bloom มี 6 ระดับ ได้แก่ 1) ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมินค่า

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้ตรวจสอบความรู้ ทักษะและสมรรถภาพสมอบที่นักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการทดสอบโดยให้นักเรียนตอบลงในกระดาษคำตอบที่เรียกว่า การสอบข้อเขียน

3. ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

วรรณิ์ แกมเกตุ (2551, หน้า 47) ได้สรุปลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีไว้ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (validity) เป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เครื่องมือวัดผลนั้นมีคุณภาพ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่า เครื่องมือวัดนั้นสามารถวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นั่นคือ วัดได้ตรงและครบถ้วนตามเนื้อหาที่ต้องการวัด วัดได้ตรงตามจุดประสงค์ วัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง และวัดแล้วสามารถนำผลการวัดไปพยากรณ์หรือคาดคะเนอนาคตได้

2. มีความเชื่อมั่นสูง (reliability) เครื่องมือวัดผลที่ดีวัดสิ่งเดียวกันหลายๆ ครั้ง ผลที่ได้จากการวัดจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันน้อยมาก

3. มีความเป็นปรนัย (objectivity) เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยจะมีความชัดเจนในตัวเอง อาทิ ข้อสอบที่มีความเป็นปรนัย จะมีความชัดเจนอยู่ 3 ประการ คือ คำถามชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน คำตอบแน่นอน ใครตรวจก็ให้คะแนนตรงกัน และประการสุดท้ายคือ แปลความหมายคะแนนได้ตรงกัน

4. มีความยากง่ายพอเหมาะ (difficulty) ไม่ยากเกินไปและไม่ง่ายเกินไป ข้อสอบข้อใดที่มีคนตอบถูกมากแสดงว่าง่าย ข้อที่มีคนตอบถูกน้อยแสดงว่ายาก ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 ข้อสอบที่ดีมีค่า p อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 ซึ่งเป็นข้อสอบที่ค่อนข้างยาก ปานกลางและค่อนข้างง่าย

5. มีอำนาจจำแนก (discrimination) หมายถึง สามารถแบ่งแยกคนออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ถูกต้อง ข้อสอบที่จำแนกได้ หมายถึง ข้อสอบที่คนเก่งตอบถูก คนอ่อนตอบผิด ข้อสอบที่จำแนกกลับ คนเก่งจะตอบผิดแต่คนอ่อนจะตอบถูก และข้อสอบที่จำแนกไม่ได้ คนเก่งและคนอ่อนจะตอบถูกและผิดพอๆ กัน ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนัก อำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่า r อยู่ระหว่าง -1.00 ถึง +1.00 ค่า r เป็นเครื่องหมายลบ หมายความว่า จำแนกไม่ได้ คนเก่งตอบถูกน้อยกว่าคนอ่อน r เป็นเครื่องหมายลบ หมายความว่า จำแนกได้ คนเก่งตอบถูกมากกว่าคนอ่อน ข้อสอบที่ดีควรมีค่า r ไกลศูนย์ เป็นข้อสอบที่จำแนกไม่ได้ เพราะคนเก่งตอบถูก พอๆ กับคนอ่อน ข้อสอบที่ดีควรมีค่า r อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00

6. มีประสิทธิภาพ (efficiency) คือ เครื่องมือที่สามารถทำให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด เชื่อถือได้มากโดยใช้วิธีการที่สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว แต่เสียเวลาน้อย ลงทุนน้อยและใช้แรงงานน้อย

7. มีความยุติธรรม (fair) ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบกันระหว่างผู้ที่ถูกวัดด้วยกัน

8. ใช้คำถามถามลึก (searching) ข้อสอบที่ดีต้องการให้ผู้ตอบใช้ความสามารถในการคิดค้นก่อนที่จะตอบ

9. ใช้คำถามยั่วๆ (exemplary) มีลักษณะที่ท้าทายให้ผู้สอบอยากคิดอยากตอบ และทำด้วยความเต็มใจ

10. คำถามจำเพาะเจาะจง (definite) ไม่ถามกว้างเกินไป หรือถามคลุมเครือให้คิดได้หลายแง่หลายมุม

จากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่นสูง

มีความเป็นปรนัย มีความยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก มีประสิทธิภาพ มีความยุติธรรม ใช้คำถามถามลึก และคำถามจำเพาะเจาะจง

4. การสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, หน้า 36) กล่าวว่า ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหน้าที่หรือการนำไปใช้วัดเป็น 2 แบบ คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (teacher-made test) หมายถึง ข้อสอบ หรือปัญหา หรือโจทย์คำถามต่าง ๆ ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อวัดผลขณะที่มีการเรียนการสอน และสามารถพลิกแพลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (standardize test) เป็นแบบทดสอบที่วิวัฒนาการมาจากแบบทดสอบที่ครูสร้าง และได้ผ่านการทดลองใช้ ตรวจสอบวิจัย ปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นจนมีความเป็นมาตรฐานทั้งในแง่เวลาที่ใช้ การดำเนินการสอน การให้คะแนนและการแปลความแบบทดสอบทั้งสองฉบับนี้ แบ่งตามลักษณะข้อสอบได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.1 แบบอัตนัย (subjective test หรือ essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดปัญหาหรือคำถามให้ และให้ผู้ตอบแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ และความคิดตามที่โจทย์กำหนดภายในระยะเวลาที่กำหนด การใช้ภาษาในการเขียนตอบขึ้นอยู่กับตัวผู้สอบ แบบทดสอบนี้สามารถวัดได้หลาย ๆ ด้าน ในแต่ละข้อ อาทิ ความสามารถในการใช้ภาษา ความคิด เจตคติ และอื่น ๆ

2.2 แบบปรนัย (objective test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีคำตอบไว้ให้แล้ว ผู้สอบต้องตัดสินใจเลือกข้อที่ต้องการหรือพิจารณาข้อความให้ว่าถูกหรือผิด ได้แก่ แบบถูกผิด แบบเติมคำ หรือตอบสั้น ๆ และแบบเลือกตอบแบบทดสอบทั้งสองแบบ ดังกล่าว ต่างก็มีข้อเด่นและข้อด้อยแตกต่างกัน และไม่มีกฎตายตัวว่าต้องใช้ประเภทใด แต่ควรคำนึงถึงจุดประสงค์และสภาพการณ์ของการใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553, หน้า 48) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน หรือการตัดสินผลการเรียน เพราะเป็นการวัดระดับความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลหลังจากที่ได้รับการฝึกฝน โดยอาศัยเครื่องมือประเภทแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิยมมากที่สุด ได้กล่าวถึงข้อตกลงเบื้องต้นที่ควรคำนึงถึงในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ไว้ดังนี้

1. เนื้อหา หรือทักษะภายในขอบเขตที่ครอบคลุมในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นั้น จะต้องสามารถจำกัดอยู่ในรูปของพฤติกรรม ซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงในลักษณะที่จะสื่อสารไปยังบุคคลอื่นได้ ถ้าเป้าหมายทางการศึกษาไม่สามารถจำกัดอยู่ในรูปของพฤติกรรมแล้ว ย่อมไม่สามารถที่จะวัดได้ในลักษณะของผลสัมฤทธิ์ได้อย่างชัดเจน

2. ผลผลิตที่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วัดนั้น จะต้องเป็นผลผลิตเฉพาะที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการเท่านั้น จะวัดผลผลิตผลอย่างอื่นไม่ได้

3. ผลสัมฤทธิ์หรือความรู้ต่าง ๆ ที่แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์วัดได้นั้น ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้เข้าสอบทุกคนจะต้องมีโอกาสได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ เท่าเทียมกัน

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบที่ครูสร้าง และแบบทดสอบมาตรฐาน แบ่งตามลักษณะข้อสอบเป็น 2 ประเภท คือ แบบอัตนัย และแบบปรนัย

5. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2555, หน้า 23-24) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหน้าที่หรือการนำไปใช้วัดเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (teacher-made test) หมายถึง ข้อสอบ หรือปัญหา หรือโจทย์คำถามต่าง ๆ ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อวัดผลขณะที่มีการเรียนการสอน และสามารถพลิกแพลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (standardize test) เป็นแบบทดสอบที่วิวัฒนาการมาจากแบบทดสอบที่ครูสร้าง และได้ผ่านการทดลองใช้ ตรวจสอบวิจัย ปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นจนมีความเป็นมาตรฐานทั้งในแง่เวลาที่ใช้ การดำเนินการสอน การให้คะแนนและการแปลความแบบทดสอบทั้งสองฉบับนี้ แบ่งตามลักษณะข้อสอบได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

2.1 แบบอัตนัย (subjective test หรือ essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดปัญหาหรือคำถามให้ และให้ผู้ตอบแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ และความคิดตามที่โจทย์กำหนดภายในระยะเวลาที่กำหนด การใช้ภาษาในการเขียนตอบขึ้นอยู่กับตัวผู้สอบ แบบทดสอบนี้สามารถวัดได้หลายๆ ด้าน ในแต่ละข้อ อาทิ ความสามารถในการใช้ภาษา ความคิด เจตคติ และอื่นๆ

2.2 แบบปรนัย (objective test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีคำตอบไว้ให้แล้ว ผู้สอบต้องตัดสินใจเลือกข้อที่ต้องการหรือพิจารณาข้อความที่ให้อ้างหรือผิด ได้แก่ แบบถูกผิด แบบเติมคำ หรือตอบสั้นๆ และแบบเลือกตอบแบบทดสอบทั้งสองแบบ ดังกล่าว ต่างก็มีข้อเด่นและข้อด้อยแตกต่างกัน และไม่มีกฎตายตัวว่าต้องใช้ประเภทใด แต่ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ และสภาพการณ์ของการใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของบลูม (Bloom, 1976, p.45) ถือว่าสิ่งใดก็ตาม ที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ ทักษะ และเจตคติของนักเรียน และระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของบลูม (Bloom) มี 6 ระดับ ดังนี้

1. ความจำ คือ สามารถจำเรื่องต่างๆ ได้ อาทิ คำจำกัดความสูตรต่างๆ วิธีการ อาทิ นักเรียนสามารถบอกชื่อธาตุที่เป็นองค์ประกอบของโปรตีนได้ครบถ้วน

2. ความเข้าใจ คือ สามารถแปลความ ขยายความ และสรุปใจความสำคัญได้

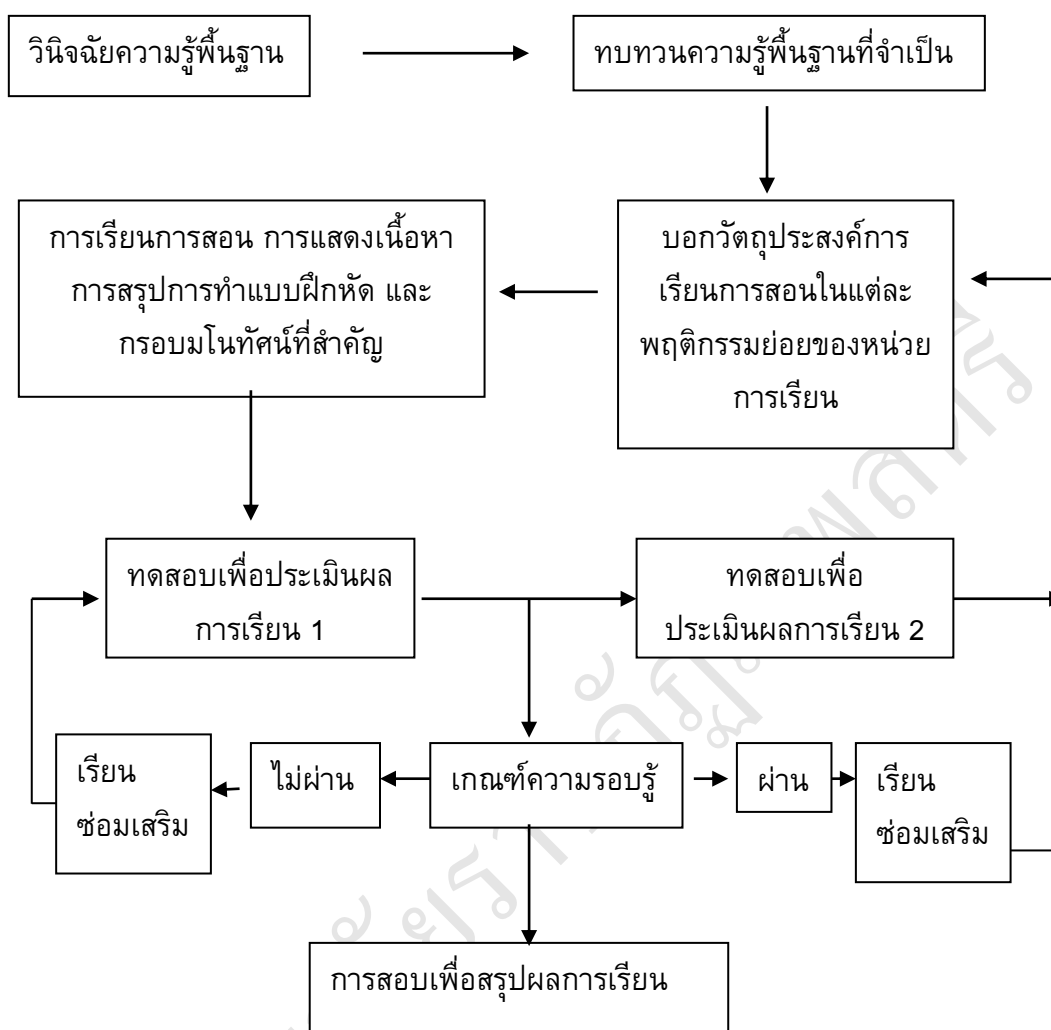
3. การนำไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี ใช้ในสภาพการณ์ที่ต่างออกไปได้

4. การวิเคราะห์ คือ สามารถแยกแยะข้อมูลและปัญหาต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย อาทิ วิเคราะห์องค์ประกอบ ความสัมพันธ์ หลักการดำเนินการ

5. การสังเคราะห์ คือ สามารถนำองค์ประกอบ หรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกัน เป็นหมวดหมู่อย่างมีความหมาย

6. การประเมินค่า คือ สามารถพิจารณาและตัดสินจากข้อมูล คุณค่าของหลักการ โดยใช้มาตรการที่ผู้อื่นกำหนดไว้หรือตัวเองกำหนดขึ้น

บลูม (Bloom, 1976, p.39) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของนักเรียนแต่ละคนว่า มีความแตกต่างกันนักเรียนจะสามารถเรียนรู้เนื้อหาในหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนที่แตกต่างกัน ในการสอนจึงต้องมีการเตรียมเงื่อนไขที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราการเรียนรู้ของตนเอง ก็จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้นกลวิธีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) เป็นระบบการสอนที่พยายามปรับให้เข้าคุณสมบัติและความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนทุกคนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สรุปตามภาพ 7

ภาพ 7 : ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามกลวิธีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom)

ที่มา : บลูม (Bloom, 1976, p.39)

จากภาพพบว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามกลวิธีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) และในแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ

1. จำแนกหรือแบ่งเนื้อหาออกเป็นชุดของหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ
2. แสดงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้ชัดเจน
3. ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นกลุ่มปกติในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. มีการทดสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อประเมินผลการเรียนและ

ความก้าวหน้าของนักเรียนทุกๆ ครั้งที่จบแต่ละหน่วยการเรียนรู้

5. ใช้ผลการสอบเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้หนึ่งๆ มาส่งเสริมการเรียนการสอนสำหรับผู้ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ ก็จะเป็นแรงเสริมให้อยากเรียนในหน่วยต่อไป ส่วนผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ก็จะเป็นแนวที่ชี้ให้เห็นจุดบกพร่อง ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

6. การแก้ไขจุดบกพร่องในการเรียนรู้ของนักเรียน จะมีวิธีการต่างๆ หลายรูปแบบ

7. เมื่อนักเรียนเรียนผ่านทุกหน่วยแล้วจะต้องทำแบบทดสอบเพื่อสรุปผลการเรียน ซึ่งจะนำผลการสอนครั้งนี้มาคิดคะแนน เพื่อดูผลสุดท้ายของการเรียนว่าผ่านเกณฑ์ความรอบรู้รอบมากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่าการเรียนเพื่อรอบรู้ คือ การจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนส่วนใหญ่สามารถ ผ่านเกณฑ์ที่วางไว้ ผ่านเนื้อหาที่จัดให้ได้ การเรียนเพื่อรอบรู้ส่วนใหญ่ นักเรียนต้องสามารถผ่านจุดประสงค์ทุกจุดประสงค์ตามเกณฑ์ที่วางไว้ได้ จุดประสงค์ของการเรียนเพื่อรอบรู้ ก็คือ การจัดเงื่อนไขการเรียนการสอนในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ นักเรียนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในการเรียน เกณฑ์มาตรฐานความรอบรู้จะไม่กำหนดไว้ สูงเกินไป เพราะจะทำให้ นักเรียนเกิดความท้อทรมานที่จะต้องเรียนรู้ให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และเกิด เจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนในการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน จะไม่นิยามกำหนด มาตรฐานความรอบรู้ไว้ ร้อยละ 90 ถึงร้อยละ 95 ส่วนมากจะกำหนดมาตรฐานความรอบรู้ที่ ระดับ ร้อยละ 80 ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สามารถบรรลุจุดหมายของการสอนตามที่ต้องการได้ การวิจัยในครั้งนี้จะนำแนวคิดของบลูม (Bloom) มาสนับสนุนการวินิจฉัยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน วรรณคดีไทยที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา (CIPPA model) กับแบบวัฏจักร 4MAT โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานความรอบรู้ที่ระดับร้อยละ 70

ความพึงพอใจต่อการเรียน

1. ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 775) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2550, หน้า 149) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นภาวะทางอารมณ์ซึ่งเป็นผลจากการรับรู้ในผลงานของบุคคลบุคคลหนึ่ง หรือประสบการณ์ ของบุคคลหนึ่ง ภาวะทางอารมณ์ในทางบวกจะช่วยส่งเสริมในการทำงานตามค่านิยมซึ่ง สอดคล้องกับความต้องการทางบุคคลเป็นผลได้

จิราพร กำจัดทุกข์ (2552, หน้า 23) ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่เป็นการ ยอมรับความรู้สึกที่ยินดีความรู้สึกชอบในการได้รับบริการหรือได้รับการตอบสนองตามความ คาดหวังหรือความต้องการที่บุคคลนั้นได้ตั้งไว้

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2553, หน้า 168) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการจะเกิดความรู้สึกที่เป็นสุข และความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

วิเชียร วิทยอุดม (2557, หน้า 95) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การประเมินความรู้สึก ของแต่ละคนที่มีต่องานที่ปฏิบัติและลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความพอใจขึ้นอยู่กับระดับความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่บุคคลคาดหวังที่จะได้รับกับสิ่งสิ่งที่คิดจะได้รับจากงานนี้ ความพอใจสามารถเพิ่มขึ้นได้ถ้าในองค์การมีระบบการประเมินผลด้วยความยุติธรรม และความพึงพอใจยังขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มงาน กลุ่มที่มีขนาดใหญ่ มักจะทำให้เกิดความพึงพอใจต่ำกว่ากลุ่มที่มีขนาดเล็ก เพราะเมื่อขนาดของกลุ่มใหญ่ขึ้น โอกาสที่สมาชิกในกลุ่มจะได้มีชื่อเสียงจากการประสบความสำเร็จของกลุ่มก็น้อยลง และการที่ขนาดของกลุ่มใหญ่ขึ้นก็หมายถึง ความตึงเครียดที่มากขึ้นจากการมีปัญหาความขัดแย้งกัน ซึ่งจะทำให้กลุ่มไม่น่าพึงพอใจ และทำให้อยากแยกตัวออกไปจากกลุ่ม

บลัม, และเนย์เลอร์ (Blum, & Naylor, 1968, p.365) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลรวมของเจตคติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีองค์ประกอบของงาน โดย กล่าวว่า เจตคติก่อให้เกิดความพึงพอใจในงาน และความพึงพอใจในงานก่อให้เกิดขวัญกำลังใจ

กู๊ด (Good, 1973, p.384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพ สภาพหรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลงานความสนใจ และเจตคติของบุคคลที่มีต่องานของตน

อิวานเซวิช, โคโนพาสต์, และแม็ททีสัน (Ivancevich, Konoposke, & Matteson, 2005, p.177) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติที่แต่ละบุคคลมีต่องานของตนความพึงพอใจเป็นผลที่ได้จากการรับรู้งาน ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

คินิกี้, และเครียทเนอร์ (Kinichi, & Kreitner, 2006, p.164) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความสนใจหรือการตอบสนองทางอารมณ์ที่มีต่องานใดงานหนึ่งของบุคคล หรืออาจกล่าวได้ว่า บุคคลแต่ละคนมีความเกี่ยวข้องต่อความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจโดยยึดถือหลักเกณฑ์เป็นหลัก

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นนามธรรม เกิดจากการได้รับการตอบสนองทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ที่มีผลต่อความรู้สึก เจตคติ ประสิทธิภาพ และความสุขของบุคคลที่มีต่อการเรียนมีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นในการเรียน มีขวัญและกำลังใจที่ดี ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญของความพึงพอใจ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2553, หน้า 170) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันออกไปบุคคลจะมีความพึงพอใจมากหรือน้อยเกี่ยวกับสิ่งใดนี้ บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลอย่างยิ่ง

ความพึงพอใจของบุคคลมีแนวโน้มที่จะขึ้นอยู่กับค่านิยมของคนรอบข้าง ความพึงพอใจมีแหล่งที่เกิด 4 ประการ คือ

1. การอบรมแต่เล็กๆ เป็นไปในลักษณะค่อยๆ ดุดซึมจากการเลียนแบบพ่อกับแม่ และคนเคียงข้าง ไม่ต้องมีใครมาสอน ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นเรื่องของการเรียนรู้
2. ประสบการณ์ของบุคคล
3. การรับการถ่ายทอดจากความพึงพอใจที่มีอยู่แล้ว
4. สื่อมวลชน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 122) ได้ให้ความสำคัญเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีดังนี้

1. การรับรู้ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจงาน ทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน
2. ความพึงพอใจในการทำงาน ย่อมจะทำให้แต่ละบุคคลมีความตั้งใจในการทำงาน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความพึงพอใจในการเรียนเป็นความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ซึ่งเกิดจากสิ่งเร้า สภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น ในห้องเรียนมีบรรยากาศที่ดี มีความรัก ความสามัคคี จะเป็นพลังผลักดันให้นักเรียนประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าในการเรียน

3. วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียน

อารี พันธุ์ณี (2546, หน้า 198) กล่าวว่าความพึงพอใจในการเรียนรู้นั้นมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครูควรส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. การชมเชยและการตำหนิ ทั้ง 2 ประการ จะมีผลต่อการเรียนของผู้เรียน
2. การทดสอบบ่อยครั้ง การทดสอบเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจการเรียนมากขึ้นเพราะอาจหมายถึงการเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา การทดสอบบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูง และเป็นความพึงพอใจของผู้เรียน

3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยการเสนอแนะหรือกำหนดหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

4. ใช้วิธีการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ เพื่อสร้างความสนใจเพราะวิธีการที่แปลกใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่ประสบมาก่อน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างมากขึ้น

5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมายเพื่อยั่วให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จด้วยดีและเกิดความพึงพอใจกับความสำเร็จนั้น

6. ยกตัวอย่างจากสิ่งที่ไม่เคยพบ หรือคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเป็นตัวอย่างที่ผู้เรียนรู้คุ้นเคยเพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายและเร็ว

7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่ผู้เรียนรู้มาก่อน การเชื่อมโยงสิ่งใหม่ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเป็นประสบการณ์เดิม จะทำให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนยิ่งขึ้นเพราะผู้เรียนคาดหวังไว้ว่าจะนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์และเป็นพื้นฐานต่อไป

8. เกมและละคร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การเล่นเกมและการแสดงละครนั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

9. สถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนไม่พึงปรารถนาเช่น สภาพความจำในในห้องเรียน หรือ บรรยากาศในห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาจจะเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเบื่อ ไม่พอใจขัดแย้ง ควรหาทางลดหรือขจัดให้หมดไป เพราะเป็นสิ่งที่อุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

สกินเนอร์ (Skinner, 1958, p.245) มีความเห็นว่าการปรับพฤติกรรมของคนไม่อาจทำได้โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพเท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรม ซึ่งหมายถึงเสรีภาพและความภาคภูมิใจ จุดมุ่งหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา คือ การทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง เสรีภาพ คือ ความเป็นอิสระจากการควบคุมบางชนิดที่มีลักษณะแข็งกร้าว ไม่ได้หมายถึง การทำลายหรือหนีจากสิ่งแวดล้อมแต่เป็นการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนหรือปรับปรุงรูปแบบใหม่ให้แก่สิ่งแวดล้อมนั้น โดยทำให้อำนาจการควบคุมอ่อนตัวลงจนบุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนมิได้ถูกควบคุมหรือต้องแสดงพฤติกรรมใดๆ ที่เนื่องมาจากความกดดันภายนอก บุคคลควรได้รับการยกย่องยอมรับในผลสำเร็จของการกระทำควรได้รับการยกย่องยอมรับมากเท่าไร จะต้องเป็นการกระทำที่ปลอดจากการบังคับหรือสิ่งควบคุมใดๆ มากเท่านั้น นั่นคือ สัดส่วนปริมาณของการยกย่องยอมรับที่ให้แก่การกระทำ จะเป็นส่วนกลับกับความเด่นหรือความสำคัญของสาเหตุที่มุ่งใจให้เขากระทำ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเกิดจากองค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่คุณสมบัติของครู วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลของครู ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในการเรียน

4. การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 165) กล่าวถึง การวัดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่าสามารถวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การวัดแบบอัตนัย (subjective measurement) เป็นการทดสอบกลุ่มและความสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่เรียกว่า สังคมมิติ (sociometry) เพื่อศึกษาถึงการยอมรับและไม่ยอมรับความชอบและไม่ชอบระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

2. การวัดแบบปรนัย (objective measurement) โดยการใช้แบบสอบถามซึ่งวัดสังคมมิติ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เจตคติรวมทั้งการสัมภาษณ์ ตัวบ่งชี้ถึงความพอใจต่ำได้แก่การหยุดงาน การลาออก การขาดงานความเบื่อหน่ายในการทำงาน เป็นต้น พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, หน้า 148-149) ได้แบ่งวัดความพึงพอใจสรุปได้ ดังนี้

1. การแบ่งแบบวัดความลักษณะข้อความที่ถาม ได้แก่

1.1 แบบสำรวจปรนัย เป็นแบบวัดที่มีคำถามและคำตอบให้เลือกตอบ โดยผู้ที่ตอบต้องตอบตามที่ตนเองมีความคิดเห็น และมีความรู้สึกที่เป็นจริง ข้อมูลที่ได้สามารถวิเคราะห์ด้วยเชิงปริมาณ

1.2 แบบสำรวจเชิงพรรณนา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบ ตอบด้วยคำพูดและข้อเขียนของตนเอง เป็นแบบสัมภาษณ์หรือคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบ ตอบได้อิสระข้อมูลที่ได้เป็นไปในลักษณะเชิงคุณภาพ

2. การแบ่งแบบวัดความพึงพอใจตามคุณลักษณะของงาน ได้แก่

2.1 แบบวัดความพึงพอใจในงานทั่วไป เป็นแบบวัดที่วัดความพึงพอใจของบุคคลที่มีความสุขอยู่กับงานโดยส่วนรวม

2.2 แบบวัดความพึงพอใจเฉพาะเกี่ยวกับงาน ลักษณะของแบบวัดที่วัดความพึงพอใจในงานแต่ละด้าน มิตรสัมพันธ์ผู้บังคับบัญชาและความก้าวหน้า

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนในวิชานั้นๆ ความรู้สึก ความเต็มใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

5. หลักการและเกณฑ์การวัดความพึงพอใจ

กาญจนา วัฒายุ (2548, หน้า 90-104) กล่าวว่า การใช้เครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจหรือระดับการปฏิบัติของนักเรียนที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) อาจมี 5 ระดับ, 4 ระดับ, 3 ระดับ, การแปลความหมายแบบสอบถามความพึงพอใจหรือระดับการปฏิบัติของนักเรียนที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อเป็นดังนี้

1. ค่าระดับความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5
ระดับความพึงพอใจมาก	ให้ค่าคะแนน 4
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3
ระดับความพึงพอใจน้อย	ให้ค่าคะแนน 2

ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1

2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) บอกถึงระดับความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้ตอบ ว่าอยู่ในระดับใด โดยให้เกณฑ์ระดับความพึงพอใจ

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายความว่า	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายความว่า	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายความว่า	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายความว่า	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บอกถึงความพึงพอใจที่คล้อยตามกันหรือแตกต่างกัน ถ้า S.D. แสดงว่ารายการสอบถามนั้นผู้ตอบมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ถ้า S.D. มีค่าต่ำแสดงว่ารายการสอบถามนั้นผู้ตอบมีความพึงพอใจคล้อยตามกัน ถ้า S.D. มีค่า 0 แสดงว่ารายการสอบถามนั้นผู้ตอบมีความพึงพอใจเหมือนกันทุกคน

4. การหาความเที่ยงตรงของแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า

บุญชม ศรีสะอาด (2549, หน้า 101-103) เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า ควรมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ในด้านความตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาโดยนำเครื่องมือนี้พร้อมทั้งนิยามของตัวแปรที่มุ่งวัด (กรณีที่มีคำอธิบายสิ่งที่จะวัดรวมทั้งการจำแนกเป็นประเภทย่อยก็นำเอารายละเอียดดังกล่าว) ให้ผู้เชี่ยวชาญ ในสิ่งที่จะวัดนั้นพิจารณาตัดสินเป็นรายข้อไป โดยอาจใช้วิธีเดียวกันกับวิธีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ในกรณีที่จะใช้นิยามและคำอธิบายสิ่งที่จะวัดแทนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในกรณีของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนที่ได้จากการตอบเครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้กับคะแนนที่ได้จากเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานที่วัดในสิ่งเดียวกันซึ่งมีผู้สร้างไว้แล้ว ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายดังกล่าวมีค่าสูง คือ .70 ขึ้นไป ก็นับว่ามีความเที่ยงตรง

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า

บุญชม ศรีสะอาด (2549, หน้า 101-103) มีวิธีหาความเชื่อมั่น (reability) หลายวิธี ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งเสนอวิธีหาค่าความเชื่อมั่นที่สามารถใช้กับเครื่องมือที่ไม่ได้ตรวจให้คะแนนเป็น 0 กับ 1 โดยดัดแปลงจากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ด (Kuder-Richardson) ซึ่งใช้กับแบบทดสอบแบบเลือกตอบที่ให้คะแนน 1 สำหรับคำตอบที่ถูกต้องและ 0 สำหรับคำตอบที่ผิด เงื่อนไขดังกล่าวทำให้สูตร KR-20 ไม่เหมาะสำหรับเครื่องมือที่ไม่ได้ตรวจให้คะแนนเป็น 1 และ 0 ค่าความเชื่อมั่นที่หาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา” (α -coefficient) เหมาะสำหรับเครื่องมือที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

สรุปได้ว่า หลักการและเกณฑ์การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสะดวก ตลอดจนจุดมุ่งหมาย ที่จะวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้ แบบวัดความพึงพอใจที่นิยมใช้กันเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต้องทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์แอลฟา หลังจากใช้กลุ่มตัวอย่างแล้วหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วแปลผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จินตนา คำเงิน (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ก่อนเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบชิปปาและกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบชิปปาและกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบชิปปา (CIPPA) กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนเรียน ของนักเรียนในกลุ่มที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบชิปปาและกลุ่มที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังจากสอนโดยใช้วิธีสอนแบบชิปปา สูงกว่า ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัลยา พันปี (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปา (CIPPA model) และรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) มีวัตถุประสงค์เพื่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปาและรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปากับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปามีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ และ 2) ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปากับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบชิปปา

พชรกมล เต็มใจ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2 ด้วยการสอนชิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT มีวัตถุประสงค์เพื่อ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนชิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบชิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบชิปปาโมเดล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบ 4MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบชิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 5) นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบชิปปาโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัญชลี สุเทวี (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา โมเดลกับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบชิปปา โมเดลกับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา โมเดล หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา โมเดล กับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) จิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา โมเดล หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) จิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 6) จิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา โมเดล กับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุชีลา เพชรแก้ว (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ระหว่างการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาศิลปะพื้นฐาน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบชิปปากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบชิปปากับการเรียนรู้แบบปกติ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ต่อวิชาศิลปะระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ต่อวิชาศิลปะระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบปกติ และ 5) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา และแบบปกติ เรื่อง การสร้างผลงานศิลปะ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 90.53/88.78 และ 85.25/83.00 ตามลำดับ เป็นไปตามที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กับ มีค่าเท่ากับ 0.7179 และแบบปกติ มีค่าเท่ากับ 0.5714 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA และแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดแบบปกติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่องแคล่วและการคิดริเริ่มไม่แตกต่างกัน และ 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายข้อมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด

สุณัฐวิทย์ สัตยะมุข (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศษส่วน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4MAT เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4MAT เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการให้เหตุผล และความสามารถเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย รูปแบบชิปปาและรูปแบบ 4MAT ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปาและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4MAT เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.24/80.76 และ 78.53/75.30 ตามลำดับ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4MAT เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ

0.7239 และ 0.6321 ตามลำดับ และ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า แต่มีความสามารถการให้เหตุผลน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 4MAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์หลังเรียนไม่แตกต่างกัน

สุวพันธ์ ฮวดศรี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติ ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ TAI กับ การจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสถิติชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบ TAI และจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA ตามเกณฑ์ 75/75 2) ศึกษา ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เรื่องสถิติชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบ TAI และจัดการ เรียนรู้แบบ CIPPA และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องสถิติความสามารถในการ ให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง การจัดการเรียนรู้แบบ TAI กับการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบ TAI และการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่องสถิติชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.04 /78.33 และ 83.10/82.95 ตามลำดับ ดัชนีประสิทธิผล ของการจัดการเรียนรู้แบบ TAI และการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA มีค่าเท่ากับ 0.6820 และ 0.7268 คิดเป็นร้อยละ 68.20 และ 72.68 ตามลำดับ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียน รู้แบบ CIPPA มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ TAI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรพร เชื้อดวงผุย (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT และแบบ CIPPA และ 2) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบ 4MAT และแบบ CIPPA ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนธารน้ำใจ และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 50 (บ้านคำพื้) อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT กับแบบ CIPPA มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน และ 2) นักเรียนที่เรียนโดย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT กับแบบ CIPPA ต่างมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชา คณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก

วัลลภา ศรีวรรณธุ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ประโยค ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIPPA กับแบบ 4MAT มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA และการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT 3) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประโยคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบ CIPPA และจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT 4) เปรียบเทียบทักษะในการคิดวิเคราะห์เรื่อง ประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA และแบบ 4MAT และ 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบ CIPPA และการเรียนรู้แบบ 4MAT ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 88.55/82.46 ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 85.85/80.63 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA มีค่าเท่ากับ 0.6782 ส่วนดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT มีค่าเท่ากับ 0.6473 3) นักเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนที่จัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIPPA มีการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) นักเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA มีความพึง พอใจต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ประโยคสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นุรมา อาลี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคงทนในการเรียนรู้ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคงทนในการเรียนรู้ และความพึงพอใจต่อการจัดการ เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุลณัฐ บุญจรัส (2559, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การ คิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียน วิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบ เสาะหาความรู้ 7 ขั้น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียน

ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น และนักเรียน ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2)นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นและที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียน ไม่แตกต่างกัน โดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น และการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์ และเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้น จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสมต่อไป

อัญญารัตน์ ประสันใจ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปา กรณีศึกษารายวิชา 02-251-101 วัสดุวิศวกรรม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปา และวิธีสอนแบบปกติของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และเปรียบเทียบความพึงพอใจด้วยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปา และวิธีสอนแบบปกติของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวัสดุวิศวกรรม ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปา แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยเทคนิคการสอนแบบปกติ โดยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเทคนิคการสอนแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งผลจากงานวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวัสดุวิศวกรรมหรือวิชาอื่นๆ ที่มีลักษณะบริบทวิชาที่ใกล้เคียงกันให้ดีขึ้นได้เปรียบเทียบความพึงพอใจด้วยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปาและวิธีสอนแบบปกติของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเทคนิคการสอนแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

น้ำฝน อุดม (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องอักษรควบ ระหว่างการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบชิปปา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องอักษรควบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบชิปปาตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องอักษรควบ ที่

ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบชิปป่า ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องอักษรควบที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบชิปป่า ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน และ 4) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องอักษรควบ ระหว่างการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบชิปป่า ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปป่า เรื่องอักษรควบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ 87.47/85.17 และ 84.13/81.33 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดตามลำดับ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ มีการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคาร์ธี (McCarthy, 1987, pp.61-68) ได้ศึกษาการสอนรูปแบบ 4MAT ในการพัฒนาการสอนของครู จากการศึกษาพบว่า จากการใช้การสอนรูปแบบ 4MAT ในการปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน และแนะนำทางสำหรับคณะครูในการใช้ ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำ 7 ประการ

แมคคาร์ธี (McCarthy, 1990, pp.31-37) ได้ศึกษาการสอนรูปแบบ 4MAT ซึ่งเป็นวิธีการนำความรู้ลักษณะการเรียนรู้ใช้ในโรงเรียน ซึ่งมี 8 ขั้นตอน ในวัฏจักรการสอนใช้ประโยชน์จากแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และกระบวนการทำงานของนักเรียนแต่ละคนที่ถนัดสมองซีกซ้ายและซีกขวา นักเรียนทั้ง 4 แบบ ประกอบด้วยจินตนาการ วิเคราะห์ สามัญสำนึก และประยุกต์ใช้ สามารถใช้ 4MAT เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพของสมองได้ นักเรียนที่ใช้ สามารถใช้ 4MAT เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพของสมองได้ นักเรียนที่ใช้ จะเรียนรู้ได้สะดวกสบายที่สุดในการเรียนรู้ของตน พร้อมกับเริ่มมีการคัดค้านถึงหน้าที่ในแบบการเรียนรู้ที่มีความสะดวกสบายน้อยกว่าและเป็นไปโดยธรรมชาติ จากความรู้สึกที่ตรงตรงและสุดท้ายสู่การกระทำ ครูไม่ต้องแบ่งนักเรียนเป็นแบบต่างๆ แต่ช่วยให้นักเรียนทำงานอย่างสมดุลและสมบูรณ์

ดิวเยอร์ (Dwyer, 1993, abstract) ได้ศึกษาการสอนรูปแบบ 4MAT ในการสอนการพูดเพื่อสร้างแรงจูงใจ ในวิชาพื้นฐานการบรรยาย แผนการสอนรูปแบบ 4MAT (8 ขั้นตอน

สอนสำหรับนักเรียน 4 แบบ และนักเรียนนัดการเรียนโดยสมองซีกซ้ายและขวา สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนแบบต่าง ๆ แต่ละชั้นใน 8 ชั้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจ ด้วยระบบที่จัดเตรียมให้นักเรียนมีโอกาสในการฝึกหัดที่เหมาะสมได้แสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ ได้กระทำและเรียนรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมกับนักเรียนคนอื่น

ไอสเลป, และแนก (Isreb, & Nag, 2006, abstract) ได้ศึกษาการสอนรูปแบบ 4MAT ในวิชาวิศวกรรมเครื่องกลที่มหาวิทยาลัย Monash ประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทำงานได้เต็มศักยภาพตามลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละคนโดยใช้สมองทั้ง 8 ส่วน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความคิด รู้จักคิดค้นอย่างมีเหตุผล รู้จักแก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วนจึงไม่ใช่เรื่องง่ายต้องผ่านกระบวนการที่หลากหลายการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี กระบวนการที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา โดยใช้แนวคิดของทิตนา แชมมณี คือ รูปแบบโมเดลชิปปาเป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปามีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ที่เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำเป็นขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ ทั้งเนื้อหาและกระบวนการ กระบวนการที่นำมาจัดกิจกรรม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันและดัดแปลงมาใช้ให้สอดคล้องกันได้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพของตนเองได้มาก

เมื่อพิจารณาการสอนทั้งสองวิธีนี้น่าจะเป็นวิธีและรูปแบบที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียน
วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับ
แบบวัฏจักร 4MAT ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
โรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน
10 ห้อง จำนวนนักเรียน 389 คน ซึ่งประชากรมีลักษณะคละกันทั้งนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลาง
และอ่อน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ได้มาโดย
การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
2 ทั้ง 10 ห้อง เหลือ 2 ห้อง ดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 สอนโดยใช้การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบซิปปา

กลุ่มทดลองที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 สอนโดยใช้การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดคำอธิบายรายวิชา เพื่อนำมาใช้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวรรณคดีไทย

1.3 ศึกษา ทฤษฎี หลักการ วิธีการสอนแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา จากเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 นำขั้นตอนการศึกษา มาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องวรรณคดีไทย โดยวิธีการสอนแบบซิปปา จำนวนทั้งสิ้น 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

ตาราง 1 การเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา

แผนการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา(ชั่วโมง)
1	บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท	3
2	กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	3
3	โคลงสุภาพษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	3
4	กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	3
4		12

ในแต่ละแผนประกอบด้วยสาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ สารสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ศิษนา

แซมมณี, 2560, หน้า 53-57) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบชิปปา ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม
 ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่
 ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม
 ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้
 ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน
 ขั้นที่ 7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็น ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล และด้านเนื้อหา 3 ท่าน ตรวจสอบโดยพิจารณาเรื่องความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำ โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์การให้คะแนนในการจัดคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- +1 แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ไม่แน่ว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้ทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกการามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนสื่อประกอบการสอนเวลาที่ใช้ในการสอน แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองจริง

1.8 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวชี้วัดคำอธิบายรายวิชา เพื่อนำมาใช้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวรรณคดีไทย

2.3 ศึกษา ทฤษฎี หลักการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT จากเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 นำขั้นตอนการศึกษา มาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องวรรณคดีไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT จำนวนทั้งสิ้น 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

ตาราง 2 หน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบวัฏจักร 4MAT

แผนการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา(ชั่วโมง)
1	บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก	3
2	กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	3
3	โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	3
4	กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	3
4		12

ในแต่ละแผนประกอบด้วยสาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ กระบวนการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ใช้การสอนแบบวัฏจักร 4MAT 8 ขั้นตอน ดังนี้ (McCarthy, 1990, pp.34-40) ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์ เป็นความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามกรอบความคิด

ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงาน

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์ชิ้นงานและนำไปใช้

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล และด้านเนื้อหา 3 ท่าน ตรวจสอบโดยพิจารณาเรื่องความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำ โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์การให้คะแนนในการจัดคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

+1 แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง

0 ไม่แน่ว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง

-1 แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้ทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสามชุกรัตนโกถารามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้กิจกรรมเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับขั้นตอนการสอน สื่อประกอบการสอน เวลาที่ใช้ในการสอน แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองจริง

2.8 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย จากหนังสือระเบียบการวิจัย (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 215) ศึกษาเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลจากคู่มือการวัดผลและประเมินผลจากคู่มือการวัดผลวรรณคดีและวรรณกรรม

3.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์เรื่องที่หน้าทำมาสร้างแบบทดสอบให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับเนื้อหา และตัวชี้วัด

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่สอนและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จำนวน 1 ฉบับ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ

3.4 สร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี โดยใช้คะแนน 1 คะแนนเมื่อตอบถูก 0 คะแนนเมื่อตอบผิด

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและการวัดผลประเมินผลจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงตรงตามโครงสร้างลงความคิดเห็นว่าข้อสอบแต่ละข้อสามารถวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นของพิชิต ฤทธิ์จัญญ (2555, หน้า 241-242)

+1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

นำคะแนนแต่ละข้อของแบบประเมินผลความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งแสดงว่าข้อสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งผลวิเคราะห์ได้ IOC ระหว่าง 0.40-1.00 จึงคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.80-1.00 ได้จำนวน 40 ข้อ

3.7 นำแบบทดสอบเสนอประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 และ 2/8 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 80 คน

3.9 นำแบบทดสอบมาหาค่าระดับความยาก (P) กำหนดเกณฑ์ความยากง่ายของข้อสอบ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 250) ผลการตรวจสอบความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีครั้งนี้พบว่า มีค่า 0.33-0.67

3.10 นำแบบทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (r) กำหนดเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกคือ มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 249) ผลการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี ครั้งนี้พบว่า มีค่า 0.42-0.70

3.11 นำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson : KR-20) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 247) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.801

3.12 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย ตามลำดับ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการสอบ

4.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย

4.3 เลือกประเภทของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย โดยนำวิธีของ (ธานินทร์ ติลปิจารุ, 2555, หน้า 146) มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.4 เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย นำมาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ (ธานินทร์ ติลปิจารุ, 2555, หน้า 146)

5 หมายความว่า พึงพอใจมากที่สุด

4 หมายความว่า พึงพอใจมาก

3 หมายความว่า พึงพอใจปานกลาง

2 หมายความว่า พึงพอใจน้อย

1 หมายความว่า พึงพอใจน้อยที่สุด

สำหรับการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย มาหาค่าเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ (ธานินทร์ ติลปิจารุ, 2555, หน้า 146)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 -1.49 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.5 การทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย มีลักษณะเป็นคำถามมาตราส่วนค่า 5 ระดับแบบ Likert scale วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์

4.6 หาค่าความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ช่วยพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ โครงสร้างและการใช้ภาษาของข้อคำถาม แล้วจึงนำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

4.7 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 และ 2/8 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 80 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.891 จึงนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแนวแบบแผนการวิจัยแบบ two group pre-test post-test design

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	pre - test	treatment	post - test
R (E ₁)	T ₁	X ₁	T ₂
R (E ₂)	T ₁	X ₂	T ₂

ที่มา : พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, หน้า 265)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

R	แทน	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย
(E ₁)	แทน	กลุ่มทดลองที่ 1
(E ₂)	แทน	กลุ่มทดลองที่ 2
T ₁	แทน	การสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบหลังการทดลอง
X ₁	แทน	วิธีสอนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
X ₂	แทน	วิธีสอนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่จัดทำขึ้น ใช้เวลา 1 ชั่วโมง แล้วบันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน
2. กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้วิธีการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา จำนวน 4 แผน โดยใช้เวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 1 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 4 สัปดาห์ จำนวน 12 ชั่วโมง กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้วิธีการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT จำนวน 4 แผน โดยใช้เวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 1 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 4 สัปดาห์ จำนวน 12 ชั่วโมง
3. หลังจากทำการทดลองจนครบตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยมาทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลากลุ่มละ 1 ชั่วโมง บันทึกผลคะแนนเป็นคะแนนหลังเรียน

4. นำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5. วัดความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย โดยให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่าที (t-test dependent sample)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติค่าที (t-test dependent sample)

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT โดยใช้สถิติค่าที (t-test independent sample)

4. ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กับแบบวัฏจักร 4MAT โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT โดยใช้สถิติค่าที (t-test independent sample)

สถิติใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน (content validity) โดยการตรวจสอบหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
จุดประสงค์

$$\frac{\sum R}{N}$$
 แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เกณฑ์การให้คะแนน คือ คะแนนเฉลี่ย 0.5 ขึ้นไป
ถือว่าใช้ได้

1.2 หาค่าความยากง่ายเป็นรายข้อ (P) ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า
250)

$$P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ P แทน ความยากง่ายของข้อสอบ
 R_H แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
 R_L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 N_H แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดในกลุ่มสูง
 N_L แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

1.3 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) โดยใช้สูตรของ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555,
หน้า 251)

$$r = \frac{R_H - R_L}{N_H}$$

เมื่อ R_H แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
 R_L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
 N_H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง
 r แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

1.4 นำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับแล้วนำผลการทดลองใช้มาหาค่าคงตัวภายในของแบบทดสอบ (internal consistency) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 247)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดแต่ละข้อ ($q=1-p$)

1.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 248)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^n s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติขั้นพื้นฐาน

2.1 การหาค่าเฉลี่ย (mean) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 267)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
-------	-----------	-----	-----------

$$\sum_{i=1}^n x_i \quad \text{แทน} \quad \text{ผลรวมของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ } i \text{ ถึง } n$$

$$n \quad \text{แทน} \quad \text{ขนาดตัวอย่าง}$$

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 276)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ระหว่างก่อนเรียนกับ หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับ แบบวัฏจักร 4 MAT โดยการหาค่าที่ t-test for dependent sample คำนวณจากสูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 307)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad df = n-1$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย
 n แทน จำนวนนักเรียน
 D แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนก่อน-หลังเรียน
 D^2 แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนก่อน-หลังเรียนยกกำลังสอง
 $\sum D$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างของคะแนนก่อน-หลังเรียนของนักเรียนทุกคน
 df แทน องศาแห่งความอิสระมีค่าเท่ากับ $n - 1$

3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA model) กับแบบวัฏจักร 4MAT โดยใช้สถิติค่าที่ t-test (independent sample) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555, หน้า 303)

1) สถิติที่ใช้ทดสอบค่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มว่าเท่ากันหรือไม่เท่ากัน

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

2) กรณีความแปรปรวนเมื่อทั้ง 2 กลุ่มเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$) ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = (n_1 - 1)^2 + (n_2 - 1)$$

$$= n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_p^2	แทน	ความแปรปรวนรวม
	df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติทดสอบที
p	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบ (dependent sample t-test) รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา	40	40	13.45	2.19	55.301	.000*
หลังเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา	40	40	35.82	1.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบ (dependent sample t-test) รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT	40	40	13.12	1.95	55.299	.000*
หลังเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT	40	40	35.95	1.70		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา	40	40	35.82	1.29	0.368	.714
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT	40	40	35.95	1.70		

จากตาราง 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4 MAT ดังตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

ข้อความ	วิธีการสอนแบบซิปปา			วิธีการสอนแบบวัฏจักร 4MAT		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	3.57	0.67	มาก	3.87	0.72	มาก
2 การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.37	0.66	ปานกลาง	4.07	1.02	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

	ข้อความ	วิธีการสอน แบบชิปปา			วิธีการสอน แบบวัฏจักร4MAT		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีเวลาในการทำกิจกรรมที่เหมาะสม	3.45	0.63	ปานกลาง	3.67	1.16	มาก
4	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนได้ดีขึ้น	3.85	0.73	มาก	3.90	1.08	มาก
5	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.77	0.73	มาก	3.62	1.05	มาก
6	ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบนี้กับวิชาอื่นๆเพิ่มมากขึ้น	3.65	0.62	มาก	3.72	1.01	มาก
7	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.82	0.90	มาก	3.75	1.08	มาก
8	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนทุกคน เพราะเป็นการร่วมกันทำงาน ช่วยเหลือและอภิปรายการเรียนรู้ด้วยกัน	3.40	0.70	ปานกลาง	3.85	1.09	มาก
9	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ	3.45	0.81	ปานกลาง	3.90	0.92	มาก
10	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมการทำงานเป็นกลุ่ม	3.47	0.84	ปานกลาง	3.85	1.02	มาก
รวม		3.58	0.38	มาก	3.82	0.44	มาก

จากตาราง 7 พบว่า 1) ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ($\bar{X}=3.37$, S.D.=0.66) 2) ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หลังจากเรียน ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.92) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=3.62$, S.D.=1.05)

5. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test	p-value
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา	40	3.58	0.38	2.602	.011*
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT	40	3.82	0.44		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการ
วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับ
แบบวัฏจักร 4MAT ซึ่งสรุปผล ได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MATแตกต่างกัน
4. ความพึงพอใจต่อการเรียนต่อทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MATแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ไม่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT เป็นการสอนที่มีรูปแบบและขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเหมือนกัน กล่าวคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการสอนที่สามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้แก่นักเรียน โดยวิธีนี้สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาของทิสนา แคมมณี (2560, หน้า 28) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจง ตอบคำถามได้ดี นอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสารและการใฝ่รู้ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT ตามแนวคิดของแมคคาร์ธี เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งส่งเสริมความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมการใช้สมองทั้ง 2 ซีก อย่างสมดุล ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา คำเงิน (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบซิปปา และกลุ่มที่ใช้วิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังจากสอนโดยใช้วิธีสอนแบบซิปปาสูงกว่าที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสนับสนุนได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาดีกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อัญญารัตน์ ประสันใจ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปา กรณ์ศึกษารายวิชา 02-251-101 วัสดุวิศวกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วัสดุวิศวกรรม ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปา แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยเทคนิคการสอนแบบปกติ โดยเทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ ตามหลักโมเดลชิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเทคนิคการสอนแบบปกติที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ .05 กุลณัฐ บุญจรัส (2559, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ไทยสมัยสุโขทัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น และที่ เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และ เจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ หลังเรียน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรพร เชื้อดวงผุย (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 4MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT กับแบบ CIPPA มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน

2. ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการจัดกิจกรรมทั้งสอง รูปแบบมีขั้นตอนและบรรยากาศในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การสอนวรรณคดีไทยโดยใช้กิจกรรม การเรียนรู้แบบชิปปา มีขั้นตอนการสอน 7 ขั้นตอน ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจง และตอบคำถามได้ดี เป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นทั้งทาง ร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ จากการสังเกตพฤติกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักเรียน พึงพอใจ ตั้งใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม และร่วมกันอภิปราย ตามวิธีคิดของแต่ละคน เป็นผลให้นักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน บรรยากาศในการทำกิจกรรมของนักเรียนจึงมีความกระตือรือร้นไม่น่าเบื่อ สอดคล้องกับ งานวิจัยของสุชีลา เพชรแก้ว (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบชิปปากับแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยรายช้อมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด และพบว่า นักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบปกติมีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการสอนวรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT มีขั้นตอนการสอน 8 ขั้นตอน เป็นการจัดกิจกรรมมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ กับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลักษณะและความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม กิจกรรมบางช่วงจะตอบสนองให้ผู้เรียนแต่ละแบบมีความสุขในการเรียนในช่วงกิจกรรมที่ตนเองถนัด และรู้สึกท้าทายในช่วงที่ผู้อื่นถนัด ดังนั้นผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการคิด การตัดสินใจ ได้แสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนุรมา อาลี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถึงแม้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบวัฏจักร 4MAT จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเหมือนกัน แต่มีขั้นตอนการสอนที่แตกต่างกันคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ผู้เรียนกลุ่มอ่อนทำงานช้า ขาดความกระตือรือร้น ครูต้องกระตุ้นเตือนบ่อยๆ ทำให้บรรยากาศในการเรียนภายในห้องเกิดความตึงเครียด ผู้เรียนจึงเรียนอย่างเบื่อหน่ายและไม่มีความสุข เป็นผลให้ความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมทั้งสองวิธีแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภา ศรีวรพันธุ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องประโยค ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA กับแบบ 4MAT ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องประโยคสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรูปแบบซิปปาและแบบ 4MAT ครูควรใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็นและร่วมอภิปรายคิดหาคำตอบในกลุ่มนี้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มความสามารถ และครูคอยให้ความช่วยเหลือเสริมแรงบวกและพยายามสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.2 การสอนวรรณคดีโดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาและแบบ 4MAT ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

1.3 ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและหากพบว่ามีนักเรียนคนใดไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม ควรสืบหาสาเหตุและทำการแก้ไข

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้วิธีสอนรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบนี้กับตัวแปรอื่น เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา หรือ แรงจูงใจในการเรียน

2.3 ควรมีการนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชิปาและแบบ 4MAT ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เล่ม 3. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560** (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยา พันปี. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา (CIPPA model) และรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2553). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา วัฒนา. (2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนพร.
- กุลณัฐ บุญจรัส. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียน วิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ข้าวหอม รัตวี, ทิภากร สุขหอม, นันทนา บุญวงศ์, ลำยุร เรืองสวัสดิ์, และสุกัญญา ชุกกุล. (2560). ครูผู้สอนวรรณคดีไทย และนักเรียนมัธยมศึกษา 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกสินทร์. สัมภาษณ์.
- ชนัท ธาตุทอง. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น**. นครปฐม : เพชรเกษม.
- จารุวรรณ เทียนเงิน. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การพินิจวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีสอนตามแนวคิดของสเตอร์นเบอร์กับวิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตตินันท์ นันทไพบุลย์. (2555). **ศิลปะการให้บริการ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- จินตนา คำเงิน. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการบวก ลบจำนวนเต็ม โดยใช้วิธีสอนแบบซิปปา (CIPPA) กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- จิราพร กำจัดทุกข์. (2552). ความพึงพอใจหลังการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชวลิต โพธิ์นคร. (2560). ไทยแลนด์ 4.0 การเรียนรู้จากปัญหาจริงที่เกิดขึ้น เรียกว่าเป็น **Problem Based Learning**. สืบค้น ธันวาคม 20, 2560, จาก <http://km.li.mahidol.ac.th/thai-studies-in-thailand-4-0/>.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเออเรชั่น.
- ทศนา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2560). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : วี อินเทอร์เน็ต พรินท์.
- ธีระยุทธ ธีระศิลป์. (2551). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นวลจิตต์ เขาว์กิตติพงศ์. (2552). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดรายงานการวิจัย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- น้ำฝน อุดม. (2560). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องอักษรควบ ระหว่างการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้และรูปแบบซิปปา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุรมา อาลี. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2553). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ล กรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2549). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญา บัณสุวรรณ์. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 กับแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- พชรภมร เต็มใจ. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและ
ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการ
สอนชิปโมเดล กับการสอนแบบ 4MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรพร เชื้อดวงผุย. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบ 4MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2555). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอ้าท์ออฟเคอร์รี่มีส์.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2551). รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ทางการบริหารการศึกษา สำหรับ
บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการบริหารการศึกษา มศว., 5(10),
17-33.
- ไพโรจน์ ชำนาญ. (2550). การคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระ
การเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบ 4MAT.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภพ เลหาไฟบูลย์. (2552). แนวการสอนวิทยาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา.
- ภาวิดา ตั้งกมลศรี. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทาง
วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). ใบกิจกรรม. นนทบุรี : ผู้แต่ง.
- รุ่ง แก้วแดง. (2553). ปฏิบัติการศึกษไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- รุจิร ภูสาระ, และจันทราณี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ
: บั๊คพอยท์.
- โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม. (2553). หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม.
สุพรรณบุรี : ผู้แต่ง.
- _____. (2560). รายงานจำนวนนักเรียนโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม ปีการศึกษา 2560.
สุพรรณบุรี : ผู้แต่ง.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้. ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2552). การนิเทศการสอน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัฒนาพร กระจับทุกษ์. (2550). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.
นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วัลลภา ศรีวรรณ. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องประโยค ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIPPA กับแบบ 4MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปรีนธ์.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2557). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. นนทบุรี : ธนรัช.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). ผลการสอบวิชาภาษาไทยจากการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาภาษาไทยระดับประเทศ ประจำปีการศึกษา 2559. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ. (2550). พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2559). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินต์.
- _____. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินต์.
- _____, และคนอื่นๆ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ : 9199 เทคนิคพรินต์.
- สุชีลา เพชรแก้ว. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบปกติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.

- สุณัฐวิทย์ สัตยะมุข. (2555). การเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศษส่วน
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้รูปแบบซิปปากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ 4MAT. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุดาพร ภูมทองบุตร. (2550). หลักการตลาด...สมัยใหม่. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2557). การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวพันธ์ ฮวดศรี. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติ ความสามารถในการ
ให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ TAI กับการ
จัดการเรียนรู้แบบ CIPPA. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ. (2553). 19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ
(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อเนก สุวรรณบัณฑิต, และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ. (2550). จิตวิทยาบริการ. กรุงเทพฯ : อุดลพัฒน์กิจ.
- อัจฉรา สอนสัง. (2552). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และ
เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ที่ได้รับการสอนแบบ 4MAT กับการ
สอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา.
- อัญชลี สุเทวี. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา
ศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบซิปปา โมเดลกับการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัญญารัตน์ ประสันใจ. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาด้วย
เทคนิคการสอนแบบจิกซอร์ ตามหลักโมเดลซิปปา กรณีศึกษารายวิชา
02-251-101 วัสดุวิศวกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารี พันธุ์มี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ไบโอม.
- Billeh, Victor Y., & Zakhariades, George A. (1975). The Development and Application of
Scale of Measuring Scientific Attitudes. *Science Education*, 59(2), 155-165.

- Bloom, B.S. (1976). **Human Characteristic and School Learning**. New York : McGraw-Hill.
- Blum, M.L., & Naylor, J.C. (1968). **Industrial Psychology**. New York : Hapers Row Publishers.
- Cardarelli, Sally M. (1973). **Individualized Instruction Programmed and Material**. New York : Harper & Eaglewood Cliffs.
- David, A. Kolb. (1984). **Experiential Larning**. New Jersey : A Simon & Schuster.
- Dwyer, Kanga. (1993). **"Using the 4MAT System Learning Styles Model To Teach Persuasive Speaking in the Basi Speech Course"**. Eric Accession : NISC Discover Report. 15. April.
- Good. (1973). **Dictionary of Education** (3rded.). New York : McGraw-Hill.
- Herzberg, Frederick, Bernarol, & Synderman, Barbara Bloch. (1959). **The Motivation to Work**. New York : John Wiley & Sons.
- Isreb, Mustafa, & Dilip, Nag. (2006). An Innovative 4-MAT-Based System for Geo, Solid and Fluid Mechanics Education with Geo-Mechanics Applications. **World Transactions on Engineering and Technology Education**, 5(1), 163.
- Ivancevich, J.M., Konoposke, R., & Matteson, M.T. (2005). **Organizational behavior and Management** (7thed.). New York : McGraw–Hill.
- Kapfer, P., & Kapfer, M. (1972). **Instruction to Learning Package**. Learning Packages in American Education. Englewood Cliffs, N.J. : Educational Technology Publicaiton.
- Kinichi, A., & Kreitner, R. (2006). **Organizational behavior : Key concepts, skills & best practices** (2nded.). New York : McGraw-Hill.
- Kolb, David A. (1984). **Experiential Learning : Experience as The Source of Learning and Development**. New Jersey : Prentice-Hall.
- Maslow, Abraham. (1970). **Motivation and Personnality**. New York : Harper & Row Publishers.
- McCarthy, Bernice. (1987). **The 4MAT System : Teching to Learning Styles with Right / Left Mode Techniques Barringto**. Illinois : Excell Publishing, Inc. 200 West Station Street.60010.

_____. (1990). **4MAT in Action II : Sample Lesson Plans for Use Rith the 4 Mat System Excel Inc.** 200 West Station Street Barngton in the United States of America.

McGregor, Douglas. (1969). **The Human Side of Enterprise.** Now York : McGraw–Hill.

Saylor, J., Galen, Alexander, William M., & Lewis, Arthur J. (1981). **Planning curriculum for school.** New York : Holt, Rinehart, & Winston.

Skinner, B.F. (1958). **About Behaviorism.** New York : The Free Press.

Taba, Hilda. (1962). **Curriculum development theory and practice.** New York : Harcourt, Brace, & World.

Tyler, Ralph W. (1950). **Basic Principles of Curriculum and Instructions.** Chicago : The University of Chicago Press.

Wilson, C.L. (1996). An analysis of a direct instruction product in teaching world Problem-solving to learning disabled student. **Dissertation Abstracts International, 50(62A), 496.**

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์วัลย์ คำคง
ราชภัฏเทพสตรี	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. สิริพร ดาววัน	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทร์เรือง	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. อาจารย์ ดร. บุญยนาถ เนืองหงส์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์ ดร. เนติ เณลยวาเรศ	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๘/ว /๖๑

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร ๔ MAT
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
 ๔. แบบประเมินทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม
 ๕. แบบสอบถามความพึงพอใจ
 ๖. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางพนิดา ทรงเพียรธรรม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับวัฏจักร ๔ MAT โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๗๕ /๖๑

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.เนติ เกลียวเรศ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร ๔ MAT
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๒

๔. แบบประเมินทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม
๕. แบบสอบถามความพึงพอใจ
๖. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางพนิดา ทรงเพียรธรรม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับวัฏจักร ๔ MAT โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๐๐ /๖๑

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.สิรพร ดาววัน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร ๔ MAT
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๒

๔. แบบประเมินทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม
๕. แบบสอบถามความพึงพอใจ
๖. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางพนิดา ทรงเพียรธรรม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับวัฏจักร ๔ MAT โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉยียงหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๐๗ /๖๑

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร ๔ MAT
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๒

๔. แบบประเมินทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม
๕. แบบสอบถามความพึงพอใจ
๖. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางพนิดา ทรงเพียรธรรม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับวัฏจักร ๔ MAT โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉยียงหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๕๐๑ /๖๑

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ปณิดา เนื่องพะยอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
 ๒. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้แบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร ๔ MAT
 ๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๒

๔. แบบประเมินทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานเป็นกลุ่ม
๕. แบบสอบถามความพึงพอใจ
๖. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางพนิดา ทรงเพียรธรรม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับวัฏจักร ๔ MAT โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.บุญยานุช เฉวียงหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี
ไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา
แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปา แผนที่ 1

รหัสวิชา ท22102	วิชาภาษาไทย 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย	เวลา 14 ชั่วโมง
เรื่องบทละคร เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก		เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.2/2 วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก เป็นตอนต้นเรื่องรามเกียรติ์ที่สนุกสนานน่าติดตาม ใช้สำนวนภาษาไพเราะคมคาย และให้แง่คิดที่เป็นประโยชน์ ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
2. นักเรียนสรุปเนื้อหาเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนบอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องได้

4. สาระการเรียนรู้

1. บทนำเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
2. วรรณคดีศึกษาเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
3. ประวัติผู้แต่งเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
4. กฎของกลอนบทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
5. ลักษณะนิสัยของตัวละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
6. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. ครูเปิดตัวอย่างหนังสือเรื่องรามเกียรติ์ให้นักเรียนดู 5 นาที แล้วใช้คำถาม ถามนักเรียนว่า 1) นักเรียนรู้จัก พระราม พระลักษมณ์ นางสีดา และทศกัณฐ์ไหม 2) นักเรียนรู้ไหมว่าบทเริ่มต้นของมหากาพย์เรื่องรามเกียรติ์ มีความเป็นมาอย่างไร (ให้ช่วยกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น)

ชั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 2 คน เด็กปานกลาง 4 คน และเด็กอ่อน 2 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1,2,3,4 และ5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง,จุดประสงค์ในการแต่ง

2. ลักษณะคำประพันธ์และความเป็นมา

3. ถอดคำประพันธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท หน้า 61-64 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะสละสลวย

4. ถอดคำประพันธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท หน้า 65-68 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะสละสลวย

5. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ชั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล ความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิม

1. ครูให้นักเรียนภายในกลุ่มระดมความคิดศึกษาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เช่น หนังสือ ใบความรู้ เอกสารต่าง ๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาประมวลผลความรู้โดยมีการสะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยกันประมวลให้ได้ความรู้ใหม่ตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นเลือกข้อมูลที่มีความสอดคล้องหรือตรงประเด็นกับเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด เพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันภายในกลุ่มโดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง

ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในกระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร นักเรียนสามารถใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ รูปวาด พร้อมสรุปเนื้อหาทั้งหมดเป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษที่แจกให้ เพื่อให้เพื่อนๆ เข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น

2. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูให้นักเรียนอภิปรายถึงหัวข้อความรู้ที่กลุ่มของตนเองไปศึกษาจนครบ 5 กลุ่ม ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกับเพื่อนเพื่อตอบคำถามในประเด็นที่ครูถามและเปิดโอกาสให้มีการซักถามทุกกลุ่ม กลุ่มละ 2 คำถาม หลังจากเพื่อนนำเสนอเสร็จ ครูคอยสังเกตนักเรียนที่นั่งเฉยๆ หรือยังไม่กล้าแสดงออก โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด ครูคอยให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกเคอะเขินที่จะกล้าแสดงความคิดเห็น

ชั่วโมงที่ 2 ขั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการอภิปรายภายในกลุ่ม วิเคราะห์ความเข้าใจสาระและความหมายของหัวข้อที่เพื่อนนำเสนอทุกกลุ่ม โดยสรุปความรู้ ความคิดให้ได้สาระสำคัญแล้วบันทึกลงในสมุดของตนเอง

2. ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มมานำเสนอผลงานจากความรู้ที่ตนเองสรุปได้มาแล้วให้เพื่อนฟัง และครูช่วยเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนยังขาดไป จากนั้นให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดที่ 1, แบบฝึกหัดที่ 2, แบบฝึกหัดที่ 3 และแบบฝึกหัดที่ 4

ชั่วโมงที่ 3 ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และการแสดงผลงาน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่เรียนไปนำเสนอผลงานโดยวาดภาพประกอบเรื่องราว จากตอนใดตอนที่ประทับใจ โดยนำเสนอผลงานลงในกระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ แล้วนำเสนอผลงานที่นักเรียนจัดทำขึ้นติดที่บอร์ดทั้งสองข้างของกระดานดำ

ขั้นที่ 7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้

1. ครูให้นักเรียนทุกคนไปอ่านข่าว, บทความหรือนิทาน จากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต และเลือกเนื้อหาที่ตรงกับแนวคิดที่ได้จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ซึ่งตรงกับกฎแห่งกรรมที่ว่า “กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมตอบสนองผู้กระทำ” จากนั้นตอบคำถามในใบงานที่ 1

6. สื่อการเรียน

1. แผ่นหนังอินเดีย เรื่องรามเกียรติ์
2. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของบทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

4. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องคำศัพท์จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
5. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยคำศัพท์
6. แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องอธิบายคำ
7. แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่องตัวละครสำคัญ
8. ใบงานเรื่องกรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมตอบสนองผู้กระทำ
9. อินเทอร์เน็ต
10. กระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.ใบงาน	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

แบบบันทึกการตรวจใบงาน

[illegible]

ใบความรู้
ความเป็นมาของบทละคร เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

ผู้แต่ง : พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) แห่งพระบรมราชจักรี

ประวัติผู้แต่ง : ทรงมีพระนามเดิมว่า “ทองด้วง” พระชนก คือ หลวงพิณิจักษร (ทองดี) พระชนนี คือ (นางดาวเรือง)

บทพระราชนิพนธ์ : มีหลายเรื่องได้แก่ บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ดาหลัง อุณรุท กลอนนิราศเรื่องรบพม่าที่ท่าดินแดง กฎหมายตราสามดวง ไตรภูมิโลกวิจินัย

เสด็จสวรรคต : พุทธศักราช 2352 พระชนมพรรษา

73 พรรษา เสด็จดำรงสิริราชสมบัติได้ 27 พรรษา

ลักษณะคำประพันธ์ : เป็นกลอนบทละคร

จุดประสงค์ในการแต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่

1. เพื่อใช้เป็นบทละครใน
2. เพื่อปลุกใจให้ประชาชนเกิดความกล้าหาญ
3. เพื่อให้มีเรื่องรามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ์
4. เพื่อแสดงให้เห็นว่า “ธรรมะย่อมชนะอธรรม”
5. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อบิดามารดา
6. เพื่อให้เห็นตัวอย่างของความไม่เที่ยงแท้ของสิ่งต่าง ๆ ในโลก

ลักษณะคำประพันธ์

บทละครในเรื่องรามเกียรติ์แต่งเป็นกลอนบทละคร ซึ่งมีลักษณะบางประการคล้ายกลอนสุภาพหรือกลอนแปด กลอนบทละครแต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบการแสดงละคร

1. ลักษณะบังคับ มีดังนี้

1.1 บทหนึ่งมี 4 วรรค หรือ 2 บาท ในแต่ละวรรคนิยมใช้คำ 6 – 7 คำ ไม่เกิน 8 คำ เพราะร้องได้ลงจังหวะและเข้ากับทำนองได้ดีกว่า

1.2 สัมผัสบังคับมีดังนี้

- คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 4 ของวรรคที่ 2
- คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 3
- คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคที่ 4
- ถ้าแต่งหลายบท คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 ต้องสัมผัสระหว่างบทไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป

2. มีคำนำหรือคำขึ้นต้นเมื่อจะเริ่มบท ดังนี้

2.1 “มาจะกล่าวบทไป” ใช้สำหรับขึ้นต้นเรื่อง หรือกล่าวถึงเรื่องที่แทรกเข้ามา

2.2 “เมื่อนั้น” ใช้ขึ้นต้นเมื่อกล่าวถึงผู้มียศศักดิ์ เช่น พระมหากษัตริย์ พระมเหสี เทวดาผู้เป็นใหญ่

2.3 “บัดนั้น” ใช้ขึ้นต้นเมื่อกล่าวถึงผู้น้อย หรือผู้ได้บังคับบัญชา เช่น อำมาตย์ เสนา ทหาร สามัญชน

2.4 อาจใช้คำขึ้นต้นอื่น ๆ ได้ เช่น “ฟังพาทิ” หรือ ขึ้นต้นคล้าย กลอนดอกสร้อย คือ วรรคสลับ มี 4 คำ มีคำว่า “เอ๋ย” หรือ “เอ๋ย” เป็นคำที่ 2 เช่น สุดเอ๋ยสุดสวาท โนมเอ๋ยโนมเฉลา

3. คำขึ้นต้นดังกล่าวสามารถใช้แทนวรรคสลับได้ เช่น

- “เมื่อนั้น นางสีดานารีศรีใส”
- “บัดนั้น กรมเมืองรับสั่งไล่เกศิ”

ความเป็นมา

รามเกียรติ์เป็นวรรณคดีสำคัญของไทยที่มีต้นกำเนิดจากคัมภีร์รามายณะ ของอินเดีย สันนิษฐานว่าพ่อค้าชาวอินเดียเป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศไทยในรูปแบบการถ่ายทอดทางมุขปาฐะ คือเป็นการเล่านิทานเรื่อง “พระราม” ต่อมาจึงนำมาแต่งใหม่ตามฉันทลักษณ์ร้อยกรองของไทย ดังจะเห็นได้ว่ากวีไทยนิยมนำเรื่องรามเกียรติ์มาแต่งตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว

ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำนุบำรุงวรรณกรรมของชาติไว้ให้เป็นสมบัติของอนุชน รุ่นหลังสืบไป โปรดเกล้าฯ ให้กวีรวบรวมบทละครเรื่องรามเกียรติ์ไว้เป็นต้นฉบับสำหรับพระนคร บทละครเรื่องรามเกียรติ์สำนวนนี้จึงนับว่าเป็นสำนวนที่สมบูรณ์ที่สุด มีจำนวน 116 เล่มสมุดไทย มีเหตุการณ์สำคัญหลายตอนและตัวละครสำคัญหลายตัว ซึ่งมีเนื้อหาสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ต้นเรื่อง

เนื้อเรื่องย่อ รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก

หนทกหนึ่งประจำอยู่ที่บันไดของเขาสไกรลาส โดยมีหน้าที่ล้างเท้าให้แก่เหล่าเทวดาที่มาเข้าเฝ้าพระอิศวร ได้ยื่นเท้าให้ล้างแล้วมักเหยียบย่ำหยอกล้อหนทกอยู่เป็นประจำ ด้วยการลอบหัวบ้าง ถอนผมบ้างจนกระทั่งหัวโล้นทั้งศีรษะ หนทกแค้นใจมากแต่ว่าตนเองไม่มีกำลังจะสู้ได้ จึงไปเข้าเฝ้าพระอิศวร แล้วกราบทูลว่า ตนได้ทำงานรับใช้พระองค์มานานถึง 10 ล้านปี ยังไม่เคยได้รับสิ่งตอบแทนใดๆเลย จึงทูลขอให้หน้เพชร มีฤทธิ์ซึ่งผู้ใดก็ให้ผู้นั้นตาย

พระอิศวรเห็นว่านนทกปฏิบัติหน้าที่รับใช้พระองค์มานานจึงประทานพรให้ตามที่ขอ ไม่นานนั้นนนทกก็มีใจกำเริบ เพียงแต่ถูกเทวดามาลูบหัวเล่นเช่นเคย นนทกก็ชี้ให้ตายเป็นจำนวนมาก พระอิศวรทรงทราบก็ทรงกริ้ว โปรดให้พระนารายณ์ไปปราบ

พระนารายณ์ แปลงเป็นนางฟ้ามายั่วชวน นนทกนี้รักจึงเกี่ยวนาง นางแปลงจึงชักชวนให้นนทกร้าตามนางก่อนจึงจะรับรัก นนทกร้าตามไปจนถึงท่าร้าที่ใช้ขวี่เพชรชี้ขาดตนเอง นนทกก็ล้มลง จากนั้นนนทกเห็นนางแปลงร่างเป็นพระนารายณ์ จึงตอบว่า พระนารายณ์เออเปรียบตน เพราะว่าพระนารายณ์มีอำนาจ มีถึง 4 กร แต่ตนมีแค่ 2 มือ และเหตุใดจึงมาทำอุบายหลอกลวงตนอีก พระนารายณ์จึงทำให้นนทกไปเกิดใหม่ให้มี 20 มือ แล้วพระองค์จะตามไปเกิดเป็นมนุษย์ มีเพียง 2 มือลงไปสู้กัน หลังจากที่พระนารายณ์พูดจบก็ใช้พระแสงตรีตัดศีรษะนนทกแล้ว นนทกก็สิ้นใจตายชาติต่อมานนทกจึงได้ไปเกิดเป็นทศกัณฐ์ ส่วนพระนารายณ์ก็อวตารลงมาเกิดเป็นพระราม

แบบฝึกหัดที่ 1
เรื่องคำศัพท์จากเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าความหมายไปใส่หน้าคำศัพท์ให้ถูกต้อง

๑. ไกรลาส	ก. พระนารายณ์
๒. คนธรรพ์	ข. เทวดาผู้คุ้มครอง
๓. เทพอัปสร	ค. ในที่นี้หมายถึงชั้นบันได
๔. ธาตรี	ง. ตาย
๕. นาคี	จ. ผลสำเร็จ
๖. ภักษ์ผล	ฉ. ฟาผ่า
๗. ลิ่นท่า	ช. ชื่อภูเขาที่ประทับของพระอิศวร
๘. อสุณี	ซ. นางฟ้า
๙. อัฒจันทร์	ฅ. แผ่นดิน, โลก
๑๐. พระสีภร	ญ. ผู้มีพันทา หมายถึง พระอินทร์
ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
๑๑. สุรารักษ์	ฎ. ร้าครบทุกท่า
๑๒. หัสันยน	ฏ. ชาวสวรรค์พวกหนึ่งที่มีความชำนาญ
ในวิชาดนตรีและขับร้อง
๑๓. วายปราณ	ฐ. นาค คือ งูใหญ่ เป็นสัตว์มีหงอนใน
นิยาย
๑๔. ตรี	ฑ. พระจันทร์
๑๕. แะไข	ฒ. คือ ตรีศูล เป็นอาวุธสามง่าม

แบบฝึกหัดที่ 1(เฉลย)

เรื่อง คำศัพท์จากเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

- ช..... ๑. ไกรลาส
ญ..... ๒. คนธรรพ์
ช..... ๓. เทพอัปสร
ผ..... ๔. ชาติรี
ฐ..... ๕. นาคี
จ..... ๖. ภักษ์ผล
ญ..... ๗. สิ้นท่า
ฉ..... ๘. อสุณี
ค..... ๙. อัฒจันทร์
ก..... ๑๐. พระสีภร
ข..... ๑๑. สุรารักษ์
ญ..... ๑๒. หัสณัยน์
ง..... ๑๓. วายปราณ
ผ..... ๑๔. ตรี
ท..... ๑๕. แวไข

- ก. พระนารายณ์
 ข. เทวดาผู้คุ้มครอง
 ค. ในที่นี้หมายถึงชั้นบันได
 ง. ตาย
 จ. ผลสำเร็จ
 ฉ. ฟ้าผ่า
 ช. ชื่อภูเขาที่ประทับของพระอิศวร
 ซ. นางฟ้า
 ฌ. แผ่นดิน,โลก
 ญ. ผู้มีพันทา หมายถึง พระอินทร์
 ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
 ฎ. ร้าครบทุกท่า
 ฏ. ชาวสวรรค์พวกหนึ่งที่มีความชำนาญ
 ในวิชาดนตรีและขับร้อง
 ฐ. นาค คือ งูใหญ่ เป็นสัตว์มีหงอนใน
 นิยาย
 ท. พระจันทร์
 ฒ. คือ ตรีศูล เป็นอาวุธสามง่าม

แบบฝึกหัดที่ 2
เรื่องเรียงร้อยคำศัพท์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนประสมอักษรในตารางซ้ายมือให้เป็นคำที่มีความหมาย จากนั้นเขียนลงในตารางด้านขวามือ พร้อมบอกความหมาย

ร	ร	พ	ค	ธ	น
---	---	---	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

ุ	จุ	ร
---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

รี	เ	ว	เี	ก	ร	ย
----	---	---	----	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

บ	ง	บ	สู้	ท
---	---	---	-----	---

คำศัพท์ ความหมาย

โ	ร	ม	น	ถ
---	---	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

รา	ลั	สุ	ย
----	----	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

ว	ศ	อิ	ร
---	---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

นั	ห้	นั	ส	ย
----	----	----	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

ณ	ร	ร	สุ	บ
---	---	---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

พ	ภา	ต	ไ	ร
---	----	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

แบบฝึกหัดที่ 2 (เฉลย)
เรื่องเรียงร้อยคำศัพท์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนประสมอักษรในตารางซ้ายมือให้เป็นคำที่มีความหมาย จากนั้นเขียนลงในตารางด้านขวามือ พร้อมบอกความหมาย

ร	ร	พ	ค	ธ	น
---	---	---	---	---	---

คำศัพท์ ...**คนธรรพ์**...ความหมายถึง ชาวสวรรค์พวกหนึ่งมีความชำนาญในวิชาดนตรีและขับร้อง

ไ	จุ	ร
---	----	---

คำศัพท์ ...**จุไร**...ความหมายถึง **ไผ่ผม**

รี	เ	ว	ษี	ก	ร	ย
----	---	---	----	---	---	---

คำศัพท์**เกษียรวารี**.....ความหมาย ทะเลน้ำนมที่ประทับของพระนารายณ์

บ	ง	บ	สุ	ท
---	---	---	----	---

คำศัพท์**บทบงสุ**...ความหมาย **ละอองเท้า**

โ	ร	ม	น	ถ
---	---	---	---	---

คำศัพท์**มโนรถ**.....ความหมาย ความหวัง ความประสงค์ ความใฝ่ฝัน

รา	ล	สุ	ย
----	---	----	---

คำศัพท์**สุราลัย**...ความหมาย **สวรรค์**

ว	ศ	อิ	ร
---	---	----	---

คำศัพท์ ...อิศวร....ความหมาย ชื่อพระศิวะ ซึ่งเป็นพระเจ้าองค์หนึ่งของพราหมณ์

นั	ห้	นั	ส	ย
----	----	----	---	---

คำศัพท์ ...หัตถ์...ความหมาย พระอินทร์

ณ	ร	ร	สุ	บ
---	---	---	----	---

คำศัพท์ สุบรรณ...ความหมาย ครุฑ

พ	ภ	ต	ไ	ร
---	---	---	---	---

คำศัพท์ ไตรภพ....ความหมาย ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ และอรุภพ

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องอธิบายคำ

คำชี้แจง : จงเขียนอธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่พิมพ์ตัวหนาต่อไปนี้

1. ต้องสุพรรณเทวนาคี

ดั่งพิษอสริไม่ทนได้

.....
.....

2. งามถึงานกรรณงามชนง

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

.....
.....

3. เห็นพระองค์ทรงสังข์คทาธร

เป็นสีกกรก็รู้ประจักษ์ใจ

.....
.....

4. อืดอัดขัดแค้นแน่นใจ

ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า

.....
.....

5. เมื่อนั้น

ห้านัยน์เจ้าตรัยตริงศา

.....
.....

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องอธิบายคำ(เฉลย)

คำชี้แจง : จงเขียนอธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่พิมพ์ตัวหนาต่อไปนี้

1. ต้องสุพรรณเทวนาคี

ดั่งพิษอสูริไม่ทนได้

แนวคำตอบ เหมือนกับถูกพิษของสายฟ้าฟาดไม่สามารถทนได้

2. งามถึงานกรณงามชนง

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

แนวคำตอบ นางมีความงดงามมากไม่ว่าจะเป็นหน้า ใบหู และคิ้ว

3. เห็นพระองค์ทรงสังข์คทาธร

เป็นสี่กรก็รู้ประจักษ์ใจ

แนวคำตอบ พอเห็นพระองค์ทรงถืออาวุธประจำกาย คือ สังข์ คทาธร และเห็นมือทั้งสี่ก็รู้ว่าเป็นใคร

4. อืดอัดขัดแค้นแน่นใจ

ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า

แนวคำตอบ ตานั้นแดงเหมือนกับแสงไฟฟ้า

5. เมื่อนั้น

หัสันย์เจ้าตรัยตริงศา

แนวคำตอบ กล่าวถึงพระอินทร์

แบบฝึกหัด ที่ 4
เรื่อง ตัวละครสำคัญ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครต่อไปนี้ว่าดีหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกเหตุผลประกอบ

ตัวละคร	พฤติกรรม	เหตุผล
พระอิศวร 		
พระนารายณ์ 		
เหล่าเทวดา 		
นนทก 		

แบบฝึกหัด ที่ 4(เฉลย)
เรื่อง ตัวละครสำคัญ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครต่อไปนี้ว่าดีหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกเหตุผลประกอบ

ตัวละคร	พฤติกรรม	เหตุผล
พระอิศวร 	คำตอบอิสระ.....	 แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน
พระนารายณ์ 	คำตอบอิสระ.....	 แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน
เหล่าเทวดา 	คำตอบอิสระ.....	 แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน
นนทก 	คำตอบอิสระ.....	 แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน

ใบงานที่ 1 เรื่องกรรมใดใครก่อ
กรรมนั้นย่อมตอบสนองผู้กระทำ

1. ขาว/บทความ/นิทาน เรื่อง

.....

2. สรุปสาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อคิดที่ได้

.....

.....

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปา แผนที่ 2

รหัสวิชา ท22102	วิชา ภาษาไทย 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย	เวลา 14 ชั่วโมง
เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง		เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.2/2 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง พระราชนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรไชยเชษฐา สุนทรียวงศ์ ที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นวรรณคดีบันทึกความรู้ทางธรรมชาติวิทยาอันเป็นแนวสารคดี ในขณะที่ยังอุดมไปด้วยรสวรรณศิลป์ ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจมิใช่น้อย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
2. นักเรียนบอกประวัติผู้แต่งของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
3. นักเรียนบอกจุดประสงค์ในการแต่งกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
4. นักเรียนบอกลักษณะคำประพันธ์ของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

4. สาระการเรียนรู้

1. ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
2. ประวัติผู้แต่งเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง คือ เจ้าฟ้ากุ้ง
3. จุดประสงค์ในการแต่ง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
4. ลักษณะคำประพันธ์ของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนให้นักเรียนเล่นเกม “ต่อภาพมหาสนุก” โดยครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยวิธีการจับสลากหมายเลข จากนั้นครูแจกซองน้ำตาลซึ่งข้างในบรรจุบัตรภาพจิกซอร์รูปสัตว์ต่าง ๆ โดยแต่ละกลุ่มจะได้ภาพสัตว์แตกต่างกัน (นกยูง เลียงผา กระเจิง งูเห่า นกแก้ว นกยูง ลิง และไก่ฟ้า) ครูเป่านกหวีด กลุ่มใดต่อภาพได้สมบูรณ์และบอกชื่อสัตว์ที่ปรากฏในภาพที่ต่อได้ถูกต้องเป็นผู้ชนะ

2. เมื่อนักเรียนเล่นเกมเรียบร้อยแล้ว ครูใช้คำถามกับนักเรียนดังต่อไปนี้

- 1) นักเรียนทราบหรือไม่ว่าเกมดังกล่าวที่นักเรียนเล่นเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร (ให้รู้จักสัตว์ชนิดต่าง ๆ)
- 2) นักเรียนรู้หรือไม่ว่ามีวรรณคดีเรื่องอะไรกล่าวถึงลักษณะของสัตว์เหล่านี้ (ภาพยี่ห่อโคลงประพาสธารทองแดง)

ครูให้นักเรียนทบทวนประสบการณ์เดิมก่อนเรียนจากคำถามข้างต้น โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุดของตนเอง

ชั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 2 คน เด็กปานกลาง 4 คน และเด็กอ่อน 2 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1,2,3,4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง
2. ลักษณะคำประพันธ์และความเป็นมา
3. ถอดคำประพันธ์เรื่องภาพยี่ห่อโคลงประพาสธารทองแดง บทที่ 1-6 หน้า 79-81 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย
4. ถอดคำประพันธ์เรื่องภาพยี่ห่อโคลงประพาสธารทองแดง บทที่ 7-12 หน้า 81-82 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

5. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องภาพยี่ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบบรรณสาร หนังสือ เอกสารต่าง ๆ รูปภาพ สื่อ

สิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่างๆจากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล ความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิม

1. ครูให้นักเรียนภายในกลุ่มระดมความคิดศึกษาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เช่น หนังสือ ใบความรู้ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาประมวลผลความรู้โดยมีการสะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยกันประมวลให้ได้ความรู้ใหม่ตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นเลือกข้อมูลที่มีความสอดคล้องหรือตรงประเด็นกับเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด เพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันภายในกลุ่มโดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง

ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในกระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร นักเรียนสามารถใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ รูปวาด พร้อมสรุปเนื้อหาทั้งหมดเป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษที่แจกให้ เพื่อให้เพื่อนๆเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น

2. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูให้นักเรียนอภิปรายถึงหัวข้อความรู้ที่กลุ่มของตนเองไปศึกษาจนครบ 5 กลุ่ม ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกับเพื่อนเพื่อตอบคำถามในประเด็นที่ครูถามและเปิดโอกาสให้มีการซักถามทุกกลุ่ม กลุ่มละ 2 คำถาม หลังจากเพื่อนนำเสนอเสร็จ ครูคอยสังเกตนักเรียนที่นั่งเงียบ หรือยังไม่กล้าแสดงออก โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด ครูคอยให้กำลังใจเพื่อให้ทุกคนไม่รู้สึกเคอะเขินที่จะกล้าแสดงความคิดเห็น

ชั่วโมงที่ 2 ขั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการอภิปรายภายในกลุ่ม วิเคราะห์ความเข้าใจสาระและความหมายของหัวข้อที่เพื่อนนำเสนอทุกกลุ่ม โดยสรุปความรู้ ความคิดให้ได้สาระสำคัญแล้วบันทึกลงในสมุดของตนเอง

2. ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มมานำเสนอผลงานจากความรู้ที่ตนเองสรุปได้มาเล่าให้เพื่อนฟัง และครูช่วยเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนยังขาดไป จากนั้นให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดที่ 1 และแบบฝึกหัดที่ 2

ชั่วโมงที่ 3 ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และการแสดงผลงาน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (กลุ่มเดิม) แล้วจับสลากหัวข้อเพื่อจัดทำโครงงาน ดังนี้

- 1) โครงการศึกษาและรวบรวมพันธุ์สัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง
- 2) โครงการศึกษาพฤติกรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์แต่ละชนิดจากภาพถ่าย
โคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า
- 3) โครงการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพระประวัติและพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร
- 4) โครงการรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าในปัจจุบัน
- 5) โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติและความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า
(นักเรียนดำเนินการนอกเวลาเรียน)

ขั้นที่ 7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้

ครูให้นักเรียนทุกคนหาข่าว/บทความเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ป่าในปัจจุบันแล้วนำมารวบรวมผลงานเป็นเล่ม

6. สื่อการเรียนรู้

1. ภาพจิกซอร์
2. ใบความรู้เรื่อง ความเป็นมาของภาพถ่ายโคลงประพาสธารทองแดง
3. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน : วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความเป็นมาของภาพถ่ายโคลงประพาสธารทองแดง
5. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องแนกแยกประเภท
6. E-book
7. อินเทอร์เน็ต
8. กระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.แบบฝึกหัด	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาได้ถูกต้องสละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

ใบความรู้ ความเป็นมาของภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง

๕ วรรณคดีที่มีความสำคัญในฐานะเป็นสารคดี

วรรณคดีโดยทั่วไป ก็จะทำให้ความบันเทิงเป็นด้านหลัก ผิดกับเรื่องภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง ที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นวรรณคดี บันทึกความรู้ทางประวัติศาสตร์วิทยานั่นเป็นแนวสารคดี ในขณะที่ยังอุดมไปด้วยวรรณศิลป์ ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจมิใช่น้อย

๕ ประวัติความเป็นมาของผู้แต่งเรื่อง ความเป็นมาของภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ มีพระนามเดิมว่า เจ้าฟ้ากุ้ง ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ใหญ่ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า กรมหลวงอภัยนุชิต ประสูติเมื่อ พ.ศ. 2258 ขณะพระราชบิดายังทรงดำรงพระยศเป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล เมื่อพระราชบิดาขึ้นครองราชย์แล้วในปี พ.ศ. 2276 ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นเจ้าฟ้ากรมขุนเสนหาพิทักษ์ และในปี 2278 เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรออกผนวชที่วัดโคกแสงอยู่ 3 พรรษา เนื่องจากเกรงพระราชบิดาลงโทษที่ใช้พระแสงดาบฟันเจ้ากรมขุนเสนหาพิทักษ์ พระราชนัดดาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ซึ่งผนวชเป็นพระภิกษุอยู่ ภายหลังพระมารดากราบทูลขอโทษให้ จึงทรงลาผนวช และได้รับสถาปนาเป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล เมื่อ พ.ศ. 2284 พระกรณียกิจที่สำคัญ คือ เป็นแม่กองบูรณปฏิสังขรณ์พระวิหารพระมงคลบพิตร ซึ่งถูกอสุนีบาตผ่าตรงยอดมณฑป และเป็นแม่กองปฏิสังขรณ์วัดอารามต่าง ๆ ที่ชำรุดทรุดโทรมในเขตกรุงศรีอยุธยาอีกด้วย

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงพระนิพนธ์เรื่องนี้ขึ้น เมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศไปนมัสการพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

คำว่าธารทองแดง เป็นชื่อลำน้ำที่หาพระพุทธรูปที่อยู่ในบริเวณพระพุทธรูป อันเป็นที่รณด้วยธรรมชาติ มีสัตว์ต่างๆและพันธุ์ไม้อยู่มากมาย ที่แห่งนี้บริเวณที่ตั้งพระตำหนักธารเกษมที่มีมาตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ในหนังสือปริทรรศน์แห่งวรรณคดีไทยของ "นายตำรา ณ เมืองใต้" ผู้รู้ทางภาษาไทย วรรณคดีของไทย ซึ่งเรียบเรียงเมื่อ พ.ศ. 2484 เรียกชื่อวรรณคดีเรื่องนี้ว่า "กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง" ตามลักษณะคาประพันธ์และเนื้อเรื่อง

ต่อมาเมื่อกรมศิลปากรอนุญาตให้นำเรื่องนี้ไปพิมพ์ร่วมกับพระนิพนธ์เรื่องอื่นของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เพื่อเผยแพร่ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาเลขาภิบาลธรรมวิทักษ์ (เยี่ยมเลขาภิบาล) ใน พ.ศ. 2505 ก็ได้เขียนคำนำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้เรียกชื่อว่า นิราศ โดยเทียบกับชื่อพระนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งที่แต่งคู่กันคือ กาพย์ห่อโคลงนิราศธารโศก ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องนี้มีชื่อว่ากาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง และเข้าใจเช่นนั้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน

แต่ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจิตรจะใช้ชื่อเดิมว่า กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ผู้แต่งกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง)

เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงนี้ เป็นพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร หรือที่นิยามเรียกกันทั่วว่า เจ้าฟ้ากุ้ง ผลงานที่สร้างพระองค์ให้เป็นกวีเอกผู้หนึ่งแห่งกรุงศรีอยุธยา ก็คือ

1. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
2. กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาท
3. กาพย์เห่เรือ บทประพันธ์ที่ได้ชื่อว่ามีชื่อเสียงที่สุด และดีที่สุด

จุดประสงค์ในการแต่งเรื่อง ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร(เจ้าฟ้ากุ้ง) ทรงพระนิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดประสงค์สำคัญคือ เพื่อใช้กาพย์ห่อโคลงเป็นวรรณคดีมีอยู่คู่โลกสืบไป เพื่อให้ผู้อ่านแซ่ซ้องสรรเสริญ อีกอย่างหนึ่งก็เพื่อพรรณนาธรรมชาติสองข้างทางที่พบเห็นระหว่างเดินทางไปนมัสการพระพุทธรูป

กาพย์ยานี 11

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง แต่งเป็นกาพย์ห่อโคลง แต่งด้วยกาพย์ยานี 11 จำนวน 1 บท สลับกันไปมากับโคลงสี่สุภาพ 1 บท โดยให้ใช้คำตันบทของโคลงตรงกับคำตันบทของกาพย์เพื่อความในโคลงแต่งลือรับกับกาพย์ซึ่งอยู่บทต้นด้วย

กาพย์ยานี 11 มีลักษณะคำประพันธ์ ดังนี้

1. บทหนึ่งมี 2 บท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรกมี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ รวมเป็น 11 คำ จึงเรียกว่า กาพย์ยานี 11

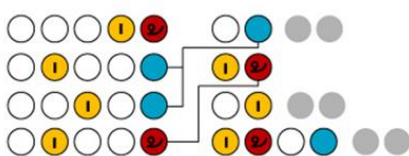
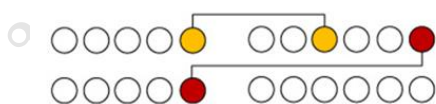
2. สัมผัสมี ดังนี้ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 (เลื่อนมาคำที่ 1 หรือ 2 ก็ได้) คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 ถ้าจะแต่งบทต่อไป จะต้องให้คำสุดท้ายของบทต้น สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป ซึ่งถือเป็นสัมผัสระหว่างบทในการแต่งกาพย์ยานี 11 นั้น ถ้าจะให้คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 ของวรรคที่ 4 ด้วยก็จะเป็นการเพิ่มความไพเราะยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันนี้นิยมให้สัมผัสกันด้วย

3. ถ้อยคำที่ใช้ในวรรคเดียวกัน นิยมให้มีสัมผัสในเหมือนกลอนจึงจะไพเราะ

4. คำสุดท้ายของบท ห้ามใช้คำตายหรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์ สามัญหรือจัตวา

5. กาพย์ยานีนั้น อาจเรียกว่า กาพย์ยานีลานา หรือกาพย์ 11 ก็ได้ เหตุที่เรียกว่า กาพย์ยานีนั้น เข้าใจว่าเป็นกาพย์ที่แปลงมาจากฉันทบาลีใน "รัตนสูตร" ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า "ยานี" จึงเรียกชื่อตามคำขึ้นต้นนั้น กาพย์ยานี มักนิยมแต่งเป็นบทสวด บทเห่เรือ บทพากย์โขน และบทสรภัญญะที่ใช้ในบทละคร และมักนิยมแต่งเกี่ยวกับตอนที่เป็นพรรณนาโวหาร **หรือตอนที่ชมสิ่ง**

ต่างๆ หรือตอนที่โศกเศร้าคร่ำครวญ

กาพย์: งามพักตร์เพียงจันทร์เพ็ญ พักตร์ม่อ่งดั่งเดือนฉาย
 จันทร์ม่อ่งส่องแสงพราย ม่อ่งน้อยกว่าหน้าवलนาง.

โคลง: งามพักตร์ผุดม่อ่งเพียง จันทร์เพ็ญ
 พักตร์ม่อ่งดั่งเดือนขึ้น ม่อ่งแผ้ว
 จันทร์ม่อ่งส่องแสงเย็น พรายพร่าง
 ม่อ่งปานพักตร์แก้ว ก่องหล้าเลื่อนจันทร์.

โคลงสี่สุภาพ มีกฎเกณฑ์การประพันธ์ดังนี้

1. โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมี 4 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค หรือวรรคหน้ากับวรรคหลังวรรคหน้าของทุกบาทมีวรรคละ 5 คำ วรรคหลังของบาทที่ 1 2 และ 3 มีวรรคละ 2 คำ ส่วนของบาทที่ 4 มี 4 คำ รวมโคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมี 30 คำ

2. สัมผัสมีดังนี้ คำที่ 7 ของบาทที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และ 3 คำ 7 ของบาทที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 5 ของบาทที่ 4 นอกจากนี้เพื่อความไพเราะยิ่งขึ้น ควรมีสัมผัสในและสัมผัสอักษรระหว่างวรรคด้วย

3. เอกโทและคำเป็นคำตาย มีดังนี้

3.1 ต้องมีคำเอก 7 แห่ง และคำโท 4 แห่ง ตามตำแหน่งในแผนผัง

3.2 ตำแหน่งคำเอกและโทในบาทที่ 1 อาจสลับที่ได้ คือ เอาคำเอกไปได้ในคำที่ 5 และเอาคำโทมาไว้ในคำที่ 4

3.3 คำที่ 7 ของบาทที่ 1 และคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และ 3 ห้ามใช้คำที่มีรูปวรรณยุกต์

3.4 ห้ามใช้คำตายที่ผันด้วยวรรณยุกต์โท ในตำแหน่งโท

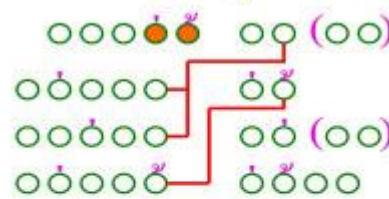
3.5 คำสุดท้ายของบท ห้ามใช้คำตาย และคำที่มีรูปวรรณยุกต์ และเสียงที่นิยมกันว่าไพเราะ คือเสียงจัตวาไม่มีรูป หรือจะใช้เสียงสามัญก็ได้เพราะเป็นคาจบ จะต้องอ่านเอื้อนลากเสียงยาว

3.6 คำที่เป็นเอกโทและโทโทษ ไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะเป็นการขอไปทีอย่างมักง่าย ทั้งทำให้รูปคำเสียไปด้วย

3.7 คำตายใช้แทนคำเอกได้

3.8 ถ้าเนื้อความยังไม่สิ้นกระแส สามารถเติมคำสร้อยลงในท้ายบาทที่ 1 และที่ 3 ได้ อีก 2 คำ

แผนผังบังคับโคลงสี่สุภาพ

หมายเหตุ สามารถสลับตำแหน่งคำซึ่งมีรูปวรรณยุกต์เอก-โทได้
บังคับเอก ๗ แห่ง โท ๔ แห่ง คำซึ่งมีรูปวรรณยุกต์เอกอยู่ก่อนให้ใช้คำตายแทนได้

ตัวอย่างคำประพันธ์

จากมามาแล้วล้า	ลำบาง
บางยี่เรือราฟกลาง	พี่พร้อม
เรือแฉ่งช่วยพานาง	เมี่ยงม่าน มานา
บางปรับคำคล้อง	คล้วนน้ำตาคลอ

แบบฝึกหัดที่ 1
เรื่องความเป็นมาของภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง

คำชี้แจง : จงเติมคำในช่องว่างให้ครบสมบูรณ์

1. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทพระนิพนธ์ของใคร.....
 2. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดงมีลักษณะอย่างไร.....
 3. ธารทองแดง เป็นชื่อของอะไร.....
 4. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดงมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร.....
 5. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง แต่งในสมัยใด.....
 6. เนื้อหาของเรื่องจัดอยู่ในวรรณคดีประเภทใด.....
 7. ลักษณะเด่นของภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดงคือ.....
 8. จากเรื่องผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรกับธรรมชาติ.....
นกแก้วแจ้วร่าร้อง	เร่หา
ไกลคู่หมู่สาธิกา	แวดเกล้า
นกตัวผิวเมี่ยมา	สมสู่
สัตว์วาฬาแขกเต้า	พวักพ้องโนรี
9. สาธิกา หมายถึง.....
 10. นกตัว หมายถึง.....
 11. สัตวา หมายถึง.....
 12. แขกเต้า หมายถึง.....
 13. โนรี หมายถึง.....
 14. จากโคลงบทนี้มีความหมายว่าอย่างไร.....
 15. เลียงผามีลักษณะอย่างไร.....
 16. กระเจงมีลักษณะอย่างไร.....

แบบฝึกหัดที่ 1 (เฉลย)
เรื่องความเป็นมาของภาพย่นโคลงประพาสธารทองแดง

คำชี้แจง : จงเติมคำในช่องว่างให้ครบสมบูรณ์

1. ภาพย่นโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทพระนิพนธ์ของใคร.....(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร)
2. ภาพย่นโคลงประพาสธารทองแดงมีลักษณะอย่างไร.....(แต่งภาพย่น 1 บท สลับกับโคลงสี่สุภาพ 1 บท)
3. ธารทองแดง เป็นชื่อของอะไร.....(เป็นชื่อของลำน้ำที่เขાพระพุทธรบาทในจังหวัดสระบุรี)
4. ภาพย่นโคลงประพาสธารทองแดงมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร.....(ชมชวน การเดินทาง ชมสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ ชมนก ชมไม้ และชมสัตว์น้ำต่าง ๆ)
5. ภาพย่นโคลงประพาสธารทองแดง แต่งในสมัยใด.....(กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย)
6. เนื้อหาของเรื่องจัดอยู่ในวรรณคดีประเภทใด.....(บันทึกความรู้สึกของผู้เดินทาง)
7. ลักษณะเด่นของภาพย่นโคลงประพาสธารทองแดงคือ.....(ให้ความรู้เรื่องธรรมชาติ)
8. จากเรื่องผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรกับธรรมชาติ.....(ประทับใจ)

นกแก้วแจ้วร้อง

เร่หา

ไกลคู่หมู่สาธิกา

แวดเกล้า

นกตัวผัวเมียมา

สมสู่

สัตว์ผัวแซกเต่า

พวกพ้องโนรี

9. สาธิกา หมายถึง.....(นกชนิดหนึ่งเป็นพวกเดียวกับนกกิ้งก่อง ตัวสีน้ำตาลเข้ม หัวสีดำ ขอบตาและปากสีเหลือง มีแต้มขาวที่ปีกปลายหางสีขาว)
10. นกตัว หมายถึง.....(นกกระท้าว เป็นนกปากจุ่มเป็นขอ ลักษณะคล้ายนกแก้ว แต่ตัวโตกว่า)
11. สัตว์ หมายถึง.....(ชื่อนกชนิดหนึ่งในจำพวกนกแก้วตัวโต สีเขียวเกือบจะเป็นสีคราม)
12. แซกเต่า หมายถึง.....(ชื่อของนกปากจุ่มเป็นขอ ข้างของคอคล้ายเครา ตัวผู้ปากสีแดง ตัวเมียปากสีดำ)
13. โนรี หมายถึง.....(ชื่อนกปากขอคล้ายนกแก้ว ตัวมีสีสนสวยงาม)
14. จากโคลงบทนี้มีความหมายว่าอย่างไร.....(นกแก้วร้องแจ้ว ๆ เร่หาคู่โดยเข้าไปไกลหมู่ นกสาธิกา ส่วนนกกระท้าวสองผัวเมียกำลังสมสู่กันอยู่ ในขณะที่นกสัตว์จะต้องผ่านนกแซกเต่าเข้าไปหานกโนรีซึ่งเป็นพวกพ้องของมัน)
15. เลียงผามีลักษณะอย่างไร.....(มีรูปร่างคล้ายแพะ มีหนวด ขนหยาบ และมีกลิ่นเหม็นสาบ)
16. กระงมีลักษณะอย่างไร.....(เป็นสัตว์ขนาดเล็ก มีตาหูและตีนกับเหมือนกวาง)

แบบฝึกหัดที่ 2
เรื่องจำแนกแยกประเภท

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนชื่อสัตว์และพืชที่อ่านเจอในเรื่องใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง

ชื่อนก	พืช	สัตว์น้ำ	สัตว์บก

shutterstock.com • 288771935

แบบฝึกหัดที่ 2 (เฉลย)
เรื่องจำแนกแยกประเภท

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนชื่อสัตว์และพืชที่อ่านเจอในเรื่องใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง

ชื่อนก	พืช	สัตว์น้ำ	สัตว์บก
นกแก้ว	ห้ว	ปลา	เลียงผา
นกสาลิกา	ยางลิ่ง		กระเจง
นกตั้ว	ช้องนาง		ลิ่ง
นกสัตวา	สาหร่าย		ชะนี
นกแขกเต้า	จอก		ค่าง
นกไนรี	ต้นพวา		งูเขียว
	ต้นสไปนางสีดา		ตุ๊กแก
			ไก่ฟ้า
			หนู

shutterstock.com • 288771935

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปา แผนที่ 3

รหัสวิชา ท22102 วิชา ภาษาไทย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย เวลา 14 ชั่วโมง
 เรื่อง โคลงสุภาสิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม. 2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม. 2/2 วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม. 2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม. 2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม. 2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

โคลงสุภาสิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไว้ในราชสำนักแปลและประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย โดยทรงพระราชนิพนธ์โคลงบทนำ และพระราชทานให้คุณหญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ ปักเป็นตัวอักษรใหม่ฝรั่งเบญจพรรณ ระบายสีใส่กรอบกระจกประดับบนพระที่นั่งทรงธรรม เมื่องานพระเมรุสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ ณ ปิยะโรง โทศก จุลศักราช 1242 เป็นโคลงสี่สุภาพซึ่งมีบทนำ 1 บท เนื้อเรื่อง 16 บท และบทสรุป 1 บท บอกจำนวนสุภาสิตว่ามี 16 หมวด หมวดละ 3 ข้อ รวมเป็น 48 ข้อ และคำว่า ไตรยางค์ หมายถึง จำนวนสิ่งที่ควรแสวงหา หรือควรละเว้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง และลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง ความเป็นมาของโคลงสุภาสิตได้

2. นักเรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องโคลงสุภาสิตได้

3. นักเรียนบอกคุณค่าและข้อคิดที่ได้

4. สาระการเรียนรู้

1. บทนำเรื่องโคลงสุภาสิต

2. วรรณคดีศึกษาเรื่องโคลงสุภาสิต

3. ประวัติผู้แต่งเรื่องโคลงสุภาษิต
4. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องโคลงสุภาษิต
5. บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมายืนถือแผ่นป้ายฟิวเจอร์บอร์ดที่ติดบทร้อยกรอง แผ่นป้ายละ 1 บท

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านออกเสียงบทกลอนทั้ง 3 ป้าย
2. ครูให้นักเรียนอีก 3 คนออกมาถือแผ่นป้ายชื่อเรื่อง โดยยืนกันคนละฝั่งกับแผ่นป้ายบทกลอน
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่าแผ่นป้ายบทกลอนน่าจะคู่กับแผ่นป้ายชื่อเรื่องใด
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามดังนี้
 - 1) โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ น่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(สิ่งที่ควรประพฤติกและสิ่งที่ควรละเว้น)
 - 2) โคลงสุภาษิตนฤทมนการ น่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(กิจ 10 ประการที่ผู้ประพฤดยังไม่เคยเสียใจ)
 - 3) โคลงสุภาษิตติศปกรณาน่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(เป็นนิทานที่แฝงข้อคิดในการดำเนินชีวิต)

ครูให้นักเรียนทบทวนประสบการณ์เดิมก่อนเรียนจากคำถามข้างต้น โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุดของตนเอง

ชั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1,2,3,4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง
2. ลักษณะคำประพันธ์และความเป็นมา
3. ถอดคำประพันธ์เรื่องโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ บทที่ 1-8 หน้า 92-94 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

4. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์
 5. ถอดคำประพันธ์เรื่องโคลงสุภาษิตนฤทมนการ หน้า 103-105 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะสละสลวย
 6. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงสุภาษิตนฤทมนการ
 7. สรุปเรื่องจากโคลงสุภาษิตอติศปกรณา หน้า 111-114 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.)
 8. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงสุภาษิตอติศปกรณา
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่างๆไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่างๆจากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล ความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิม

1. ครูให้นักเรียนภายในกลุ่มระดมความคิดศึกษาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เช่น หนังสือ ใบความรู้ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาประมวลผลความรู้โดยมีการสะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยกันประมวลให้ได้ความรู้ใหม่ตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นเลือกข้อมูลที่มีความสอดคล้องหรือตรงประเด็นกับเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด เพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันภายในกลุ่มโดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง

ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในกระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร นักเรียนสามารถใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ รูปวาด พร้อมสรุปเนื้อหาทั้งหมดเป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษที่แจกให้ เพื่อให้เพื่อนๆเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น
2. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูให้นักเรียนอภิปรายถึงหัวข้อความรู้ที่กลุ่มของตนเองไปศึกษาจนครบ 8 กลุ่ม ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกับเพื่อนเพื่อตอบคำถามในประเด็นที่ครูถามและเปิดโอกาสให้มีการซักถามทุกกลุ่ม กลุ่มละ 2 คำถาม หลังจากเพื่อนนำเสนอเสร็จ ครูคอยสังเกตนักเรียนที่นั่งเงียบ หรือยังไม่กล้าแสดงออก โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด ครูคอยให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกเคอะเขินที่จะกล้าแสดงความคิดเห็น

ชั่วโมงที่ 2 ชั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการอภิปรายภายในกลุ่ม วิเคราะห์ความเข้าใจสาระและความหมายของหัวข้อที่เพื่อนนำเสนอทุกกลุ่ม โดยสรุปความรู้ ความคิดให้ได้สาระสำคัญแล้วบันทึกลงในสมุดของตนเอง
2. ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มมานำเสนอผลงานจากความรู้ที่ตนเองสรุปได้มาเล่าให้เพื่อนฟัง และครูช่วยเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนยังขาดไป จากนั้นให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดที่ 1, แบบฝึกหัดที่ 2 และแบบฝึกหัดที่ 3

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นที่ 6 การปฏิบัติ และการแสดงผลงาน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่เรียนไปนำเสนอผลงานโดยวาดภาพประกอบเรื่องราว จากตอนใดตอนหนึ่งที่ประทับใจ โดยนำเสนอผลงานลงในกระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ แล้วนำเสนอผลงานที่นักเรียนจัดทำขึ้นติดที่บอร์ดทั้งสองข้างของกระดานดำ

ชั้นที่ 7 ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้

1. ครูให้นักเรียนทุกคนทำใบงาน เรื่องข่าวปัจจุบัน

6. สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน : วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ใบความรู้ เรื่อง โคลงสุภาษิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
3. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่อง
4. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่อง
4. อินเทอร์เน็ต
5. กระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร
6. แผ่นป้ายฟิวเจอร์บอร์ด
7. บัตรคำ
8. ใบงานเรื่องข่าวปัจจุบัน

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.แบบฝึกหัด	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

แบบบันทึกการตรวจใบงาน

[illegible]

ใบความรู้

โคลงสุภาสิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ผู้แต่ง : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประวัติผู้แต่ง :

- นามเต็มคือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระราชสมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2396 เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 9 ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงได้รับการศึกษาเบื้องต้นในสำนักพระเจ้าอัยยิกาเธอ กรมหลวงวรมลโยธิน ทรงศึกษาภาษาเขมรจากหลวงราชาภิรมย์ อีกทั้งทรงรับการยิงปืนไฟจากพระยาอภัยพิริยวงศธร

อีกด้วย

- พระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นตราสัญลักษณ์กลมรี กว้าง 5.5 ซม. ยาว 6.7 ซม. โดยมีตราพระเกี้ยวหรือพระจุลมงกุฏ ซึ่งประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า 2 ชั้น มีฉัตรบริวารตั้งขนาบทั้ง 2 ข้าง ถัดออกไปจะมีพานแว่นฟ้า

2 ชั้น ทางด้านซ้ายวางสมุดตำรา และทางด้านขวาางพระแว่นสุริยกานต์เพชร

- พระราชกรณียกิจที่สำคัญของรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้มีการเลิกทาส การป้องกันการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และจักรวรรดิอังกฤษ นอกจากนี้ นำระบบความเจริญก้าวหน้าของชาติตะวันตกมาใช้พัฒนาในประเทศไทย เช่น ระบบการใช้ธนบัตรและเหรียญบาท สร้างระบบเขตการปกครองใหม่ เช่น จังหวัด อำเภอ และได้มีการสร้างรถไฟสายแรก คือ กรุงเทพฯ ถึงเมืองนครราชสีมา

- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตด้วยโรคพระวักกะ (ไต) เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 เวลา 2.45 นาฬิกา ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต รวมพระชนมพรรษาได้ 57 พรรษา ทั้งนี้รัฐบาลได้จัดให้วันที่ 23 ตุลาคมของทุกปี เป็นวันปิยมหาราช และเป็นวันหยุดราชการ

- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ สุภาสิตไว้หลายเรื่อง ซึ่งรวบรวมไว้ในหนังสือชุดโคลงสุภาสิต

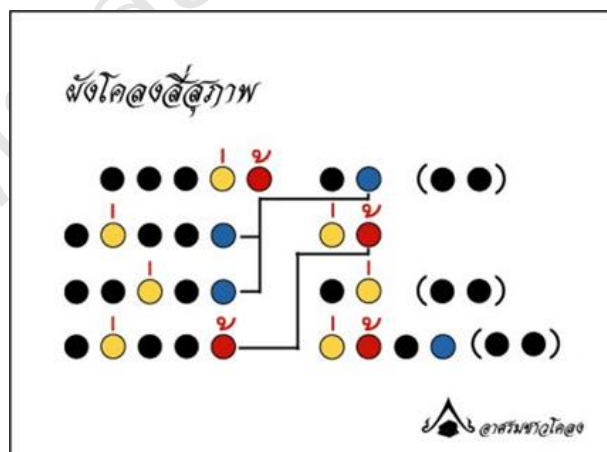
จุดประสงค์ในการแต่ง

1. โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ และ โคลงสุภาษิตนฤทมนการ มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อต้องการจะอธิบายสุภาษิตที่เกี่ยวกับนามธรรมซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคน ทุกฐานะ ทุกอาชีพ ได้นำไปเป็นเครื่องโน้มนำให้ประพฤติชอบอย่างผู้มีสติและมีความปลอดภัยไปรงในชีวิต

2. โคลงสุภาษิตอศปกรณา มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านให้พิจารณาคำสอนที่ได้จากนิทานเรื่องนั้นๆ

ลักษณะคำประพันธ์

1. โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นโคลงสี่สุภาพ 18 บท
2. โคลงสุภาษิตนฤทมนการ เป็นโคลงสี่สุภาพ 12 บท
3. โคลงสุภาษิตอศปกรณา เป็นร้อยแก้ว และสรุปด้วยโคลงสี่สุภาพ(เป็นสุภาษิต)มีทั้งหมด 4 เรื่อง คือ
 - ราชสีห์กับหนู
 - บิดากับบุตรทั้งหลาย
 - สุนัขป่ากับลูกแกะ
 - กระต่ายกับเต่า

ฉันทลักษณ์ และกวีโวหาร

บทประพันธ์นี้มีลักษณะเป็นโคลงสี่สุภาพ

1. บทหนึ่งมี 4 บรรทัด
2. วรรคหน้าของทุกบรรทัด มี 5 พยางค์ วรรคหลังของบรรทัดที่ 1 - 3 มี 2 พยางค์ บรรทัดที่ 4 มี 4 พยางค์

3. มีตำแหน่งสัมผัสตามเส้นโยง
4. บังคับรูปวรรณยุกต์ เอก 7 โท 4 ตามตำแหน่งในแผนผัง
5. กรณีที่ไม่สามารถหาพยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์ ตามต้องการได้ให้ใช้คำเอกโทษคำโทโทษ

คำเอก คำโท หมายถึงพยางค์ที่บังคับด้วยรูปวรรณยุกต์เอก และรูปวรรณยุกต์โท กำกับ อยู่ ในคำนั้น โดยมีลักษณะบังคับไว้ดังนี้

คำเอก ได้แก่ พยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์เอกบังคับ เช่น ล่า เก่า ก่อน หน้า ว้าย ไม่ ฯลฯ และให้รวมถึงคำตายทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเสียงวรรณยุกต์ใดก็ตาม เช่น ปะ พบ รี ชัด ชิด (ในโคลงและ ร่ายใช้ คำตาย แทนคำเอกได้)

คำตาย คือ

1. คำที่ประสมสระเสียงสั้นแม่ ก กา (ไม่มีตัวสะกด) เช่น กะทิ สินะ ขรุขระ และ เปรี๊ยะ โป๊ะ ฯลฯ
2. คำที่สะกดด้วยแม่ กกกบ กด เช่น เลข วัด สารท โจทย์ วิทย์ ศิษย์ มาก โชค ลาก ฯลฯ

คำโท ได้แก่ พยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์โทบังคับ ไม่ว่าจะเป็นเสียงวรรณยุกต์ใดก็ตาม เช่น ข้า ล้ม เสรี

คำเอก คำโท ใช้ในการแต่งคำประพันธ์ประเภท "โคลง" และ "ร่าย"และถือว่าเป็นข้อ บังคับ ของฉันทลักษณ์ที่สำคัญมาก ถึงกับยอมให้อำคำที่ไม่เคยใช้รูปเอก รูปโท แปลงมาใช้ เอก และ โท ได้

เช่น เล่น นำมาเขียนใช้เป็น เหล้น ได้ เรียกว่า "โทโทษ"

ห้าม ข้อน นำมาเขียนเป็น ฮ้าม ค่อน เรียกว่า "เอกโทษ"

ที่มาของเรื่อง

*โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (เดิมเป็นสุภาสิตภาษาอังกฤษจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ทูลในพระราชสำนักแปล และประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย พระองค์ท่านได้ทรงตรวจแก้ และทรงพระราชนิพนธ์โคลงบทนำด้วย)

*โคลงสุภาสิตนฤมุนาการ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ เช่นกัน (โดยทรงแปลมาจากโคลงเดิมที่เป็นภาษาอังกฤษ)

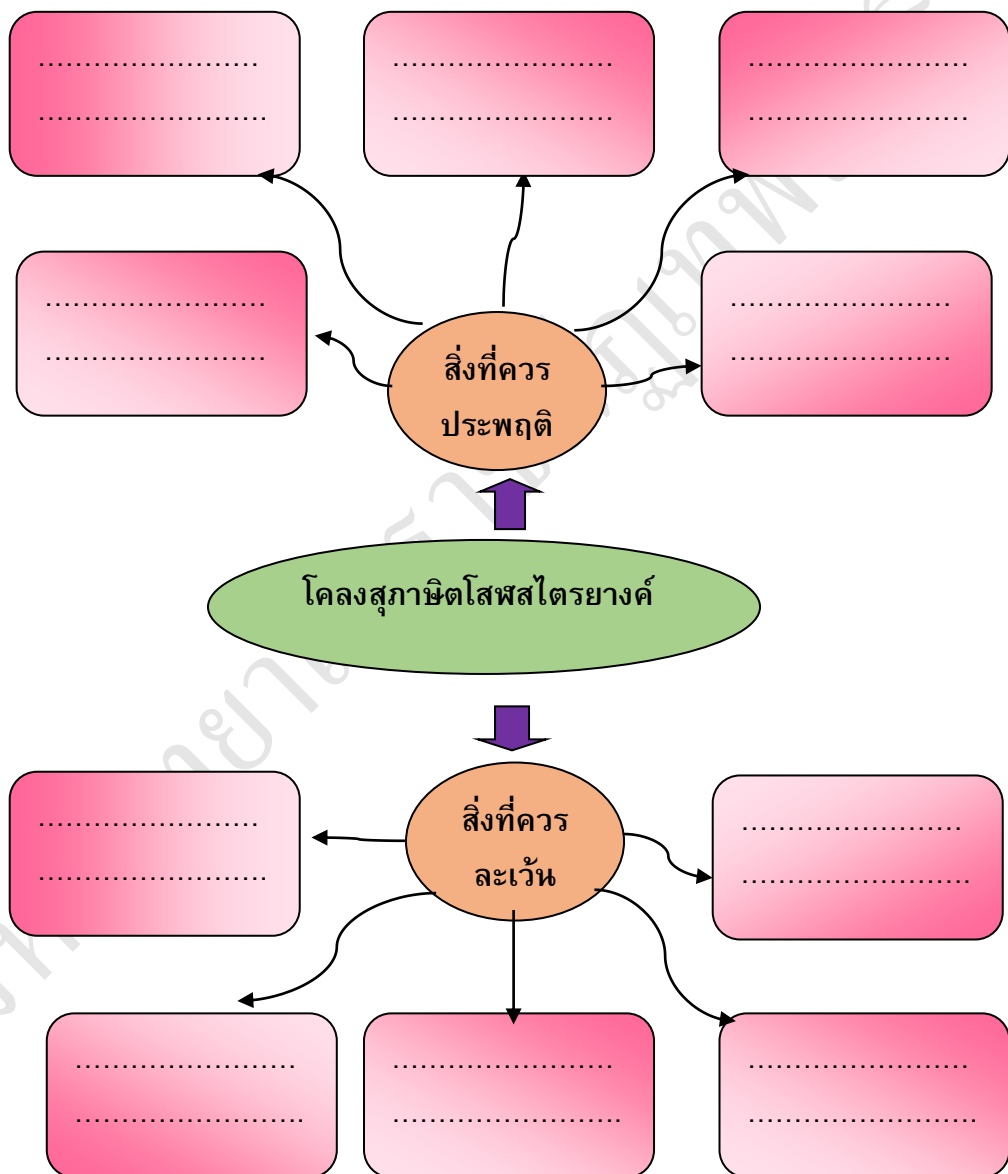
*โคลงสุภาสิตอศปิปรณำ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ เช่นกัน โดยทรงแปลมาจากนิทานกรีกฉบับภาษาอังกฤษ เพราะสมัยนั้นคนไทยนิยมอ่านเรื่องที่แปลมาจากวรรณคดีตะวันตกกันมาก

✱โดยเจตนาให้นิทานอีสป เพราะไม่ผูกติดกับขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมของชาติใดชาติหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแปลนิทานอีสปไว้ทั้งหมด ๒๔ เรื่อง และทรงพระราชนิพนธ์โคลงสุภาษิตประกอบนิทานร่วมกับกวีอีก ๓ ท่าน คือ กรมหลวงพิชิตปรีชากร พระยาศรีสุนทรโวหาร และ พระยาราชสมภารากร ซึ่งรวมเรียกว่า “โคลงสุภาษิตอิตปปรกรณา”

✱โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์และโคลงสุภาษิตนฤทมนการ มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อต้องการจะอธิบายสุภาษิตที่เกี่ยวกับนามธรรม ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนทุกฐานะ ทุกอาชีพ ได้นำไปเป็นเครื่องโน้มนำให้ประพฤติชอบอย่างผู้มีสติและมีความปลอดภัยในชีวิต โคลงสุภาษิตอิตปปรกรณา มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านให้พิจารณาคำสอนที่ได้จากนิทานเรื่องนั้นๆ

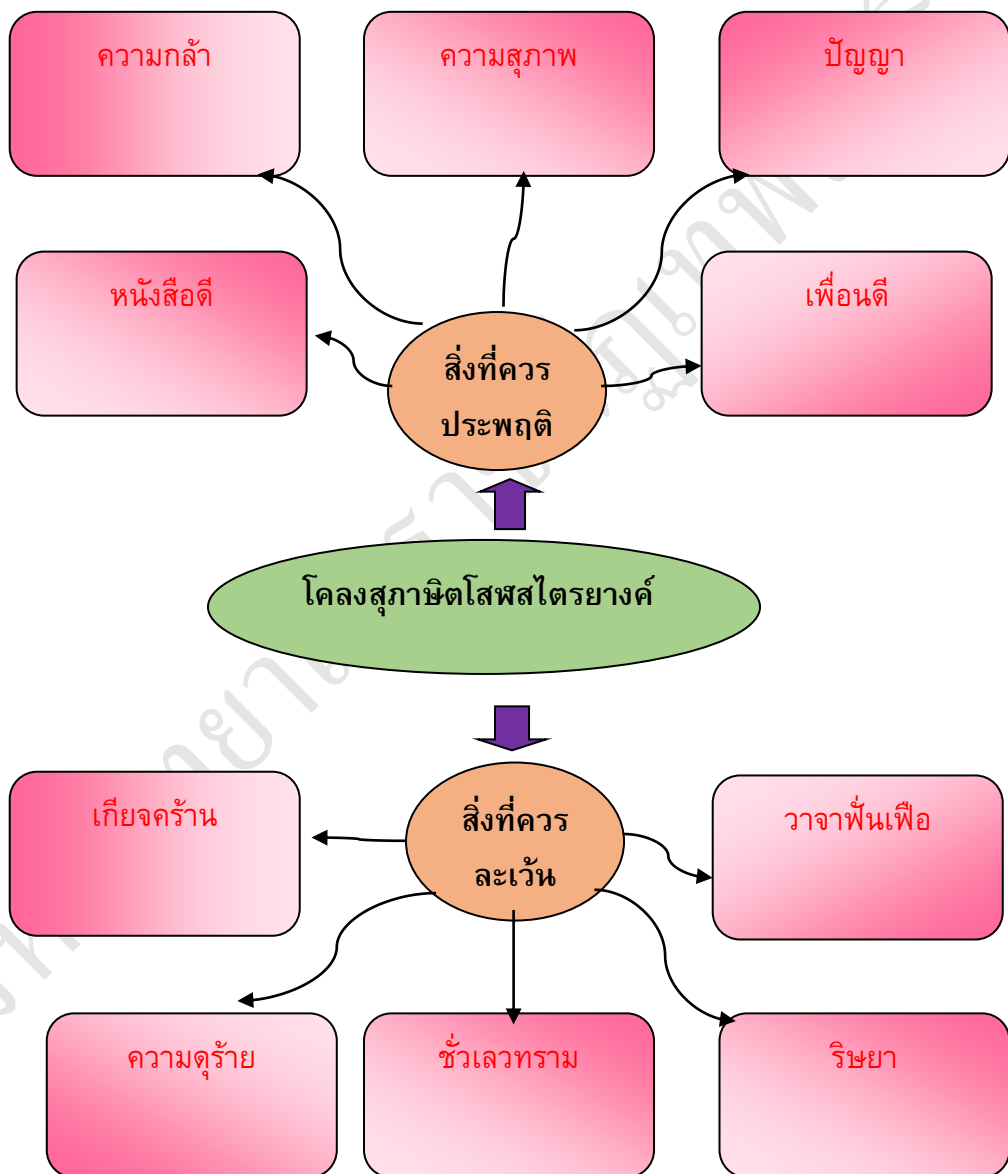
แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้น

คำชี้แจง : โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์กล่าวถึงสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้นไว้
หลายประการ ให้นักเรียนบอกมาอย่างละ 5 ประการ

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้น(เฉลย)

คำชี้แจง : โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์กล่าวถึงสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้นไว้
หลายประการ ให้นักเรียนบอกมาอย่างละ 5 ประการ

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยถ้อยความ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์หรือย่อกรองต่อไปนี้เป็นร้อยแก้ว

1. เพราะความดีทั่วไป

๑ ทำดีไปเลือกเว้น	ผู้ใด ไตเฮย
แต่ผูกไมตรีไป	รอบข้าง
ทำคุณอุดหนุนใน	การชอบ ธรรมดา
ไว้ศัตรูปองมล้าง	กลับช่อง สรรเสริญ

2. เพราะอดกลั้นต่อผู้อื่น

๑ ชั้นดีมีมากหมั่น	สันดาน
ใครเกะกะระราน	อดกลั้น
ไปฉุนเฉียวแจกพาล	พาเดือด ร้อนพ้อ
ผู้ประพฤติดังนั้น	จักได้ใจเย็น

3. เพราะถามฟังความก่อนตัดสิน

๑ ยินคดีมีเรื่องน้อย	ใหญ่ไฉน ก็ดี
ยังบ่งเห็นไป	เด็ดด่วน
ฟังตอบสอบคำไข	คิดใคร่ ครวญนา
ห่อนตัดสินห้วนห้วน	เหตุด้วยเบาความ

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยถ้อยความ (เฉลย)

1. เพราะความดีทั่วไป

๑ ทำดีไปเลือกเว้น	ผู้ใด ไตเฮย
แต่ผูกไมตรีไป	รอบข้าง
ทำคุณอุดหนุนใน	การชอบ ธรรมดา
ไว้ศัตรูปองมล้าง	กลับซ้อง สรรเสริญ

การทำความดีนั้นไม่ควรเลือกกระทำกับผู้ใดผู้หนึ่ง ควรทำกับคนทั่วไป และทำความดีเพิ่มขึ้นด้วยความชอบธรรม จะได้ไม่มีศัตรูคิดร้าย จะมีก็แต่ผู้ยกย่องเชิดชู

2. เพราะอดกลั้นต่อผู้อื่น

๑ ขันตีมีมากหมั้น	สันดาน
ใครเกะกะระราน	อดกลั้น
ไปฉุนเฉียวเฉกพาล	พาเดือด ร้อนฟ่อ
ผู้ประพฤติดังนั้น	จักได้ใจเย็น

การมีความอดทนอดกลั้นต่อผู้ที่มาข่มเหงรังแก ไม่ฉุนเฉียวเหมือนคนพาล นี่แหละจักได้ชื่อว่าเป็นคนใจเย็น

3. เพราะถามฟังความก่อนตัดสินใจ

๑ ยินคดีมีเรื่องน้อย	ใหญ่ไฉน ก็ดี
ยังบ่งเห็นไป	เด็ดด่วน
ฟังตอบสอบคำไข	คิดใคร่ ครวญนา
ห่อนตัดสินใจห้วนห้วน	เหตุด้วยเบาความ

การได้ยิน ได้ฟังเรื่องราวใดๆ มาไม่ควรจะเชื่อในทันที ต้องสอบสวนทวนความ คิดใคร่ครวญให้ถี่ถ้วนที่จะตัดสินใจเชื่อ

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องถามตอบสอบความเข้าใจ

คำชี้แจง : จงอธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ พร้อมเตรียมนำเสนอ

1. นิทานอีสปมีที่มาจากไหน และผู้เล่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

.....

.....

2. นิทานอีสป 4 เรื่องจากโคลงสุภาษิตอิสปปรกณำ นักเรียนชอบเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

3. จากเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย ถ้านักเรียนเป็นบิดาจะมีวิธีสอนบุตรอย่างไรให้สามัคคีกัน

.....

.....

4. จากโคลงสุภาษิตอิสปปรกณำสรุปสาระสำคัญได้ว่าอย่างไร

.....

.....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่อง กระต่ายกับเต่า และข้อคิดนั้นสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร

.....

.....

6. นักเรียนได้ประโยชน์ใดบ้างในการอ่านนิทาน 4 เรื่องนี้

.....

.....

7. คุณค่าจากโคลงสุภาษิตอิสปปรกณำมีอะไรบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องถามตอบสอบความเข้าใจ(เฉลย)

คำชี้แจง : จงอธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ พร้อมเตรียมนำเสนอ

1.นิทานอีสปมีที่มาจากไหน และผู้เล่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด

2.นิทานอีสป 4 เรื่องจากโคลงสุภาษิตอิตาเลียน นักเรียนชอบเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

3.จากเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย ถ้านักเรียนเป็นบิดาจะมีวิธีสอนบุตรอย่างไรให้ สามัคคีกัน

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

4.จากโคลงสุภาษิตอิตาเลียนสรุปสาระสำคัญได้ว่าอย่างไร

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

5.นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่อง กระต่ายกับเต่า และข้อคิดนั้นสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

6.นักเรียนได้ประโยชน์ใดบ้างในการอ่านนิทาน 4 เรื่องนี้

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

7.คุณค่าจากโคลงสุภาษิตอิตาเลียนมีอะไรบ้าง จงอธิบาย

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

ใบงานเรื่องข่าวปัจจุบัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนติดภาพข่าวที่ตรงกับบทร้อยกรองและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ติตรูปภาพข่าว

ข่าวนี้ตรงกับบทร้อยกรองที่ว่า

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปา แผนที่ 4

รหัสวิชา ท22102

วิชา ภาษาไทย 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย

เวลา 14 ชั่วโมง

เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม. 2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม. 2/2 วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม. 2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม. 2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม. 2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามาจากบทกวีนิพนธ์เรื่อง Elegy Written in a Country Churchyard ของทอมมัส เกรย์ (Thomas Gray) เนื้อหาอันแสดงถึงสัจธรรมของชีวิตและถ้อยคำภาษาที่สละสลวย ทำให้บทประพันธ์บทนี้เป็นบทร้อยกรองกำสรดของอังกฤษที่มีชื่อเสียงมากที่สุด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง และลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง ความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าได้
2. นักเรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าได้
3. นักเรียนบอกคุณค่าและข้อคิดที่ได้

4. สาระการเรียนรู้

1. บทนำเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
2. วรรณคดีศึกษาเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
3. ประวัติผู้แต่งเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
4. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

5. บทอาขยานและบทร่ายกรองที่มีคุณค่า

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

1. ครูนำภาพป่าเข้ามาให้นักเรียนดูแล้วถามนักเรียนว่าสถานที่นี้คือที่ไหน และนักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อเห็นภาพนี้ จากนั้นครูให้นักเรียนอ่านบทร่ายกรองที่เขียนบนกระดานดำพร้อมกัน

“เห็นกันอยู่เมื่อเช้า	สายตาย
สายอยู่สุขสบาย	บ้ายม้วย
บ้ายรินชื่นรวยราย	ดับ ชีพแฮ
เย็นเล่นกับลูกด้วย	คำม้วยอาสญ์”

(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

จากนั้นครูใช้คำถามกับนักเรียนดังนี้

1) คำประพันธ์บทนี้มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใด

(ความตายเป็นสิ่งที่มาเยือนมนุษย์เราในเวลาใดก็ได้ ขอให้เตรียมใจเผื่อไว้)

2) เมื่อนักเรียนอ่านบทร่ายกรองนี้ ควรดำเนินชีวิตอย่างไร

(ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท)

ครูให้นักเรียนทบทวนประสบการณ์เดิมก่อนเรียนจากคำถามข้างต้น โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุดของตนเอง

ชั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 2 คน เด็กปานกลาง 4 คน และเด็กอ่อน 2 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง และลักษณะคำประพันธ์

2. ถอดคำประพันธ์เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า บทที่ 1-7 หน้า 121- 122 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

3. ถอดคำประพันธ์เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า บทที่ 8-14 หน้า 122-123 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

4. ถอดคำประพันธ์เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า บทที่15-23 หน้า123- 124 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

5. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่างๆไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับนักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่างๆจากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล ความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิม

1. ครูให้นักเรียนภายในกลุ่มระดมความคิดศึกษาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เช่น หนังสือ ใบความรู้ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมาประมวลผลความรู้โดยมีการสะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยกันประมวลให้ได้ความรู้ใหม่ตามประเด็นที่กำหนด จากนั้นเลือกข้อมูลที่มีความสอดคล้องหรือตรงประเด็นกับเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุด เพื่อใช้ในการทำงานกลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกันภายในกลุ่มโดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง

ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในกระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร นักเรียนสามารถใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ รูปวาด พร้อมสรุปเนื้อหาทั้งหมดเป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษที่แจกให้ เพื่อให้เพื่อนๆเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น

2. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูให้นักเรียนอภิปรายถึงหัวข้อความรู้ที่กลุ่มของตนเองไปศึกษาจนครบ 5 กลุ่ม ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนภายในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกับเพื่อนเพื่อตอบคำถามในประเด็นที่ครูถามและเปิดโอกาสให้มีการซักถามทุกกลุ่ม กลุ่มละ 2 คำถาม หลังจากเพื่อนนำเสนอเสร็จ ครูคอยสังเกตนักเรียนที่นั่งเงียบ หรือยังไม่กล้าแสดงออก โดยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด ครูคอยให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกเคอะเขินที่จะกล้าแสดงความคิดเห็น

ชั่วโมงที่ 2 ขั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้ศึกษาจากการอภิปรายภายในกลุ่ม วิเคราะห์ความเข้าใจสาระและความหมายของหัวข้อที่เพื่อนนำเสนอทุกกลุ่ม โดยสรุปความรู้ ความคิดให้ได้สาระสำคัญแล้วบันทึกลงในสมุดของตนเอง

2. ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มมานำเสนอผลงานจากความรู้ที่ตนเองสรุปได้มาแล้วให้เพื่อนฟัง และครูช่วยเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนยังขาดไป จากนั้นให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัดที่ 1, แบบฝึกหัดที่ 2 และแบบฝึกหัดที่ 3

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นที่ 6 การปฏิบัติ และการแสดงผลงาน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่เรียนไปนำเสนอผลงานโดยวาดภาพประกอบเรื่องราว จากตอนใดตอนหนึ่งที่ประทับใจ โดยนำเสนอผลงานลงในกระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ แล้วนำเสนอผลงานที่นักเรียนจัดทำขึ้นติดที่บอร์ดทั้งสองข้างของกระดานดำ

ชั้นที่ 7 ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้

1.ครูให้นักเรียนทุกคนทำใบงานที่ 1 เรื่องความดีของตน

6. สื่อการเรียนรู้

1. บทร้อยกรอง
2. ภาพป่าช้า
3. หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.2
4. ใบความรู้เรื่องความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
5. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่อง
6. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่อง
7. แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่อง
8. อินเทอร์เน็ต
9. หนังสือเสริมความรู้
10. หนังสือในห้องสมุด

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.แบบฝึกหัด	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

ใบความรู้

เรื่อง ความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ผู้แต่ง พระยาอุปกิตศิลปสาร

พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2422 ศึกษาพระธรรมวินัยจนสอบได้เปรียญ 6 ประโยค พ.ศ. 2443 ได้เข้าสอบไล่วิชาครูในโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์สายวลีสุนทราคารและได้สอนที่โรงเรียนสวนกุหลาบ โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์บ้านสมเด็จเจ้าพระยา ภายหลังเข้ารับราชการในกระทรวงธรรมการ(กระทรวงศึกษาธิการ) พ้นงานกรมราชบัณฑิตย ปลัดกรมตำราหัวหน้าการพิมพ์แบบเรียน กรมวิชาการ หัวหน้าแผนกอภิธานสยาม ได้เลื่อนยศจนเป็นอำมาตย์เอกพระยาอุปกิตศิลปสาร และเป็นอาจารย์พิเศษคณะ

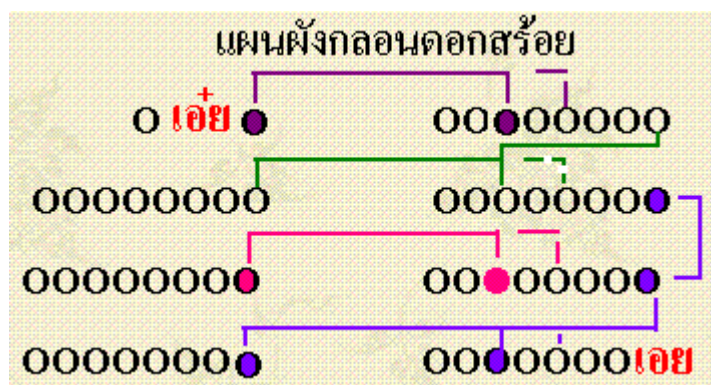
อักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเป็นผู้เสนอให้ใช้คำว่า “สวัสดี” ในการทักทายกันนามแฝง ในการเขียนบทความ ได้แก่ อ.น.ก. อนึ่งคำชูชีพ อุณิกา สามเณรนิ่ม พระมหานิ่ม ม.ห.ม. ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 และมอบศพให้แก่การศึกษาวิชาแพทย์นับว่าท่านเป็นครูอย่างแท้จริง

ผลงาน

1. สยามไวยากรณ์ (ตำราไวยากรณ์ 4 เล่ม ได้แก่ อักษรวิธี วจวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์
2. สงครามการตกาลอน
3. ชุมนุมนิพนธ์ อ.น.ก.
4. คำประพันธ์บางเรื่อง
5. คำประพันธ์โคลงสลัภาพย์
6. บทความและปาฐกถาต่างๆ เกี่ยวกับวรรณคดีและการใช้ภาษา

ลักษณะคำประพันธ์

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้านี้แต่งเป็นกลอนดอกสร้อย บทดอกสร้อยบทหนึ่งประกอบด้วยกลอนสุภาพ จำนวน 2 บท หรือคำกลอน (มี 4 วรรค) แต่วรรคแรกประกอบด้วยคำ 4 – 5 คำ โดยคำที่ 2 ของวรรคแรกจะใช้คำ “เอ๋ย” และจบคำ สุดท้ายของบทด้วยคำว่า “เอ๋ย” ส่วนลักษณะคำสัมผัสเป็นเหมือนกลอนสุภาพ 1 บทมี 8 วรรค ดังแผนผัง

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามาจากบทกวีนิพนธ์เรื่อง Elegy Written in a Country Churchyard ของทอมมัส เกรย์ (Thomas Gray) กวีอังกฤษผู้มีชีวิตอยู่ในช่วง (กลางคริสต์ศตวรรษที่ 18) กวีนิพนธ์บทนี้เขียนขึ้นที่สุสานเก่าแก่ของเมืองสโตกโปจส์ (Stoke Poges) ในมณฑลบักกิงแฮมเชอร์ (Buckinghamshire) เมื่อประมาณ พ.ศ. 2285 หลังจากการมรณกรรมของญาติใกล้ชิดและเพื่อนรักของเกรย์ในเวลาไล่เลี่ยกัน โดยทั่วไปงานประพันธ์ประเภท elegy (ราชบัณฑิตยสถานใช้ว่า บทร่ายกรองกำสรวล) คือ โคลงไว้อาลัยซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการมรณกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แต่บทนิพนธ์ของเกรย์เรื่องนี้ใช้คำว่า elegy ให้กว้างออกไปในความหมายว่า การรำพึงเกี่ยวกับความตายของมนุษย์ ตลอดจนสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นเห็นว่ามีคุณค่า ด้วยเนื้อหาอันแสดงถึงสัจธรรมของชีวิตและถ้อยคำภาษาที่สละสลวยทำให้บทประพันธ์บทนี้เป็นบทร่ายกรองกำสรวลของอังกฤษที่มีชื่อเสียงมากที่สุด โดยพระยาอุปกิตติศิลปสาร (นันท กาญจนาชิวะ) ได้ประพันธ์จากต้นฉบับแปลของเสฐียรโกเศศ เป็นกลอนดอกสร้อยจำนวน 33 บท

จุดประสงค์ของการแต่งเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

1. ชีให้เห็นความเป็นอนิจจังของชีวิตสอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต
2. คุณค่าด้านเนื้อหาอยู่ที่การมุ่งแสดงความจริงเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ว่า “ไม่มีผู้ใดหลีกเลี่ยงความตายได้”
3. แสดงความรู้สึกละแวกชีวิตอันสงบ เรียบง่ายและความสุขอันเกิดจากความสันโดษ เป็นการให้คติธรรมอันทรงคุณค่าแก่การดำเนินชีวิต

เนื้อเรื่องย่อเรื่อง ความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ในเวลาเย็นใกล้ค่ำชายผู้หนึ่งเข้าไปนั่งอยู่ในวัดชนบทแห่งหนึ่งที่มีแต่ความเงียบสงบ เมื่อได้ยินเสียงระฆังย่ำบอกเวลาใกล้ค่ำ เขาเห็นชาวนาพากันจูงวัวควายเดินทางกลับบ้านเมื่อสิ้นแสงตะวันได้ยินเสียงหรีดหึ่งเรไรและเสียงเกราะในคอกลั้ว นกแสกที่จับอยู่บนหนอระฆังก็ส่งเสียงร้อง ณ บริเวณโคนต้นโพธิ์ ต้นไทรนั่นเอง มีหลุมฝังศพต่างๆ อยู่มากมาย ความเงียบสงบและ

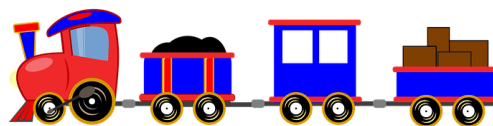
ความวิเวกก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งในสัจธรรมของชีวิต ท่านผู้นั้นจึงรำพึงรำพันออกมาเป็นบทกวีว่า “แม่ผู้ดีมีจน นาย ไพร่ นักรบ กษัตริย์ ต่างก็มีจุดจบคือความตายเหมือนกัน”

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความหมายของคำ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้

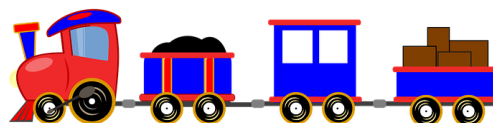
1. ผึ้งวิ่งควายผ่ายลาที่วากาล
.....
2. ปลูกพีมิดมัวทั่วสถาน
.....
3. ดุษณีนอนราย ณ ภายใต้
.....
4. เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายขันธ
.....
5. ถึงอิฐกงามลบในภาพพื้น
.....
6. ประเสริฐด้วยสัตตรัตนจักรรัชัย
.....
7. อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
.....
8. เช่นชาวบ้านบางระจันขันรำบาย
.....
9. กับหมูมานมาประทุษอยุธยา
.....
10. ร่มซื้อแจกหุบเขาลำเนาไศล
.....

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความหมายของคำ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้

1. ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวากาล
ทิวากาล หมายถึง เวลากลางวัน
2. ปลถพีมีดมัวทั่วสถาน
ปลถพี หมายถึง แผ่นดิน
3. ดูษณีนอนราย ณ ภายใต้
ดูษณี หมายถึง อากาณังซึ่งแสดงถึงการยอมรับ
4. เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายขันธุ์
ขันธุ์ หมายถึง ร่างกาย
5. ถึงอธึกงามลบในภพพื้น
อธึก หมายถึง ยิ่ง เกิน มาก เพิ่ม เลิศ
6. ประเสริฐด้วยสัตตรัตน์จรัสชัย
สัตตรัตน์ หมายถึง แก้ว 7 ประการของจักรพรรดิได้แก่ ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว แก้วมณีและจักรแก้ว
7. อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ไพรสณฑ์ หมายถึง แนวป่า
8. เช่นชาวบ้านบางระจันขันรำบาญ
รำบาญ หมายถึง รบศึก รบ
9. กับหม่อมมานมาประทุษอยุธยา
มาน หมายถึง ชนชาติพม่า
10. ร่วมซื้อแจกหุบเขาลำเนาไศล
ไศล หมายถึง เขาหิน เช่น โขดหินเนินไศล

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องสรุปความตามร้อยกรอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปความจากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

1. นกเอี้ยงนกแสก

อยู่บนยอดหอคระฆังบังแสงจันทร์
เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้แผ่ดู
ถือเป็นทีรโหลฐานมนานมา

จับจ้องร้องแจ็กเพียงแถกขวัญ

มีเถาว์ลัยรุ่งรังถึงหลังคา
คนมาสู่ช่องพักมันรักษา
ให้เสื่อมผาสุกสันต์ของมัน

.....

.....

.....

2. ดวงเอยดวงมณี

หรือใต้ท้องห้องสมุทรสุดสายตา
บุปผชาติชูสีและมีกลิ่น
ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน

มักจะลี้ลับอยู่ในภุผา

ก็เสื่อมซาสิ้นชมนิยมน
อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ย่อมบานหล่นเปล้าตายมากมายเอย

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องสรุปความตามร้อยกรอง(เจลย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปความจากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

2. นกเอี้ยงนกแสก อยู่บนยอดหอระฆังบังแสงจันทร์ เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ฝันดู ถือเป็นทีรโหฐานนมนานมา	จับจ้องร้องแจ็กเพียงแถกขวัญ มีเถาวัลย์รุงรังถึงหลังคา คนมาสู่ช่องพักมันรักษา ให้เสื่อมผาสุกสันต์ของมัน
--	---

นกแสกร้องแจ็ก ๆ เพื่อให้เสียขวัญ มันจับอยู่บนหอระฆังที่มีเถาวัลย์พัน
รุงรังถึงหลังคาและบังแสงจันทร์อยู่ เหมือนมันจะฟ้องดวงจันทร์ว่าให้หันมา
ดูผู้ที่มาสู่ที่อยู่มันรักษาไว้ ซึ่งถือเป็นทีเฉพาะส่วนตัวมานาน ทำให้มันไม่
มีความสุข

2. ดวงเอยดวงมณี หรือไต้ห้องห่อสมุทรสุดสายตา บุปผชาติชูสีและมีกลิ่น ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน	มักจะลี้ลับอยู่ในกุฎา ก็เสื่อมชาติสนมนิยมน อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์ ยอมบานหล่นเปลา่ตายมากมายเอย
--	---

ดวงแก้วหรือสิ่งที่มีค่ามักจะอยู่ในที่ลี้ลับ เช่น ในกุฎาหรืออยู่ไต้ห้องสมุทร
ซึ่งสุดสายตามนุษย์ ทำให้กลายเป็นสิ่งไร้ค่าไม่มีใครได้ชื่นชม เปรียบเสมือนกับดอกไม้
ที่มีสีสวยงามละกลิ่นหอมที่อยู่ไกล เช่น ในป่า ก็ไม่มีใครได้เซยชมเลยสักคน ย่อม
บานหล่นไปเปลา่ ๆ อย่างมากมายน่าเสียดายเป็นยิ่งนัก

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องบทนี้ที่ประทับใจ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกบทร้อยกรองจำนวน 1 บท ที่ก่อให้เกิดภาพในใจหรือสร้างอารมณ์สะเทือนใจได้ชัดเจนที่สุด พร้อมยกเหตุผล

บทกลอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องบทนี้ที่ประทับใจ (เฉลย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกบทร้อยกรองจำนวน 1 บท ที่ก่อให้เกิดภาพในใจหรือสร้างอารมณ์สะเทือนใจได้ชัดเจนที่สุด พร้อมยกเหตุผล

บทกลอน

เลือกเขียนอิสระ

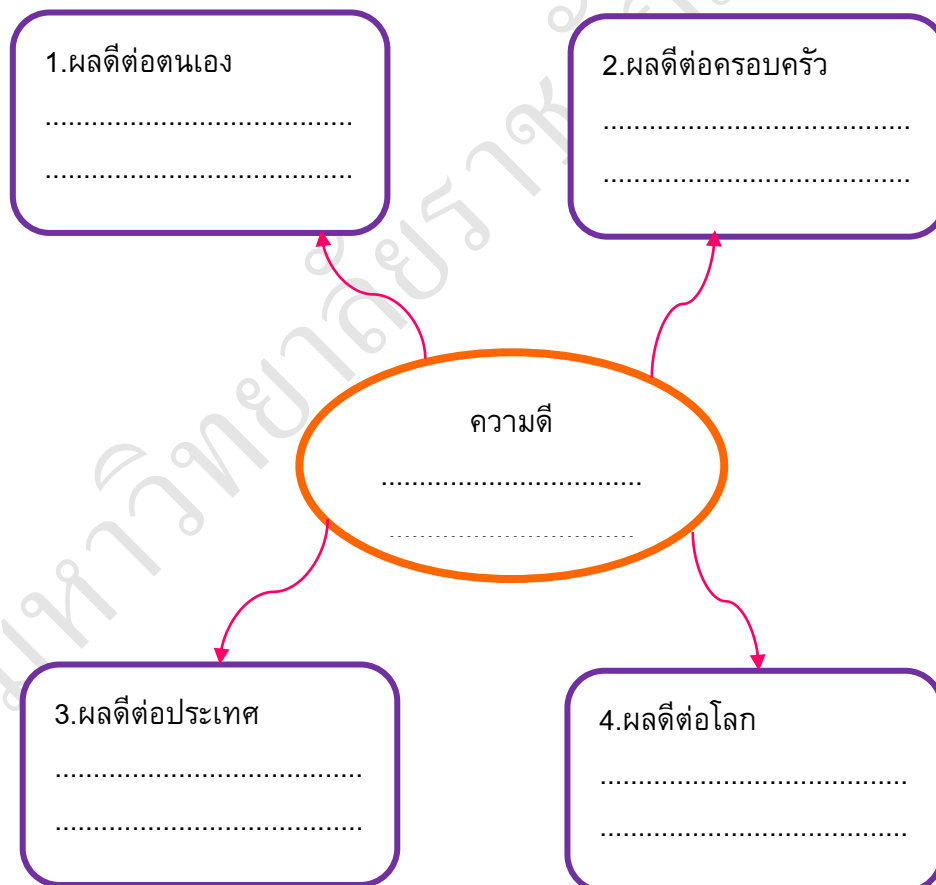
เหตุผล

เลือกเขียนอิสระ

ใบงาน เรื่องความดีของฉัน

นรชาติวางวาย มลายสินทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา

ความดีทุกอย่างที่ทำแม้เพียงเล็กน้อยก็มีประโยชน์ต่อโลกทั้งสิ้น ตั้งแต่วันนี้นักเรียนจะเริ่มต้นทำความดีอะไรเพื่อประดับไว้ในโลกบ้าง และความดีนั้นก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักร 4 MAT แผนที่ 1

รหัสวิชา ท22102	วิชา ภาษาไทย 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย	เวลา 14 ชั่วโมง
เรื่องบทละคร เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก		เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.2/2 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก เป็นตอนต้นเรื่องรามเกียรติ์ที่สนุกสนานน่าติดตาม ใช้สำนวนภาษาไพเราะคมคาย และให้แง่คิดที่เป็นประโยชน์ ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
2. นักเรียนสรุปเนื้อหาเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนบอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องได้

4. สาระการเรียนรู้

1. บทนำเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
2. วรรณคดีศึกษาเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
3. ประวัติผู้แต่งเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
4. กฏของกลอนบทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
5. ลักษณะนิสัยของตัวละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
6. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 ชั้นสร้างประสบการณ์

1. ครูเปิดตัวอย่างหนังสือเรื่องรามเกียรติ์ให้นักเรียนดู 5 นาที แล้วใช้คำถาม ถามนักเรียนว่า 1) นักเรียนรู้จัก พระราม พระลักษมณ์ นางสีดา และทศกัณฐ์ไหม 2) นักเรียนรู้ไหมว่าบทเริ่มต้นของมหากาพย์เรื่องรามเกียรติ์ มีความเป็นมาอย่างไร (ให้ช่วยกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น)

ชั้นที่ 2 ชั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

1. ครูให้นักเรียนดูภาพตัวละครนทกแล้วเปรียบเทียบกับภาพทศกัณฐ์
2. ครูให้นักเรียนออกมาเขียนความแตกต่างของตัวละครทั้งสองที่นักเรียนเห็นและวิเคราะห์จากภาพ โดยเขียนบทกระดานดำ

ชั้นที่ 3 ชั้นปรับประสบการณ์ เป็นความคิดรวบยอด

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 2 คน เด็กปานกลาง 4 คน และเด็กอ่อน 2 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1,2,3,4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง
2. ลักษณะคำประพันธ์และความเป็นมา
3. ถอดคำประพันธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก หน้า 61-64 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย
4. ถอดคำประพันธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก หน้า 65-68 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

5. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่างๆไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่างๆจากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ชั้นที่ 4 ชั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากสื่อต่างๆ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษขนาด 60×100 เซนติเมตร พร้อม

ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 2 ชั้นที่ 5 ชั้นปฏิบัติตามกรอบความคิด

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1-แบบฝึกหัดที่ 4

1. ครูตรวจแบบฝึกหัด อภิปรายติชมการทำงานของนักเรียน

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นที่ 6 ชั้นสร้างชิ้นงาน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่เรียนไปนำเสนอผลงานโดยวาดภาพประกอบเรื่องราว จากตอนใดตอนหนึ่งที่ประทับใจ โดยนำเสนอผลงานลงในกระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์

ชั้นที่ 7 ชั้นวิเคราะห์ชิ้นงานและนำไปใช้

1. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนช่วยกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นวิจารณ์ผลงาน โดยมีครูคอย

เสนอแนะ

ชั้นที่ 8 ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. นักเรียนนำผลงานที่จัดทำขึ้นติดที่บอร์ดทั้งสองข้างของกระดานดำ

6. สื่อการเรียนรู้

1. แผ่นหนังอินเดีย เรื่องรามเกียรติ์
2. ภาพตัวละครนนทกกับรามเกียรติ์
3. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่ 2

4. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของบทละคร เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก
5. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องคำศัพท์จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก
6. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยคำศัพท์
7. แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องอธิบายคำ
8. แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่องตัวละครสำคัญ
9. อินเทอร์เน็ต
10. กระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.แบบฝึกหัด	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี ใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

ใบความรู้
ความเป็นมาของบทละคร เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

ผู้แต่ง : พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) แห่งพระบรมราชจักรี

ประวัติผู้แต่ง : ทรงมีพระนามเดิมว่า “ทองด้วง” พระชนก คือ หลวงพินิจอักษร (ทองดี) พระชนนี คือ (นางดาวเรือง)

บทพระราชนิพนธ์ : มีหลายเรื่องได้แก่ บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ดาหลัง อุณรุท กลอนนิราศเรื่องรบพม่าที่ท่าดินแดง กฎหมายตราสามดวง ไตรภูมิโลกวิจิตร

เสด็จสวรรคต : พุทธศักราช 2352 พระชนมพรรษา

73 พรรษา เสด็จดำรงสิริราชสมบัติได้ 27 พรรษา

ลักษณะคำประพันธ์ : เป็นกลอนบทละคร

จุดประสงค์ในการแต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่

1. เพื่อใช้เป็นบทละครใน
2. เพื่อปลุกใจให้ประชาชนเกิดความกล้าหาญ
3. เพื่อให้มีเรื่องรามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ์
4. เพื่อแสดงให้เห็นว่า “ธรรมะย่อมชนะอธรรม”
5. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อบิดามารดา
6. เพื่อให้เห็นตัวอย่างของความไม่เที่ยงแท้ของสิ่งต่าง ๆ ในโลก

ลักษณะคำประพันธ์

บทละครในเรื่องรามเกียรติ์แต่งเป็นกลอนบทละคร ซึ่งมีลักษณะบางประการคล้ายกลอนสุภาพหรือกลอนแปด กลอนบทละครแต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบการแสดงละคร

1. ลักษณะบังคับ มีดังนี้

1.1 บทหนึ่งมี 4 วรรค หรือ 2 บาท ในแต่ละวรรคนิยมใช้คำ 6 – 7 คำ ไม่เกิน 8 คำ เพราะร้องได้ลงจังหวะและเข้ากับทำนองได้ดีกว่า

1.2 สัมผัสบังคับมีดังนี้

- คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 4 ของวรรคที่ 2
- คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 3
- คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคที่ 4
- ถ้าแต่งหลายบท คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 ต้องสัมผัสระหว่างบทไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป

2. มีคำนำหรือคำขึ้นต้นเมื่อจะเริ่มบท ดังนี้

2.1 “มาจะกล่าวบทไป” ใช้สำหรับขึ้นต้นเรื่อง หรือกล่าวถึงเรื่องที่แทรกเข้ามา

2.2 “เมื่อนั้น” ใช้ขึ้นต้นเมื่อกล่าวถึงผู้มียศศักดิ์ เช่น พระมหากษัตริย์ พระมเหสี เทวดาผู้เป็นใหญ่

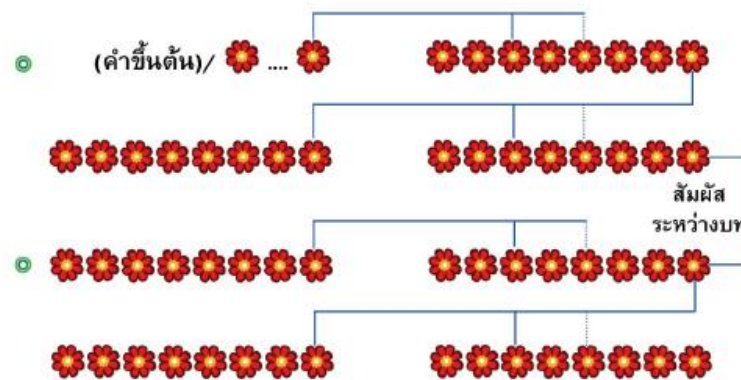
2.3 “บัดนั้น” ใช้ขึ้นต้นเมื่อกล่าวถึงผู้น้อย หรือผู้ได้บังคับบัญชา เช่น อำมาตย์ เสนา ทหาร สามัญชน

2.4 อาจใช้คำขึ้นต้นอื่น ๆ ได้ เช่น “ฟังพาทิ” หรือ ขึ้นต้นคล้าย กลอนดอกสร้อย คือ วรรคสลับ มี 4 คำ มีคำว่า “เอ๋ย” หรือ “เอ๋ย” เป็นคำที่ 2 เช่น สุดเอ๋ยสุดสวาท โนมเอ๋ยโนมเฉลา

3. คำขึ้นต้นดังกล่าวสามารถใช้แทนวรรคสลับได้ เช่น

- “เมื่อนั้น นางสีดานารีศรีใส”
- “บัดนั้น กรมเมืองรับสั่งไล่เกศิ”

แผนผังคำประพันธ์

ตัวอย่าง

มาจะกล่าวบทไป
ตั้งแต่พระสยามภูษาณ
อยู่บันไดไกรลาสเป็นนิจ
บ้างให้ตักน้ำล้างบาป

ถึงนทกน้ำใจกล้าหาญ
ประทานให้ล้างเท้าเทว
สุราฤทธิ์ดับหิวแล้วอุปหน้า
บ้างถอนเส้นเกศาวุ่นไป

ความเป็นมา

รามเกียรติ์เป็นวรรณคดีสำคัญของไทยที่มีต้นกำเนิดจากคัมภีร์รามายณะของอินเดีย สันนิษฐานว่าพ่อค้าชาวอินเดียเป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศไทยในรูปแบบการถ่ายทอดทางมุขปาฐะ คือเป็นการเล่านิทานเรื่อง “พระราม” ต่อมาจึงนำมาแต่งใหม่ตามฉันทลักษณ์ร้อยกรองของไทย ดังจะเห็นได้ว่ากวีไทยนิยมนำเรื่องรามเกียรติ์มาแต่งตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว

ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำนุบำรุงวรรณกรรมของชาติไว้ให้เป็นสมบัติของอนุชนรุ่นหลังสืบไปโปรดเกล้าฯ ให้กวีรวบรวมบทละครเรื่องรามเกียรติ์ไว้เป็นต้นฉบับสำหรับพระนคร บทละครเรื่องรามเกียรติ์สำนวนนี้จึงนับว่าเป็นสำนวนที่สมบูรณ์ที่สุด มีจำนวน 116 เล่มสมุดไทย มีเหตุการณ์สำคัญหลายตอนและตัวละครสำคัญหลายตัว ซึ่งมีเนื้อหาสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ต้นเรื่อง

เนื้อเรื่องย่อ รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบหนทก

หนทกหนึ่งประจำอยู่ที่บันไดของเขากุโรลาส โดยมีหน้าที่ล้างเท้าให้แก่เหล่าเทวดาที่เข้ามาเฝ้าพระอิศวร ได้ยื่นเท้าให้ล้างแล้วมักเหยียบย่ำหยอกล้อหนทกอยู่เป็นประจำ ด้วยการลอบหัวบ้าง ถอนผมบ้างจนกระทั่งหัวโล้นทั้งศีรษะ หนทกแค้นใจมากแต่ว่าตนเองไม่มีกำลังจะสู้ได้ จึงไปเข้าเฝ้าพระอิศวร แล้วกราบทูลว่า ตนได้ทำงานรับใช้พระองค์มานานถึง 10 ล้านปี ยังไม่เคยได้รับสิ่งตอบแทนใดๆ เลย จึงทูลขอให้หน้เพชร มีฤทธิ์ชี้ผู้ใดก็ให้ผู้นั้นตาย

พระอิศวรเห็นว่านนทกปฏิบัติหน้าที่รับใช้พระองค์มานานจึงประทานพรให้ตามที่ขอ ไม่นานนั้นนนทกก็มีใจกำเริบ เพียงแต่ถูกเทวดามาลูบหัวเล่นเช่นเคย นนทกก็ซี้ให้ตายเป็นจำนวนมาก พระอิศวรทรงทราบก็ทรงกริ้ว โปรดให้พระนารายณ์ไปปราบ

พระนารายณ์แปลงเป็นนางฟ้ามายั่วยวน นนทกนั้นก็รักจึงเกี่ยวนาง นางแปลงจึงชักชวนให้นนทกร้าตามนางก่อนจึงจะรับรัก นนทกร้าตามไปจนถึงท่าร้าที่ใช้ขวี่เพชรชี้ขาดตนเองนนทก ก็ล้มลง จากนั้นนนทกเห็นนางแปลงร่างเป็นพระนารายณ์ จึงตอบว่า พระนารายณ์เอาเปรียบตน เพราะว่าพระนารายณ์มีอำนาจ มีถึง 4 กร แต่ตนมีแค่ 2 มือ และเหตุใดจึงมาทำอุบายหลอกลวงตนอีก พระนารายณ์จึงทำให้นนทก ไปเกิดใหม่ให้มี 20 มือ แล้วพระองค์จะตามไปเกิดเป็นมนุษย์ มีเพียง 2 มือ ลงไปสู่กัน หลังจากทีพระนารายณ์พูดจบก็ใช้พระแสงตรีตัดศีรษะนนทกแล้วนนทกก็สิ้นใจตาย ชาติต่อมานนทกจึงได้ไปเกิดเป็นทศกัณฐ์ ส่วนพระนารายณ์ก็อวตารลงมาเกิดเป็นพระราม

แบบฝึกหัดที่ 1
เรื่องคำศัพท์จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าความหมายไปใส่หน้าคำศัพท์ให้ถูกต้อง

๑. ไกรลาส	ก. พระนารายณ์
๒. คนธรรพ์	ข. เทวดาผู้คุ้มครอง
๓. เทพอัปสร	ค. ในที่นี้หมายถึงชั้นบันได
๔. ธาตรี	ง. ตาย
๕. นาคี	จ. ผลสำเร็จ
๖. ภักษ์ผล	ฉ. ฟาผ่า
๗. สันท่า	ช. ชื่อภูเขาที่ประทับของพระอิศวร
๘. อสุณี	ซ. นางฟ้า
๙. อัฒจันทร์	ฌ. แผ่นดิน, โลก
๑๐. พระสีภร	ญ. ผู้มีพันทา หมายถึง พระอินทร์
ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
๑๑. สุรารักษ์	ฎ. รำครบทุกท่า
๑๒. หัสณัยน์	ฏ. ชาวสวรรค์พวกหนึ่งที่มีความชำนาญ
ในวิชาดนตรีและขับร้อง
๑๓. วายปราณ	ฐ. นาค คือ งูใหญ่ เป็นสัตว์มีหงอนใน
นิยาย
๑๔. ตรี	ฑ. พระจันทร์
๑๕. แขนไข	ฒ. คือ ตรีศูล เป็นอาวุธสามง่าม

แบบฝึกหัดที่ 1(เฉลย)

เรื่อง คำศัพท์จากเรื่อง रामเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

ช..... ๑. ไกรลาส	ก. พระนารายณ์
ฏ..... ๒. คนธรรพ์	ข. เทวดาผู้คุ้มครอง
ช..... ๓. เทพอัปสร	ค. ในที่นี้หมายถึงชั้นบันได
ณ..... ๔. ชาติรี	ง. ตาย
ฐ..... ๕. นาคี	จ. ผลสำเร็จ
จ..... ๖. ภัทษ์ผล	ฉ. ฟาผ่า
ฏ..... ๗. ลิ่นท่า	ช. ชื่อภูเขาที่ประทับของพระอิศวร
ณ..... ๘. อสุณี	ซ. นางฟ้า
ค..... ๙. อัฒจันทร์	ณ. แผ่นดิน, โลก
ก..... ๑๐. พระสีภร	ญ. ผู้มีพินดา หมายถึง พระอินทร์
	ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
ข..... ๑๑. สุรารักษ์	ฎ. รำครบทุกท่า
ญ..... ๑๒. หัสันยน์	ฏ. ชาวสวรรค์พวกหนึ่งที่มีความชำนาญ
	ในวิชาดนตรีและขับร้อง
ง..... ๑๓. วายปราณ	ฐ. นาค คือ งูใหญ่ เป็นสัตว์มีหงอนใน
	นิยาย
ณ..... ๑๔. ตรี	ท. พระจันทร์
ท..... ๑๕. แขนไข	ณ. คือ ตรีศูล เป็นอาวุธสามง่าม

แบบฝึกหัดที่ 2
เรื่องเรียงร้อยคำศัพท์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนประสมอักษรในตารางซ้ายมือให้เป็นคำที่มีความหมาย จากนั้นเขียนลงในตารางด้านขวามือ พร้อมบอกความหมาย

ร	ร	พ	ค	ธ	น
---	---	---	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

ุ	จ	ร
---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

รี	เ	ว	ษ	ก	ร	ย
----	---	---	---	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

บ	ง	บ	สุ	ท
---	---	---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

โ	ร	ม	น	ถ
---	---	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

รา	ล	สุ	ย
----	---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

ว	ศ	อิ	ร
---	---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

นั	ห้	นั	ส	ย
----	----	----	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

ณ	ร	ร	สุ	บ
---	---	---	----	---

คำศัพท์ ความหมาย

พ	ภ	ต	ไ	ร
---	---	---	---	---

คำศัพท์ ความหมาย

แบบฝึกหัดที่ 2 (เฉลย)
เรื่องเรียงร้อยคำศัพท์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนประสมอักษรในตารางซ้ายมือให้เป็นคำที่มีความหมาย จากนั้นเขียนลงในตารางด้านขวามือ พร้อมบอกความหมาย

ร	ร	พ	ค	ธ	น
---	---	---	---	---	---

คำศัพท์**คนธรรพ์**....ความหมายถึง **ชาวสวรรค์พวกหนึ่งมีความชำนาญในวิชาดนตรีและขับร้อง**

ทุ	จุ	ร
----	----	---

คำศัพท์ ...**จุไร**....ความหมายถึง **ไผ่ผม**

รี	เ	ว	ษี	ก	ร	ย
----	---	---	----	---	---	---

คำศัพท์**เกษียรวาริ**....ความหมาย **ทะเลน้ำนมที่ประทับของพระนารายณ์**

บ	ง	บ	งส์	ท
---	---	---	-----	---

คำศัพท์**บทบงส์**....ความหมาย **ละอองเท้า**

โ	ร	ม	น	ถ
---	---	---	---	---

คำศัพท์**มโนรถ**....ความหมาย **ความหวัง ความประสงค์ ความใฝ่ฝัน**

รา	ลั	สุ	ย
----	----	----	---

คำศัพท์ สุราลัย...ความหมาย สวรรค์

ว	ศ	อิ	ร
---	---	----	---

คำศัพท์ ...อิศวร....ความหมาย ชื่อพระศิวะ ซึ่งเป็นพระเจ้าองค์หนึ่งของพราหมณ์

นั	ห้	นั	ส	ย
----	----	----	---	---

คำศัพท์ ...หัตถ์นัยน์...ความหมาย พระอินทร์

ณ	ร	ร	สุ	บ
---	---	---	----	---

คำศัพท์ สุบรรณ...ความหมาย ครุฑ

พ	ภ	ต	ไ	ร
---	---	---	---	---

คำศัพท์ ไตรภพ....ความหมาย ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ และอรุภพ

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องอธิบายคำ

คำชี้แจง : จงเขียนอธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่พิมพ์ตัวหนาต่อไปนี้

1. ต้องสุพรรณเทวนาคี

ดั่งพิษอสริไม่ทนได้

.....
.....

2. งามถึงานกรรณงามชนง

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

.....
.....

3. เห็นพระองค์ทรงสังข์คทาธร

เป็นสีกกรักรู้ประจักษ์ใจ

.....
.....

4. อืดอัดขัดแค้นแน่นใจ

ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า

.....
.....

5. เมื่อนั้น

หัสันย์เจ้าตรัยตริงศา

.....
.....

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องอธิบายคำ(เฉลย)

คำชี้แจง : จงเขียนอธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่พิมพ์ตัวหนาต่อไปนี้

1. ต้องสุบรรณเทวานาคี

ดั่งพิษขอสูริไม่ทนได้

แนวคำตอบ เหมือนกับถูกพิษของสายฟ้าฟาดไม่สามารถทนได้

2. งามถึงานกรรณงามชนง

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

แนวคำตอบ นางมีความงดงามมากไม่ว่าจะเป็นหน้า ใบหู และคิ้ว

3. เห็นพระองค์ทรงสังข์คทาธร

เป็นสี่กรก็รู้ประจักษ์ใจ

แนวคำตอบ พอเห็นพระองค์ทรงถืออาวุธประจำกาย คือ สังข์ คทาธร และ
เห็นมือทั้งสี่ก็รู้ว่าเป็นใคร

4. อืดอัดขัดแค้นแน่นใจ

ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า

แนวคำตอบ ตานั้นแดงเหมือนกับแสงไฟฟ้า

5. เมื่อนั้น

หัสันย์เจ้าตรัยตริงศา

แนวคำตอบ กล่าวถึงพระอินทร์

แบบฝึกหัด ที่ 4
เรื่อง ตัวละครสำคัญ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครต่อไปนี้ว่าดีหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกเหตุผลประกอบ

ตัวละคร	พฤติกรรม	เหตุผล
พระอิศวร 		
พระนารายณ์ 		
เหล่าเทวดา 		
นนทก 		

แบบฝึกหัด ที่ 4(เฉลย)
เรื่อง ตัวละครสำคัญ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครต่อไปนี้ว่าดีหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกเหตุผลประกอบ

ตัวละคร	พฤติกรรม	เหตุผล
พระอิศวร 	คำตอบอิสระ.....	แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน.....
พระนารายณ์ 	คำตอบอิสระ.....	แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน.....
เหล่าเทวดา 	คำตอบอิสระ.....	แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน.....
นนทก 	คำตอบอิสระ.....	แสดงเหตุผลประกอบชัดเจน.....

ใบงานที่ 1 เรื่องกรรมใดใครก่อ
กรรมนั้นย่อมตอบสนองผู้กระทำ

1. ขาว/บทความ/นิทาน เรื่อง

.....

2. สรุปสาระสำคัญ

.....

3. ข้อคิดที่ได้

.....

ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักร 4MAT แผนที่ 2

รหัสวิชา ท22102

วิชา ภาษาไทย 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย

เวลา 14 ชั่วโมง

เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.2/2 วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นวรรณคดีให้ความบันเทิงเป็นด้านหลัก ผิดกับเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นวรรณคดี บันทึกความรู้ทางธรรมชาติวิทยาอันเป็นแนวสารคดี ในขณะที่ยังอุดมไปด้วยรสวรรณศิลป์ ให้ความสนุกสนาน บันเทิงใจมิใช่น้อย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
2. นักเรียนบอกประวัติผู้แต่งของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
3. นักเรียนบอกจุดประสงค์ในการแต่งกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
4. นักเรียนบอกลักษณะคำประพันธ์ของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

4. สาระการเรียนรู้

1. ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
2. ประวัติผู้แต่งเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง คือ เจ้าฟ้ากุ้ง
3. จุดประสงค์ในการแต่ง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
4. ลักษณะคำประพันธ์ของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 ชั้นสร้างประสบการณ์

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนเล่นเกม “ต่อภาพมหาสนุก” โดยครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยวิธีจับสลากหมายเลข จากนั้นให้ครูร้องเพลง “ลมเพลมพัด” เพื่อให้นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน
2. ครูครูแจกของน้ำตาสซึ่งข้างในบรรจุรูปภาพจิ๋จอร์รูปสัตว์ต่าง ๆ โดยแต่ละกลุ่มจะได้ภาพสัตว์แตกต่างกัน (นกยูง เลียงผา กระเจิง งูเขียว นกแก้ว นกยูง ลิง และไก่ฟ้า) ครูเป่านกหวีด กลุ่มใดต่อภาพได้สมบูรณ์และบอกชื่อสัตว์ที่ปรากฏในภาพที่ต่อได้ถูกต้องเป็นผู้ชนะ
3. เมื่อนักเรียนเล่นเกมเรียบร้อยแล้ว ครูใช้คำถามกับนักเรียนดังต่อไปนี้
 - 1) นักเรียนทราบหรือไม่ว่าเกมดังกล่าวที่นักเรียนเล่นเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร (ให้รู้จักสัตว์ชนิดต่าง ๆ)
 - 2) นักเรียนรู้หรือไม่ว่ามีวรรณคดีเรื่องอะไรกล่าวถึงลักษณะของสัตว์เหล่านี้ (กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง)

ชั้นที่ 2 ชั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

1. ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง ดังต่อไปนี้บนกระดานดำ

“ ธารไหลใสสะอาด มัจฉาชาติดาษานา
 หวันห้วยกินไคลคลา ตามกันมาให้เห็นตัว
 ฯลฯ

เที่ยวเล่นเป็นเกษมสุข แสนสิ่งสนุกปลุกใจหวัง
 เร่ร้ายผายผาดผั่ง หัวกรีนชื่นชมไพร”
2. ครูให้นักเรียนพุดคุยสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนเห็นจากการอ่านบทร้อยกรองนี้ ว่าบทร้อยกรองนี้สะท้อนภาพอะไรบ้าง (ภาพธารน้ำแห่งหนึ่งกลางธรรมชาติอันรื่นรมและงดงาม น้ำในลำธารใสจนมองเห็นตัวปลาที่แหวกว่ายไปมา มีผู้คนไปท่องเที่ยวกันอย่างสนุกสนาน)

ชั้นที่ 3 ชั้นปรับประสบการณ์ เป็นความคิดรวบยอด

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 2 คน เด็กปานกลาง 4 คน และเด็กอ่อน 2 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้
 1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง
 2. ลักษณะคำประพันธ์และความเป็นมา

3. ถอดคำประพันธ์เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง บทที่ 1-6 หน้า 79-81 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

4. ถอดคำประพันธ์เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง บทที่ 7-12 หน้า 81-82 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

5. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่างๆไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่างๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่างๆจากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากสื่อต่างๆ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษขนาด 60×100 เซนติเมตร พร้อมส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 2 ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามกรอบความคิด

2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1-แบบฝึกหัดที่ 2

3. ครูตรวจแบบฝึกหัด อภิปรายติชมการทำงานของนักเรียน

ชั่วโมงที่ 3 ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงาน

1.ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (กลุ่มเดิม)แล้วจับสลากหัวข้อเพื่อจัดทำโครงงาน ดังนี้

1)โครงงานศึกษาและรวบรวมพันธุ์สัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง

2)โครงงานศึกษาพฤติกรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์แต่ละชนิดจากกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

3)โครงงานศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพระประวัติและพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

4)โครงงานรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าในปัจจุบัน

5)โครงงานอนุรักษ์ธรรมชาติและความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า

(นักเรียนดำเนินการนอกเวลาเรียน)

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์ชิ้นงานและนำไปใช้

3. นักเรียนนำเสนอโครงงานที่ได้รับมอบหมายมาช่วยกันหาข้อมูลและวางแผนในการจัดทำโครงงาน

4. นักเรียนช่วยกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

นักเรียนนำผลงานที่จัดทำขึ้นแสดงเป็นนิทรรศการที่ห้องสมุดโรงเรียน

6. สื่อการเรียนรู้

1. ตัวต่อจิ๊กซอร์
2. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน : วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ใบความรู้ เรื่อง เรื่อง ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
4. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
5. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องจำแนกแยกประเภท
6. อินเทอร์เน็ต
7. กระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

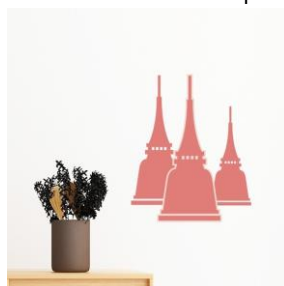
เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.ใบงาน	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

ใบความรู้ ความเป็นมาของภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง

๙ วรรณคดีที่มีความสำคัญในฐานะเป็นสารคดี

วรรณคดีโดยทั่วไปก็จะให้ความบันเทิงเป็นด้านหลักผัดกับเรื่องภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง ที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นวรรณคดีบันทึกความรู้ทางธรรมชาติวิทยาอันเป็นแนวสารคดี ในขณะที่ยังอุดมไปด้วยรสวรรณศิลป์ ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจมิใช่น้อย

๙ ประวัติความเป็นมาของผู้แต่งเรื่อง ความเป็นมาของภาพหล่อโคลงประพาสธารทองแดง

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ มีพระนามเดิมว่า เจ้าฟ้ากุ้ง ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ใหญ่ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และสมเด็จพระพันวัสสาใหญ่กรมหลวงอภัยนุชิต ประสูติเมื่อ พ.ศ. 2258 ขณะพระราชบิดายังทรงดำรงพระยศเป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล เมื่อพระราชบิดาขึ้นครองราชย์แล้วในปี พ.ศ. 2276 ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นเจ้าฟ้ากรมขุนเสนาพิทักษ์ และในปี 2278 เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรออกผนวชที่วัดโคกแสงอยู่ 3 พรรษา เนื่องจากเกรงพระราชบิดาลงโทษที่ใช้พระแสงดาบฟันเจ้ากรมขุนเสนาพิทักษ์ พระราชนัดดาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ซึ่งผนวชเป็น

พระภิกษุอยู่ ภายหลังพระมรดากราบทูลขอโทษไ้ จึงทรงลาผนวช และได้รับสถาปนาเป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล เมื่อ พ.ศ. 2284 พระกรณียกิจที่สำคัญ คือ เป็นแม่กองบูรณปฏิสังขรณ์พระวิหารพระมงคลบพิตร ซึ่งถูกอสุนีบาตผ่าตรงยอดมณฑป และเป็นแม่กองปฏิสังขรณ์วัดอารามต่าง ๆ ที่ชำรุดทรุดโทรมในเขตกรุงศรีอยุธยาอีกด้วย

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงพระนิพนธ์เรื่องนี้ขึ้น เมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศไปนมัสการพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี คำว่าธารทองแดง เป็นชื่อลำน้ำที่เขาพระพุทธ

บาท ที่อยู่บริเวณพระพุทธรูปบาท อันเป็นที่ร่ำรวยด้วยธรรมชาติ มีสัตว์ต่างๆและพันธุ์ไม้ต่างๆ อยู่มากมาย ที่แห่งนี้เป็นบริเวณที่ตั้งพระตำหนักธารเกษมที่มีมาตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ในหนังสือปริทรรศน์แห่งวรรณคดีไทยของ "นายตารา ณ เมืองใต้" ผู้รู้ทางภาษาไทย วรรณคดีของไทย ซึ่งเรียบเรียงเมื่อ พ.ศ. 2484 เรียกชื่อวรรณคดีเรื่องนี้ว่า "กาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดง" ตามลักษณะคำประพันธ์และเนื้อเรื่อง ต่อมาเมื่อกรมศิลปากรอนุญาตให้นำเรื่องนี้ไปพิมพ์ร่วมกับพระนิพนธ์เรื่องอื่นของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เพื่อเผยแพร่ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาเลขาวิชธรรมวิทักษ์ (เยี่ยม เลขาวิช) ใน พ.ศ. 2505 ก็ได้เขียนคำนำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้เรียกชื่อว่า นิราศ โดยเทียบกับชื่อพระนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งที่แต่งคู่กันคือ กาพย์ห่อโคลงนิราศธารโศก ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องนี้มีชื่อว่ากาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง และเข้าใจเช่นนี้มาจนกระทั่งปัจจุบัน แต่ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจิตรจะใช้ชื่อเดิมว่า กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

☞ ผู้แต่งกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง)

เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงนี้ เป็นพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร หรือที่นิยามเรียกกันทั่วว่า เจ้าฟ้ากุ้ง ผลงานที่สร้างพระองค์ให้เป็นกวีเอกผู้หนึ่งแห่งกรุงศรีอยุธยา ก็คือ

1. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
2. กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาท
3. กาพย์เห่เรือ บทประพันธ์ที่ได้ชื่อว่ามีชื่อเสียงที่สุดและดีที่สุด

☞ จุดประสงค์ในการแต่งเรื่อง ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร(เจ้าฟ้ากุ้ง) ทรงพระนิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดประสงค์สำคัญคือ เพื่อใช้กาพย์ห่อโคลงเป็นวรรณคดีมีอยู่คู่โลกสืบไป เพื่อให้ผู้อ่านแซ่ซ้องสรรเสริญ อีกอย่างหนึ่งก็เพื่อพรรณนาธรรมชาติสองข้างทางที่พบเห็นระหว่างเดินทางไปนมัสการพระพุทธบาท

กาพย์ยานี 11

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง แต่งเป็นกาพย์ห่อโคลง แต่งด้วยกาพย์ยานี 11 จำนวน 1 บท สลับกันไปมากับโคลงสี่สุภาพ 1 บท โดยให้ใช้คำตันบทของโคลงตรงกับคำตันบทของกาพย์เพื่อความในโคลงแต่งล้อรับกับกาพย์ซึ่งอยู่บทต้นด้วย

กาพย์ยานี 11 มีลักษณะคำประพันธ์ ดังนี้

1. บทหนึ่งมี 2 บท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรกมี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ รวมเป็น 11 คำ จึงเรียกว่า กาพย์ยานี 11

2. สัมผัสมี ดังนี้ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 (เลื่อนมาคำที่ 1 หรือ 2 ก็ได้) คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 ถ้าจะแต่งบทต่อไป จะต้องให้คำสุดท้ายของบทต้น สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป ซึ่งถือเป็นสัมผัสระหว่างบทในการแต่งกาพย์ยานี 11 นั้น ถ้าจะให้คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 ของวรรคที่ 4 ด้วยก็จะเป็นการเพิ่มความไพเราะยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันนี้นิยมให้สัมผัสกันด้วย

3. ถ้อยคำที่ใช้ในวรรคเดียวกัน นิยมให้มีสัมผัสในเหมือนกลอนจึงจะไพเราะ

4. คำสุดท้ายของบท ห้ามใช้คำตายหรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์ สามัญหรือจัตวา

5. กภาพย์ยานี้ นั้น อาจเรียกว่า กภาพย์ยานีลำนํ้า หรือกภาพย์ 11 ก็ได้ เหตุที่เรียกว่า กภาพย์ยานี้ นั้น เข้าใจว่าเป็นกภาพย์ที่แปลงมาจากฉันทบาลีใน "รตนสูตร" ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า "ยานี" จึงเรียกชื่อตามคำขึ้นต้นนั้น กภาพย์ยานี มักนิยมแต่งเป็นบทสวด บทเห่เรือ บทพากย์โขน และบทสรภัญญะที่ใช้ในบทละคร และมักนิยมแต่งเกี่ยวกับตอนที่เป็นพรรณนาโวหาร หรือตอนที่ชมสิ่งต่างๆหรือตอนที่โศกเศร้าคร่ำครวญ

โคลงสี่สุภาพ มีกฎเกณฑ์การประพันธ์ดังนี้

1. โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมี 4 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค หรือวรรคหน้ากับวรรคหลังวรรคหน้าของทุกบาทมีวรรคละ 5 คำ วรรคหลังของบาทที่ 1 2 และ 3 มีวรรคละ 2 คำ ส่วนของบาทที่ 4 มี 4 คำ รวมโคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมี 30 คำ

2. สัมผัสมีดังนี้ คำที่ 7 ของบาทที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และ 3 คำ 7 ของบาทที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 5 ของบาทที่ 4 นอกจากนี้เพื่อความไพเราะยิ่งขึ้น ควรมีสัมผัสในและสัมผัสอักษรระหว่างวรรคด้วย

3. เอกโทและคำเป็นคำตาย มีดังนี้

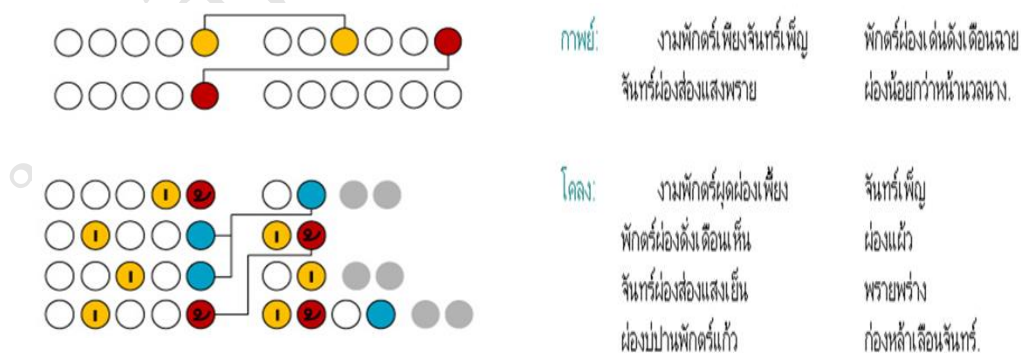
3.1 ต้องมีคำเอก 7 แห่ง และคำโท 4 แห่ง ตามตำแหน่งในแผนผัง

3.2 ตำแหน่งคำเอกและโทในบาทที่ 1 อาจสลับที่ได้ คือ เอาคำเอกไปได้ในคำที่ 5 และเอาคำโทมาไว้ในคำที่ 4

3.3 คำที่ 7 ของบาทที่ 1 และคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และ 3 ห้ามใช้คำที่มีรูปวรรณยุกต์

3.4 ห้ามใช้คำตายที่ผันด้วยวรรณยุกต์โท ในตำแหน่งโท

3.5 คำสุดท้ายของบท ห้ามใช้คำตาย และคำที่มีรูปวรรณยุกต์ และเสียงที่นิยมกันว่าไพเราะ คือเสียงจัตวาไม่มีรูป หรือจะใช้เสียงสามัญก็ได้เพราะเป็นคาจบ จะต้องอ่านเอื้อนลากเสียงยาว

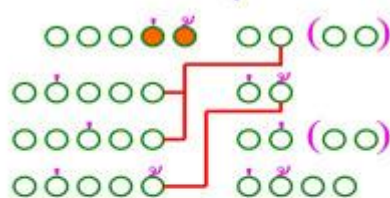

3.6 คำที่เป็นเอกโทและโทโท ไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะเป็นการขอไปทีอย่างง่าย ทำให้รูปคำเสียไปด้วย

3.7 คำตายใช้แทนคำเอกได้

3.8 ถ้าเนื้อความยังไม่สิ้นกระแส สามารถเติมคำสร้อยลงในท้ายบาทที่ 1 และที่ 3 ได้

อีก 2 คำ

ทนายอึ้ง สามารถขอคืนตำแหน่งคำพิพากษาที่ถูกระงับออกได้
ข้อพิพาท ๗ แห่ง ๒ แห่ง คำพิพากษาที่ถูกระงับออกไม่ได้

ตัวอย่างคำประพันธ์

จากมาต้าวซ่า

บางยี่เรือราพลา

เรือแพ่งช่วยพานาง

บางบับคำคล้อง

ลํำบง

พิพม์

เมืองมาน มานา

คำวน้ำตาคลอ

แบบฝึกหัดที่ 1

ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

คำชี้แจง : จงเติมคำในช่องว่างให้ครบสมบูรณ์

1. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทพระนิพนธ์ของใคร.....
 2. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงมีลักษณะอย่างไร.....
 3. ธารทองแดง เป็นชื่อของอะไร.....
 4. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร.....
 5. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง แต่งในสมัยใด.....
 6. เนื้อหาของเรื่องจัดอยู่ในวรรณคดีประเภทใด.....
 7. ลักษณะเด่นของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงคือ.....
 8. จากเรื่องผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรกับธรรมชาติ.....
นกแก้วแจ้วร่าร้อง	เร่หา
ไกลคู่หมู่สาธิกา	แวดเกล้า
นกตัวผัวเมียมา	สมสู่
สัตว์วาฬ่าแขกเต้า	พวักพ้องโนรี
9. สาธิกา หมายถึง.....
 10. นกตัว หมายถึง.....
 11. สัตวา หมายถึง.....
 12. แขกเต้า หมายถึง.....
 13. โนรี หมายถึง.....
 14. จากโคลงบทนี้มีความหมายว่าอย่างไร.....
 15. เลียงผามีลักษณะอย่างไร.....
 16. กระงมมีลักษณะอย่างไร.....

แบบฝึกหัดที่ 1 (เฉลย)

ความเป็นมาของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

คำชี้แจง : จงเติมคำในช่องว่างให้ครบสมบูรณ์

- กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทพระนิพนธ์ของใคร.....(เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร)
 - กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงมีลักษณะอย่างไร.....(แต่งกาพย์ยานี 1 บท สลับกับโคลงสี่สุภาพ 1 บท)
 - ธารทองแดง เป็นชื่อของอะไร.....(เป็นชื่อของลำน้ำที่เจ้าพระพุทธรูปในจังหวัดสระบุรี)
 - กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร.....(ชมขบวน การเดินทาง ชมสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ ชมนก ชมไม้ และชมสัตว์น้ำต่าง ๆ)
 - กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง แต่งในสมัยใด.....(กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย)
 - เนื้อหาของเรื่องจัดอยู่ในวรรณคดีประเภทใด.....(บันทึกความรู้สึกของผู้เดินทาง)
 - ลักษณะเด่นของกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงคือ.....(ให้ความรู้เรื่องธรรมชาติ)
 - จากเรื่องผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรกับธรรมชาติ.....(ประทับใจ)
นกแก้วแจ้วร่าร้อง	เร่หา
ไกล่คู่หมู่สาธิกา	แวดเกล้า
นกตัวผัวเมียมา	สมสู่
สัตว์ผาแชกเต้า	พวงพ้องโนรี
- สาธิกา หมายถึง.....(นกชนิดหนึ่งเป็นพวกเดียวกับนกกิ้งกือ ตัวสีน้ำตาลเข้ม หัวสีดำ ขอบตาและปากสีเหลือง มีแต้มขาวที่ปีกปลายหางสีขาว)
 - นกตัว หมายถึง.....(นกกระตั้ว เป็นนกปากจุ่มเป็นขอ ลักษณะคล้ายนกแก้ว แต่ตัวโตกว่า)
 - สัตว์ หมายถึง.....(ชื่อนกชนิดหนึ่งในจำพวกนกแก้วตัวโต สีเขียวเกือบจะเป็นสีคราม)
 - แชกเต้า หมายถึง.....(ชื่อของนกปากจุ่มเป็นขอ ข้างของคอคล้ายเครา ตัวผู้ปากสีแดง ตัวเมียปากสีดำ)
 - โนรี หมายถึง.....(ชื่อนกปากขอคล้ายนกแก้ว ตัวมีสีสนับสวยงาม)
 - จากโคลงบทนี้มีความหมายว่าอย่างไร.....(นกแก้วร้องแจ้ว ๆ เร่หาคู่โดยเข้าไปไกล่หมู่ นกสาธิกา ส่วนนกกระตั้วสองผัวเมียกำลังสมสู่กันอยู่ ในขณะที่นกสัตว์จะต้องผ่านแชกเต้าเข้าไปหานกโนรีซึ่งเป็นพวกพ้องของมัน)
 - เสียงพามีลักษณะอย่างไร.....(มีรูปร่างคล้ายแพะ มีหนวด ขนหยาบ และมีกลิ่นเหม็นสาบ)
 - กระจงมีลักษณะอย่างไร.....(เป็นสัตว์ขนาดเล็ก มีตาหูและตีนกับเหมือนนาง)

แบบฝึกหัดที่ 2
เรื่องจำแนกแยกประเภท

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนชื่อสัตว์และพืชที่อ่านเจอในเรื่องใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง

ชื่อนก	พืช	สัตว์น้ำ	สัตว์บก

shutterstock.com • 288771935

แบบฝึกหัดที่ 2 (เฉลย)
เรื่องจำแนกแยกประเภท

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนชื่อสัตว์และพืชที่อ่านเจอในเรื่องใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง

ชื่อนก	พืช	สัตว์น้ำ	สัตว์บก
นกแก้ว	ห้ว	ปลา	เลียงผา
นกสาลิกา	ยางลิ่ง		กระเจง
นกตัว	ช้องนาง		ลิง
นกสัตวา	สาหร่าย		ชะนี
นกแขกเต้า	จอก		ค่าง
นกไนรี	ต้นพวา		งูเขียว
	ต้นสไปนางสีดา		ตุ๊กแก
			ไก่ฟ้า
			หนู

shutterstock.com • 288771935

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักร 4 MAT แผนที่ 3

รหัสวิชา ท22102

วิชา ภาษาไทย 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย

เวลา 14 ชั่วโมง

เรื่อง โคลงสุภาษิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.2/2 วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

โคลงสุภาษิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไว้ในราชสำนักแปลและประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย โดยทรงพระราชนิพนธ์โคลงบทนำ และพระราชทานให้คุณหญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ ปักเป็นตัวอักษรใหม่ฝรั่งเบญจพรรณ ระบายสีใส่กรอบกระຈกประดับบนพระที่นั่งทรงธรรม เมื่องานพระเมรุสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ ณ ปิยะโรง โทศก จุลศักราช 1242 เป็นโคลงสี่สุภาพซึ่งมีบทนำ 1 บท เนื้อเรื่อง 16 บท และบทสรุป 1 บท บอกจำนวนสุภาษิตว่ามี 16 หมวด หมวดละ 3 ข้อ รวมเป็น 48 ข้อ และคำว่า ไตรยางค์ หมายถึง จำนวนสิ่งที่จะต้องแสวงหา หรือควรละเว้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง และลักษณะคำประพันธ์ของเรื่องความเป็นมาของโคลงสุภาษิตได้
2. นักเรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องโคลงสุภาษิตได้
3. นักเรียนบอกคุณค่าและข้อคิดที่ได้

4. สาระการเรียนรู้

1. บทนำเรื่องโคลงสุภาษิต

2. วรรณคดีศึกษาเรื่องโคลงสุภาพ
3. ประวัติผู้แต่งเรื่องโคลงสุภาพ
4. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องโคลงสุภาพ
5. บทอาขยานและบทร่ายกรองที่มีคุณค่า

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน จากนั้นครูแจกซองสีน้ำตาล ซึ่งภายในมีบัตรคำที่มีข้อความเป็นบทกลอนเป็นวรรค จำนวน 1 บท
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงบัตรคำเป็นบทกลอนที่ถูกต้อง กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ ยกมือขึ้น และช่วยกันอ่านบทกลอนนั้นพร้อมๆ กัน)

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

1. ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมายืนถือแผ่นป้ายฟิวเจอร์บอร์ดที่ติดบทร่ายกรอง แผ่นป้ายละ 1 บท
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านออกเสียงบทกลอนทั้ง 3 ป้าย
3. ครูให้นักเรียนอีก 3 คนออกมาถือแผ่นป้ายชื่อเรื่อง โดยยืนกันคนละฝั่งกับแผ่นป้ายบทกลอน
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่าแผ่นป้ายบทกลอนน่าจะคู่กับแผ่นป้ายชื่อเรื่องใด
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามดังนี้
 - 2) โคลงสุภาพโสฬสไตรยางค์ น่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(สิ่งที่ควรประพุดและสิ่งที่ควรละเว้น)
 - 2) โคลงสุภาพนฤทมนการ น่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(กิจ 10 ประการที่ผู้ประพุดยังไม่เคยเสียใจ)
 - 3) โคลงสุภาพติศปกรณา น่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(เป็นนิทานที่แฝงข้อคิดในการดำเนินชีวิต)

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์ เป็นความคิดรวบยอด

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 1 คน เด็กปานกลาง 2 คน และเด็กอ่อน 1 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1,2,3,4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง

2. ลักษณะคำประพันธ์และความเป็นมา
3. ถอดคำประพันธ์เรื่องโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ บทที่ 1-8 หน้า 92-94 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย
4. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์
5. ถอดคำประพันธ์เรื่องโคลงสุภาษิตนฤมุนาการ หน้า 103-105 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย
6. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงสุภาษิตนฤมุนาการ
7. สรุปเรื่องจากโคลงสุภาษิตอิตปกรณำ หน้า 111-114 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย(สำนักพิมพ์พว.)
8. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องโคลงสุภาษิตอิตปกรณำ

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากสื่อต่าง ๆ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษขนาด 60×100 เซนติเมตร พร้อมส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 2 ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามกรอบความคิด

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1-แบบฝึกหัดที่ 3
2. ครูตรวจแบบฝึกหัด อภิปรายติชมการทำงานของนักเรียน

ชั่วโมงที่ 3 ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงาน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่เรียนไปนำเสนอผลงานโดยแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 10 คน จัดทำคลิปการแสดงเหตุการณ์ หรือเล่านิทานที่เกี่ยวข้องกับโคลงสุภาษิต (นักเรียนดำเนินการนอกเวลาเรียน)

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์ชิ้นงานและนำไปใช้

1. นักเรียนแบ่งหน้าที่ช่วยกันเขียนบทเนื้อเรื่องที่จะแสดงและแบ่งหน้าที่กันทำงาน
เช่น การเตรียมเสื้อผ้า ,ผู้ถ่ายวิดีโอ ฯลฯ

2. นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีครูเป็นผู้เสนอแนะ

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.นักเรียนนำผลงานมานำเสนอที่ห้องโสตอาคาร 5 เพื่อให้ทุกคนได้ชื่นชมผลงาน

6. สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน : วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ใบความรู้ เรื่อง โคลงสุภาษิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
3. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องสิ่งที่ควรประพฤติกและสิ่งที่ควรละเว้น
4. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยถ้อยความ
5. แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องถามตอบสอบความเข้าใจ
4. อินเทอร์เน็ต
5. กระดาษขนาด 60 x 100 เซนติเมตร
6. แผ่นป้ายฟิวเจอร์บอร์ด
7. บัตรคำ

7.การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.แบบฝึกหัด	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับที่ดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

แบบบันทึกการทำงานกลุ่ม

ผู้แต่ง : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประวัติผู้แต่ง :

- นามเดิมคือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระราชสมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2396 เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 9 ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงได้รับการศึกษาเบื้องต้นในสำนักพระเจ้ายัยยิกาเธอ กรมหลวง รรเสริฐสุดา ทรงศึกษาภาษาเขมรจากหลวงราชาภิรมย์ อีกทั้งทรงรับการยิงปืนไฟจากพระยาอภัย

เพลิงศรีอีกด้วย

- พระราชลัญจกรประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นตรางา ลักษณะกลมรี กว้าง 5.5 ซม. ยาว 6.7 ซม. โดยมีตราพระเกี้ยวหรือพระจุลมงกุฎ ซึ่งประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า 2 ชั้น มีฉัตรบริวารตั้งขนาบทั้ง 2 ข้าง ถัดออกไปจะมีพานแว่นฟ้า 2 ชั้น ทางด้านซ้ายวางสมุดตำรา และทางด้านขวาางพระแว่นสุริยกานต์เพชร

- พระราชกรณียกิจที่สำคัญของรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้มีการเลิกทาส การป้องกันการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และจักรวรรดิอังกฤษ นอกจากนี้เ็นระบบความเจริญก้าวหน้าของชาติตะวันตกมาใช้พัฒนาในประเทศไทย เช่น ระบบการใช้ธนบัตรและเหรียญบาท สร้างระบบเขตการปกครองใหม่ เช่น จังหวัด อำเภอ และได้มีการสร้างรถไฟสายแรก คือ กรุงเทพฯ ถึงเมืองนครราชสีมา

- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคตด้วยโรคพระวักกะ (ไต) เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 เวลา 2.45 นาฬิกา ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต รวมพระชนมพรรษาได้ 57 พรรษา ทั้งนี้รัฐบาลได้จัดให้วันที่ 23 ตุลาคมของทุกปี เป็นวันปิยมหาราช และเป็นวันหยุดราชการ

- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ สุภาสิตไว้หลายเรื่อง ซึ่งรวบรวมไว้ในหนังสือชุดโคลงสุภาสิต

จุดประสงค์ในการแต่ง

1. โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์ และ โคลงสุภาสิตนฤมุนาการ มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อต้องการจะอธิบายสุภาสิตที่เกี่ยวกับนามธรรมซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับคนทุก

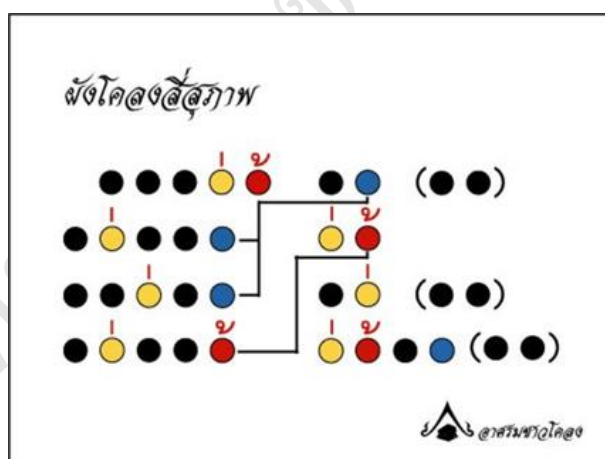
คน ทุกฐานะ ทุกอาชีพ ได้นำไปเป็นเครื่องโน้มนำให้ประพฤติชอบอย่างผู้มีสติและมีความปลอดภัยไปรุ่งในชีวิต

2. โคลงสุภาษิตอิตยปกรณัม มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านให้พิจารณาคำสอนที่ได้จากนิทานเรื่องนั้นๆ

ลักษณะคำประพันธ์

1. โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นโคลงสี่สุภาพ 18 บท
2. โคลงสุภาษิตนฤทมนการ เป็นโคลงสี่สุภาพ 12 บท
3. โคลงสุภาษิตอิตยปกรณัม เป็นร้อยแก้ว และสรุปด้วยโคลงสี่สุภาพ(เป็นสุภาษิต)มีทั้งหมด 4 เรื่อง คือ

- ราชสีห์กับหนู
- บิดากับบุตรทั้งหลาย
- สุนัขป่ากับลูกแกะ
- กระต่ายกับเต่า

ฉันทลักษณ์ และกวีโวหาร

บทประพันธ์นี้มีลักษณะเป็นโคลงสี่สุภาพ

1. บทหนึ่งมี 4 บรรทัด
2. วรรคหน้าของทุกบรรทัด มี 5 พยางค์ วรรคหลังของบรรทัดที่ 1 - 3 มี 2 พยางค์ บรรทัดที่ 4 มี 4 พยางค์
3. มีตำแหน่งสัมผัสตามเส้นโยง
4. บังคับรูปวรรณยุกต์ เอก 7 โท 4 ตามตำแหน่งในแผนผัง
5. กรณีที่ไม่สามารถหาพยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์ ตามต้องการได้ให้ใช้คำเอกโทหคำโทโท

คำเอก คำโท หมายถึงพยางค์ที่บังคับด้วยรูปวรรณยุกต์เอก และรูปวรรณยุกต์โท กำกับ อยู่ ในคำนั้น โดยมีลักษณะบังคับไว้ดังนี้

คำเอก ได้แก่ พยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์เอกบังคับ เช่น ล่ำ เก่า ก่อน หน้า ว่าย ไม่ ฯลฯ และให้รวมถึงคำตายทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเสียงวรรณยุกต์ใดก็ตาม เช่น ปะ พบ รี ชัด ชิด (ในโคลงและ ร่ายใช้ คำตาย แทนคำเอกได้)

คำตาย คือ

1. คำที่ประสมสระเสียงสั้นแม่ ก กา (ไม่มีตัวสะกด) เช่น กะทิ สินะ ขรุขระ และ เปรี๊ยะ โป๊ะ เป็นต้น
2. คำที่สะกดด้วยแม่ กกกบ กด เช่น เลข วัด สารท โจทย์ วิทย์ ศิษย์ มาก โชค ลาก เป็นต้น

คำโท ได้แก่ พยางค์ที่มีรูปวรรณยุกต์โทบังคับ ไม่ว่าจะเป็นเสียงวรรณยุกต์ใดก็ตาม เช่น ข้า ล้ม เสรำ

คำเอก คำโท ใช้ในการแต่งคำประพันธ์ประเภท "โคลง" และ "ร่าย"และถือว่าเป็นข้อ บังคับ ของฉันทลักษณ์ที่สำคัญมาก ถึงกับยอมให้เอาคำที่ไม่เคยใช้รูปเอก รูปโท แปลงมาใช้ เอก และ โท ได้

เช่น เล่น นำมาเขียนใช้เป็น เหล้น ได้ เรียกว่า "โทโทษ"

ห้าม ข้อน นำมาเขียนเป็น ฮ่าม ก่อน เรียกว่า "เอกโทษ"

ที่มาของเรื่อง

✱ โคลงสุภาสิตโสฬสไตรยางค์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (เดิมเป็นสุภาสิตภาษาอังกฤษจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ทูลในพระราชสำนักแปล และประพันธ์เป็นโคลงภาษาไทย พระองค์ท่านได้ทรงตรวจแก้ และทรงพระราชนิพนธ์โคลงบทนำด้วย)

✱ โคลงสุภาสิตนฤทมนการ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ เช่นกัน (โดยทรงแปลมาจากโคลงเดิมที่เป็นภาษาอังกฤษ)

✱ โคลงสุภาสิตอศปกรณำ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ เช่นกัน โดยทรงแปลมาจากนิทานกรีกฉบับภาษาอังกฤษ เพราะสมัยนั้นคนไทยนิยมอ่านเรื่องที่แปลมาจากวรรณคดีตะวันตกกันมาก

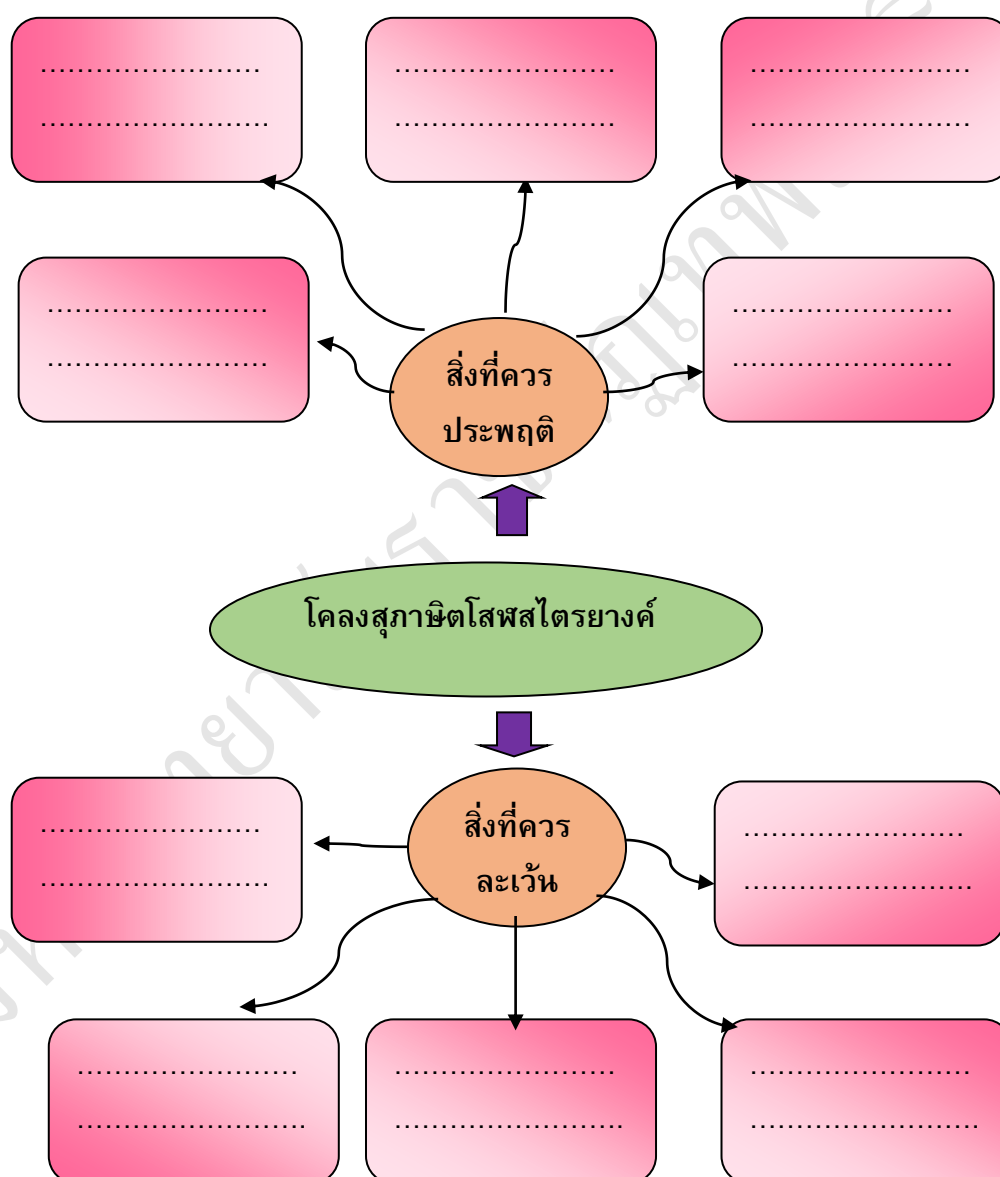
✱ โดยเฉพาะนิทานอีสป เพราะไม่ผูกติดกับขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมของชาติใดชาติหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแปลนิทานอีสปไว้ทั้งหมด ๒๔

เรื่อง และทรงพระราชนิพนธ์โคลงสุภาษิตประกอบนิทานร่วมกับกวีอีก ๓ ท่าน คือ กรมหลวงพิชิตปรีชากร พระยาศรีสุนทรโวหาร และ พระยาราชสมภารากร ซึ่งรวมเรียกว่า “โคลงสุภาษิตอิตปปรณา”

***โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์และโคลงสุภาษิตนฤมุนาการ** มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อต้องการจะอธิบายสุภาษิตที่เกี่ยวกับนามธรรม ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนทุกฐานะ ทุกอาชีพ ได้นำไปเป็นเครื่องโน้มนำให้ประพฤติชอบอย่างผู้มีสติและมีความปลอดภัยในชีวิต โคลงสุภาษิตอิตปปรณา มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านให้พิจารณาคำสอนที่ได้จากนิทานเรื่องนั้นๆ

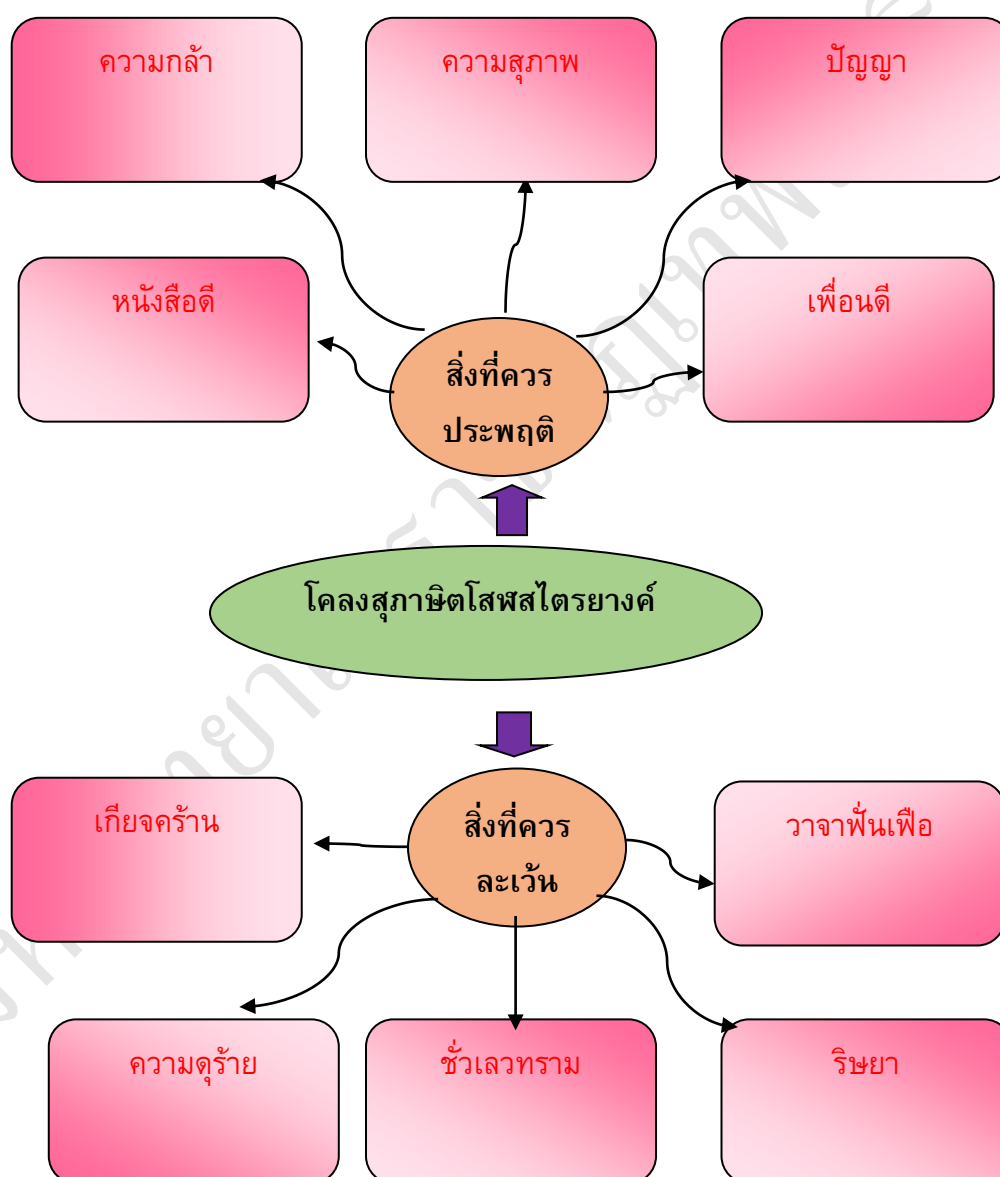
แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้น

คำชี้แจง : โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์กล่าวถึงสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้นไว้
หลายประการ ให้นักเรียนบอกมาอย่างละ 5 ประการ

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้น(เฉลย)

คำชี้แจง : โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์กล่าวถึงสิ่งที่ควรประพฤติและสิ่งที่ควรละเว้นไว้
หลายประการ ให้นักเรียนบอกมาอย่างละ 5 ประการ

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยถ้อยความ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์หรือย่อกรองต่อไปนี้เป็นร้อยแก้ว

1. เพราะความดีทั่วไป

๑ ทำดีไปเลือกเว้น	ผู้ใด ไตเฮย
แต่ผูกไมตรีไป	รอบข้าง
ทำคุณอดหนุนใน	การชอบ ชรรมนา
ไว้ศัตรูปองมล้าง	กลับช่อง สรรเสริญ

2. เพราะอดกลั้นต่อผู้อื่น

๑ ชั้นดีมีมากหมั้น	สันดาน
ใครเกะกะระราน	อดกลั้น
ไปฉุนเฉียวเฉกพาล	พาเดือด ร้อนพ้อ
ผู้ประพฤติดังนั้น	จักได้ใจเย็น

3. เพราะถ้ามฟังความก่อนตัดสิน

๑ ยินคดีมีเรื่องน้อย	ใหญ่ไฉน กิติ
ยังบ่งเห็นไป	เด็ดด่วน
ฟังตอบสอบคำไข	คิดใคร่ ครวญนา
ห่อนตัดสินห้วนห้วน	เหตุด้วยเบาความ

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องเรียงร้อยถ้อยความ(เฉลย)

1. เพราะความดีทั่วไป

๑ ทำดีไปเลือกวัน	ผู้ใด ไตเฮย
แต่ผูกไมตรีไป	รอบข้าง
ทำคุณอุดหนุนใน	การชอบ ชรรมนา
ไว้ศัตรูปองมล้าง	กลับช่อง สรรเสริญ

การทำความดีนั้นไม่ควรเลือกกระทำกับผู้ใดผู้หนึ่ง ควรทำกับคนทั่วไป และทำความดีเพิ่มขึ้นด้วยความชอบธรรม จะได้ไม่มีศัตรูคิดร้าย จะมีก็แต่ผู้ยกย่องเชิดชู

2. เพราะอดกลั้นต่อผู้อื่น

๑ ขันตีมีมากหมั้น	สันดาน
ใครเกะกะระราน	อดกลั้น
ไปฉุนเฉียวเฉกพาล	พาเดือด ร้อนฟ่อ
ผู้ประพฤติดังนั้น	จักได้ใจเย็น

การมีความอดทนอดกลั้นต่อผู้ที่มาข่มเหงรังแก ไม่ฉุนเฉียวเหมือนคนพาล นี่แหละจักได้ชื่อว่าเป็นคนใจเย็น

3. เพราะถามฟังความก่อนตัดสิน

๑ ยินคดีมีเรื่องน้อย	ใหญ่ไฉน ก็ดี
ยังปลงเห็นไป	เด็ดด่วน
ฟังตอบสอบคำไข	คิดใคร่ ครวญนา
ห่อนตัดสินห้วนห้วน	เหตุด้วยเบาความ

การได้ยิน ได้ฟังเรื่องราวใดๆ มาไม่ควรจะเชื่อในทันที ต้องสอบสวนทวนความ คิดใคร่ครวญให้ดีก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อ

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องถามตอบเพื่อความเข้าใจ

คำชี้แจง : จงอธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ พร้อมเตรียมนำเสนอ

1. นิทานอีสปมีที่มาจากไหน และผู้เล่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

.....

.....

2. นิทานอีสป 4 เรื่องจากโคลงสุภาษิตอิสปปกรณัม นักเรียนชอบเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

3. จากเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย ถ้านักเรียนเป็นบิดาจะมีวิธีสอนบุตรอย่างไรให้สามัคคีกัน

.....

.....

4. จากโคลงสุภาษิตอิสปปกรณัมสรุปสาระสำคัญได้ว่าอย่างไร

.....

.....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่อง กระต่ายกับเต่า และข้อคิดนั้นสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร

.....

.....

6. นักเรียนได้ประโยชน์ใดบ้างในการอ่านนิทาน 4 เรื่องนี้

.....

.....

7. คุณค่าจากโคลงสุภาษิตอิสปปกรณัมมีอะไรบ้าง จงอธิบาย

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องถามตอบสอบความเข้าใจ(เฉลย)

คำชี้แจง : จงอธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ พร้อมเตรียมนำเสนอ

1.นิทานอีสปมีที่มาจากไหน และผู้เล่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด

2.นิทานอีสป 4 เรื่องจากโคลงสุภาษิตอิสปปรกณำ นักเรียนชอบเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

3.จากเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย ถ้านักเรียนเป็นบิดาจะมีวิธีสอนบุตรอย่างไรให้ สามัคคีกัน

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

4.จากโคลงสุภาษิตอิสปปรกณำสรุปสาระสำคัญได้ว่าอย่างไร

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

5.นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่อง กระต่ายกับเต่า และข้อคิดนั้นสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

6.นักเรียนได้ประโยชน์ใดบ้างในการอ่านนิทาน 4 เรื่องนี้

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

7.คุณค่าจากโคลงสุภาษิตอิสปปรกณำมีอะไรบ้าง จงอธิบาย

.....คำตอบเป็นอิสระทางความคิด.....

ใบงาน เรื่องข่าวปัจจุบัน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนติดภาพข่าวที่ตรงกับบทร้อยกรองและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

ติตรูปภาพข่าว

ข่าวนี้ตรงกับบทร้อยกรองที่ว่า

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบวัฏจักร 4 MAT แผนที่ 4

รหัสวิชา ท 22101

วิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 1 เรื่อง วรรณคดีไทย

เวลา 14 ชั่วโมง

เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท 5.1 ม.2/2 วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ท 5/1 ม.2/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท 5.1 ม.2/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท 5.1 ม.2/5 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

2. สาระสำคัญ

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามาจากบทกวีนิพนธ์เรื่อง Elegy Written in a Country Churchyard ของทอมมัส เกรย์ (Thomas Gray) เนื้อหาอันแสดงถึงสัจธรรมของชีวิตและถ้อยคำภาษาที่สละสลวย ทำให้บทประพันธ์บทนี้เป็นบทร้อยกรองกำสรดของอังกฤษที่มีชื่อเสียงมากที่สุด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความเป็นมา ประวัติผู้แต่ง ลักษณะคำประพันธ์ของเรื่อง และความ เป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าได้
2. นักเรียนสรุปเนื้อหาจากเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าได้
3. นักเรียนบอกคุณค่าและข้อคิดที่ได้

4. สาระการเรียนรู้

1. บทนำเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
2. วรรณคดีศึกษาเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
3. ประวัติผู้แต่งเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
4. วิเคราะห์คุณค่าของเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

5. บทอาขยานและบทร้อยที่มีคุณค่า

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูแจกน้ำตาล ซึ่งภายในมีบัตรข้อความ ซึ่งเป็นวรรณของบทร้อยกรอง จำนวน 1 บท
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงบัตรข้อความ เป็นบทร้อยกรองที่ถูกต้อง กลุ่มใดเสร็จก่อนให้ยกมือ แล้วอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง พร้อมๆกัน

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์

1. ครูนำภาพป่าเข้ามาให้นักเรียนดูแล้วถามนักเรียนว่าสถานที่นี้คือที่ไหน และนักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อเห็นภาพนี้ จากนั้นครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่เขียนบนกระดานดำพร้อมกัน

“เห็นกันอยู่เมื่อเช้า สายตาย
 สายอยู่สุขสบาย ปายม้วย
 ปายรีนชื่นรวยราย ดับ ชีพแฮ
 เย็นเล่นกับลูกด้วย คำม้วยอาสัญ”

(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

จากนั้นครูใช้คำถามกับนักเรียนดังนี้

- 1) คำประพันธ์นี้มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใด
 (ความตายเป็นสิ่งที่จะมาเยือนมนุษย์เราในเวลาใดก็ได้ ขอให้เตรียมใจเอาไว้)
- 2) เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้ ควรดำเนินชีวิตอย่างไร
 (ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท)

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์ เป็นความคิดรวบยอด

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ประกอบด้วยเด็กเก่ง 2 คน เด็กปานกลาง 4 คน และเด็กอ่อน 2 คน ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดหมายเลขประจำกลุ่มเป็น 1,2,3,4 และ 5 จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มมาจับสลากหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า กลุ่มละ 1 เรื่อง ดังนี้

1. ประวัติผู้แต่ง, จุดประสงค์ในการแต่ง และลักษณะคำประพันธ์
2. ถอดคำประพันธ์เรื่องกลอนดอกร้อยรำพึงในป่าช้า บทที่ 1-7 หน้า 121- 122 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

3. ถอดคำประพันธ์เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า บทที่ 8-14 หน้า 122-123 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

4. ถอดคำประพันธ์เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า บทที่ 15-23 หน้า 123-124 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (สำนักพิมพ์พว.) เป็นร้อยแก้วด้วยภาษาที่ไพเราะ สละสลวย

5. คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากเรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแหล่งความรู้ที่ครูเตรียมไว้ให้ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน และเสนอแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ หนังสือ เอกสารต่าง ๆ รูปภาพ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

ชั่วโมงที่ 2 ชั้นที่ 4 ชั้นพัฒนาความคิดรวบยอด

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากสื่อต่างๆ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษขนาด 60×100 เซนติเมตร พร้อมส่งตัวแทนนำเสนองานหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 5 ชั้นปฏิบัติตามกรอบความคิด

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1-3
2. ครูตรวจแบบฝึกหัด อภิปรายติชมการทำงานของนักเรียน

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นที่ 6 ชั้นสร้างชิ้นงาน

1. ครูให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่เรียนไปนำเสนอผลงานโดยวาดภาพประกอบเรื่องราว จากตอนใดตอนหนึ่งที่ประทับใจ โดยนำเสนอผลงานลงในกระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์

ชั่วโมงที่ 7 ชั้นวิเคราะห์ชิ้นงานและนำไปใช้

1. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนช่วยกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นวิจารณ์ผลงาน โดยมีครูคอยเสนอแนะ

ขั้นที่ 8 ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

นักเรียนนำผลงานที่จัดทำขึ้นติดที่บอร์ดทั้งสองข้างของกระดานดำ

6. สื่อการเรียนรู้

1. บัตรข้อความบทร้อยกรอง
2. ภาพป่าช้า
3. หนังสือเรียน ภาษาไทย : วรรณคดีและวรรณกรรม ม.2
4. ใบความรู้เรื่องความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
5. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความหมายของคำ
6. แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องสรุปความตามร้อยกรอง
7. แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องบทนี้ที่ประทับใจ
8. อินเทอร์เน็ต
9. หนังสือเสริมความรู้
10. หนังสือในห้องสมุด

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- 1) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) ตรวจแบบฝึกหัด

7.2 เครื่องมือ

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 2) แบบฝึกหัด

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) ทำแบบฝึกหัดถูกต้อง ร้อยละ 70

เกณฑ์การตรวจแบบฝึกหัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
คำชี้แจง : ให้ครูประเมินกระบวนการทำงานและแบบฝึกหัดนักเรียนแต่ละประเด็นได้ตามนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด (5)	มาก(4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)
1. การตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน (การวางแผน การเก็บ ข้อมูล การสรุป ข้อมูล)	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบแต่ไม่ทุกขั้นตอน	มีการตรวจสอบการทำงานร่วมกัน และรายงานให้กลุ่มทราบบางขั้นตอนแต่ต้องให้ครูคอยช่วยเหลือ	มีการตรวจสอบการทำงานบางขั้นตอนแต่ไม่ได้รายงานให้กลุ่มทราบ	มีการตรวจสอบการทำงานแต่ต้องให้ครูกำกับ
2.แบบฝึกหัด	มีความคิดสร้างสรรค์มีประเด็นแต่ละประเด็นชัดเจนมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ชัดเจน มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจน มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดชัดเจนบางประเด็นลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้บางประเด็น	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารได้บางประเด็น มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้	มีประเด็นรายละเอียดไม่ชัดเจนมีลำดับขั้นตอนสับสน สื่อสารไม่ได้ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้
3.การนำเสนอ	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอหลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจ นำเสนอครบทุกประเด็น การนำเสนอ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาได้ถูกต้อง สละสลวย	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดีใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอมีการเรียงลำดับดีมีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ภาษาไม่ถูกต้อง การนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียงลำดับที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจได้ดี	การนำเสนอขาดการเรียบเรียงที่ดี มีรูปแบบการนำเสนอ น่าสนใจ การนำเสนอวกวน ผู้ฟังเข้าใจไม่ชัดเจน

ใบความรู้ เรื่อง ความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ผู้แต่ง พระยาอุปกิตศิลปสาร

พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ) เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2422 ศึกษาพระธรรมวินัยจนสอบได้เปรียญ 6 ประโยค พ.ศ. 2443 ได้เข้าสอบไล่วิชาครูในโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์สายวลีสุนทรูการและได้สอนที่โรงเรียนสวนกุหลาบ โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์บ้านสมเด็จพระยา ภายหลังเข้ารับราชการในกระทรวงธรรมการ

(กระทรวงศึกษาธิการ) พนักงานกรมราชบัณฑิตย ปลัดกรมตำราหัวหน้าการพิมพ์แบบเรียนกรมวิชาการ หัวหน้าแผนกอภิธานสยาม ได้เลื่อนยศจนเป็นอำมาตย์เอกพระยาอุปกิตศิลปสาร และ เป็นอาจารย์พิเศษคณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเป็นผู้เสนอให้ใช้คำว่า“สวัสดี” ในการทักทายกัน นามแฝง ในการเขียนบทความ ได้แก่ อ.น.ก. อนีกคำชูชีพ อุณิกา สามเณรนิ่ม พระมหานิ่ม ม.ห.ม. ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 และมอบศพให้แก่การศึกษาวิชาแพทยนับว่าท่านเป็นครูอย่างแท้จริง

ผลงาน

1. สยามไวยากรณ์ (ตำราไวยากรณ์ 4 เล่ม ได้แก่ อักษรวิธี วจิวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์
2. สงครามการตักกลอน
3. ชุมนุมนิพนธ์ อ.น.ก.
4. คำประพันธ์บางเรื่อง
5. คำประพันธ์โคลงสลัภาพย์
6. บทความและปาฐกถาต่างๆ เกี่ยวกับวรรณคดีและการใช้ภาษา

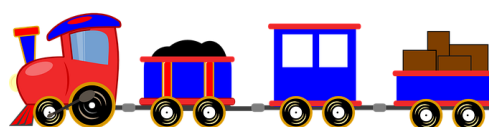
เนื้อเรื่องย่อเรื่อง ความเป็นมาของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ในเวลาเย็นใกล้ค่ำชายผู้หนึ่งเข้าไปนั่งอยู่ในวัดชนบทแห่งหนึ่งที่มีแต่ความเงียบสงบ เมื่อได้ยินเสียงระฆังย่ำบอกเวลาใกล้ค่ำ เขาเห็นชาวนาพากันจูงวัวควายเดินทางกลับบ้าน เมื่อสิ้นแสงตะวันได้ยินเสียงหรีดหรือเครื่องดนตรีและเสียงเกราะในคอกสัตว์ นกแสกที่จับอยู่บนหอระฆังก็ส่งเสียงร้อง ณ บริเวณโคนต้นโพธิ์ ต้นไทรนั่นเอง มีหลุมฝังศพต่างๆ อยู่มากมาย ความเงียบสงบและความวิเวกก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งในสัจธรรมของชีวิต ท่านผู้นั้นจึงรำพึงรำพันออกมาเป็นบทกวีว่า “แม้ผู้ดีมีเงิน นาย โพร่ นักรบ กษัตริย์ ต่างก็มีจุดจบคือความตายเหมือนกัน”

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความหมายของคำ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้

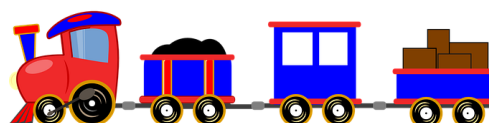
1. ผุงว้าวควายผ่ายลาที่วากาล
.....
2. ปลถพีมีดมัวท้าวสถาน
.....
3. ดุษณีนอนราย ณ ภายใต้
.....
4. เหล่านี้อย่างรอดตายทำลายขันธุ์
.....
5. ถึงอิฐกึ่งกลมบในภาพพื้น
.....
6. ประเสริฐด้วยสัตตวัตรนั้จรัสชัย
.....
7. อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
.....
8. เช่นชาวบ้านบางระจันขันรำบาย
.....
9. กับหม่อมมาประทุษอยู่รยา
.....
10. ร่มซ้อแจกหุบเขาลำเนาไศล
.....

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความหมายของคำ (เฉลย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้

1. ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวากาล
ทิวากาล หมายถึง เวลากลางวัน
2. ปลถพีมีดมัวทั่วสถาน
ปลถพี หมายถึง แผ่นดิน
3. ดูษณีนอนราย ณ ภายใต้
ดูษณี หมายถึง อากาณังซึ่งแสดงถึงการยอมรับ
4. เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายขันธุ์
ขันธุ์ หมายถึง ร่างกาย
5. ถึงอธึกงามลบในภพพื้น
อธึก หมายถึง ยิ่ง เกิน มาก เพิ่ม เลิศ
6. ประเสริฐด้วยสัตตัตถ์จรสัชย
สัตตัตถ์ หมายถึง แก้ว 7 ประการของจักรพรรดิได้แก่ ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว แก้วมณีและจักรแก้ว
7. อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ไพรสณฑ์ หมายถึง แนวป่า
8. เช่นชาวบ้านบางระจันขันรำบาญ
รำบาญ หมายถึง รบศึก รบ
9. กับหม่อมมานมาประทุษอยุธยา
มาน หมายถึง ชนชาติพม่า
10. ร่วมซื้อแจกหุบเขาลำเนาไศล
ไศล หมายถึง เขาหิน เช่น โขดหินเนินไศล

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องสรุปความตามร้อยกรอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปความจากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

1. นกเอี้ยงนกแสก

อยู่บนยอดหอคระฆังบังแสงจันทร์
เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ฉันดู
ถือเป็นทีรโหรานนมมานมา

จับจ้องร้องแจกเพียงแถกขวัญ

มีเถาว์ลัยรุ่งรังถึงหลังคา
คนมาสู่ช่องพักมันรักษา
ให้เสื่อมผาสุกสันต์ของมันเอ๋ย

2. ดวงเอยดวงมณี

หรือไต่ห้องห้องสมุทรสุดสายตา
บุปผชาติชูสีและมีกลิ่น
ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน

มักจะลี้ลับอยู่ในภูผา

ก็เสื่อมชาล้นชมนิยมน
อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสณฑ์
ย่อมบานหล่นเปล่าตายมากมายเอ๋ย

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องสรุปความตามร้อยกรอง(เฉลย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปความจากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

นกเอี้ยงนกแสก อยู่บนยอดหอระฆังบังแสงจันทร์ เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ฉันดู ถือเป็นทีรโหฐานนมนานมา	จับจ้องร้องแจ้กเพียงแตกขวัญ มีเถาวัลย์รุงรังถึงหลังคา คนมาสู่ช่องพักมันรักษา ให้เสื่อมผาสุกสันต์ของมันเอย
---	--

นกแสกร้องแจ้ก ๆ เพื่อให้เสียขวัญ มันจับอยู่บนหอระฆังที่มีเถาวัลย์พัน
รุงรังถึงหลังคาและบังแสงจันทร์อยู่ เหมือนมันจะฟ้องดวงจันทร์ว่าให้หันมา
ดูผู้ที่มาสู่ที่อยู่มันรักษาไว้ ซึ่งถือเป็นทีเฉพาะส่วนตัวมานาน ทำให้มันไม่
มีความสุข

ดวงเอยดวงมณี หรือไต้ท้องห้องสมุทรสุดสายตา บุปผชาติชูสีและมีกลิ่น ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน	มักจะลี้ลับอยู่ในภูผา ก็เสื่อมซาสิ้นชมนิยมน อยู่ในถิ่นที่ไกลเช่นไพรสนธ์ ย่อมบานหล่นเปล่าดายมากมายเอย
--	---

ดวงแก้วหรือสิ่งที่มีค่ามักจะอยู่ในที่ลี้ลับ เช่น ในภูเขาหรืออยู่ไต้ท้องสมุทร
ซึ่งสุดสายตามนุษย์ ทำให้กลายเป็นสิ่งไร้ค่าไม่มีใครได้ชื่นชม เปรียบเสมือนกับดอกไม้
ที่มีสีสวยงามละกลิ่นหอมที่อยู่ไกล เช่น ในป่า ก็ไม่มีใครได้เซยชมเลยสักคน ย่อม
บานหล่นไปเปล่า ๆ อย่างมากมายน่าเสียดายเป็นยิ่งนัก

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องบทนี้ที่ประทับใจ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกบทร้อยกรองจำนวน 1 บท ที่ก่อให้เกิดภาพในใจหรือสร้างอารมณ์สะเทือนใจได้ชัดเจนที่สุด พร้อมยกเหตุผล

บทกลอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องบทนี้ที่ประทับใจ (เฉลย)

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกบทร้อยกรองจำนวน 1 บท ที่ก่อให้เกิดภาพในใจหรือสร้างอารมณ์สะท้อนใจได้ชัดเจนที่สุด พร้อมยกเหตุผล

บทกลอน

เลือกเขียนอิสระ

เหตุผล

เลือกเขียนอิสระ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วรรณคดีไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

- คำชี้แจง** 1. ข้อสอบมีจำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน ใช้เวลา 45 นาที
 2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวโดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

-
1. ใครแต่งเรื่องรามเกียรติ์

ก. รัชกาล 1	ข. รัชกาลที่ 2
ค. รัชกาลที่ 3	ง. รัชกาลที่ 4
 2. รามเกียรติ์ แปลว่าอะไร

ก. เกียรติคุณของพระราม	ข. ประวัติของพระราม
ค. การรบของพระราม	ง. กำเนิดของพระราม
 3. วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์แต่งด้วยคำประพันธ์ชนิดใด

ก. กาพย์ยานี 11	ข. กลอนบทละคร
ค. กลอนสุภาพ	ง. โคลงสี่สุภาพ
 4. “มาจะกล่าวบทไป” ใช้ในการขึ้นต้นแบบใด

ก. ตัวละครเป็นผู้สูงศักดิ์	ข. ตัวละครเป็นเสนาทหาร
ค. ใช้ขึ้นต้นบทรัก	ง. ใช้ในการเริ่มเรื่องใหม่
 5. เมื่อนนทกตายแล้วได้มาเกิดเป็นใคร

ก. อินทรชิต	ข. กุมภกรรณ
ค. ทศกัณฐ์	ง. พิเภก
 6. ตัวละครตัวใดในเรื่องที่สมควรได้รับการเห็นใจมากที่สุด

ก. เทวดา	ข. พระอิสวร
ค. นนทก	ง. พระนารายณ์
 7. “มารศรี.....”ควรเติมคำใดลงในช่องว่างเพื่อให้มีความหมายสัมพันธ์กัน

ก. จาบัลย์	ข. พระศุลี
ค. ยาวลักษ์ณ	ง. สุราลัย
 8. ทำราสุตท้ายที่นนทกใช้นี้ทำร้ายตัวเองคือทำราใด

ก. กินรินเลียบถ้ำ	ข. มัจฉาชมสาคร
ค. เมขลาโยนแก้ว	ง. นาคาม้วนหาง

9. บทร้อยกรองในข้อใดแสดงอารมณ์โกรธให้เห็นภาพชัดที่สุด
ก. เอ็งฆ่าเทวาสุรารักษ์	โทษหนักถึงที่บรรลัย
ข. ฮึดฮัดขัดแค้นแน่นใจ	ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า
ค. อ้ายนี้มีชอบมาช้านาน	จำจะประทานพรให้
ง. กริ้วโกรธร้องประกาศตวาดมา	อนิจจาข่มเหงเล่นทุกวัน
10. อาจกล่าวได้ว่าการตายของนนทกเกิดจากการที่นนทกขาดการพัฒนาทักษะชีวิตด้านใด
ก. การเรียนรู้	ข. การปรับตัว
ค. การเอาตัวรอด	ง. การอดกลั้น
11. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง ดีเด่นด้านโวหารใด
ก. เทศนาโวหาร	ข. อุปมาโวหาร
ค. สาธกโวหาร	ง. พรรณาโวหาร
12. ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทพระนิพนธ์ของใคร
ก. เจ้าฟ้ากุ้ง	ข. สุนทรภู่
ค. พระเจ้ามณเฑียรทอง	ง. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
13. คำประพันธ์ในข้อใดอ่านแล้วเกิดความรู้สึกสนุกสนาน เบิกบานใจ
ก. นกแก้วแจ้วเสียงใส	คลอไคล่คู่หมู่สาลิกา
ข. กระต่ายหลายพงศ์พรรค	เด่นชมจันทร์หันตัวตาม
ค. พังพลายหมู่หลายร้อง	ในเถื่อนท้องร้องระงมดง
ง. เสือโคร่งยงปีบเปรี้ยง	แอบโจนเจียงเสียงฟังก้าว
14. “ในการเสด็จทางชลมารค” ชลมารค หมายถึงอะไร
ก. ทางบก	ข. ทางน้ำ
ค. ทางอากาศ	ง. ครึ่งบกครึ่งน้ำ
15. ธารทองแดง เป็นชื่อลำน้ำที่เจ้าพระพุทธรบาท ในจังหวัดอะไร
ก. ลพบุรี	ข. กาญจนบุรี
ค. สระบุรี	ง. นครปฐม
16. “ยุงทองย่องเยื้องย่าง รำรางข้างข้างฟ้ายาง” บทข้างต้นกล่าวถึงสัตว์ชนิดใด
ก. นกขุนทอง	ข. นกเขา
ค. นกยูง	ง. นกแก้ว
17. ข้อใดมีสัมผัสพยัญชนะมากที่สุด
ก. ขนเหม็นสาบหยาบร้าย	กลิ้งกล้ำเหมือนกัน
ข. ยุงทองย่องย่างเยื้อง	รำฉวาง
ค. ร่ายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง	เจ็ดหน้า
ง. ปากหงอนอ่อนส้าอาง	ลายเลิศ

18. ข้อใดบรรยายให้เห็นธรรมชาติของพีชได้ดีที่สุด

- ก. ยื่นเลื้อยเพื่อยลงมา โบายโบก
- ข. ปากหงอนอ่อนสำอว ลายเลิศ
- ค. รูปร่างอย่างแพะเอา มาเปรียบ
- ง. จอกสร่ายกินไคลคลา เซยหมู่

19. คำประพันธ์ในข้อใดมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

- ก. หัวลิงหมากเรียกไม้ ลางลิง ข. นกตัวผัวเมียมา สมสู่
- ค. ดุจขู่ผู้ดูผู้ พรูพรู ง. สไบบางนางสีดา ห่อห้อย

20. ข้อใดเป็นคำเอกโทษ

- ก. แสนสนุกปลูกใจหวัง วังหรี ข. ลางลิงหลิงลิง หลอกขู่
- ค. กระจงกระจิตหน้า เอ็นดู ง. มีเคียวขวาน้อยช้อย แขนข้างเคียงสอง

21. “เกียจคร้านการทำงานทั้ง การตน กิดี”คำประพันธ์ตรงกับสำนวนไทยข้อใด

- ก. เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ข. หนักเอาเบาสู้
- ค. นุ่งเจียมห่มเจียม ง. ไม้หลักปักเลน

22. ข้อความใดตรงกับลักษณะของคนไทยมากที่สุด

- ก. ชั่วเลวทราม มารยา ฤษยา
- ข. ความเชื่อถือ ความสงบ ใจบริสุทธิ์
- ค. ศาสนา ยุติธรรม สละประโยชน์ตนเอง
- ง. ใจอารีสุจริต ใจดี ความสนุกเบิกบาน พร้อมเพรียง

23. “สิ่งใดในโลกล้วน เปลี่ยนแปลง

หนึ่งชราหย่อนแรง เร่งรัน
ความตายติดตามแสวง ทำชีพ ประลัยเฮย
สามส่วนควรคิดค้น คติรู้เตรียมคอย”

สาระสำคัญของคำประพันธ์ข้างต้นตรงกับข้อใด

- ก. ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นสัจธรรมชีวิตควรเตรียมใจให้พร้อม
- ข. มนุษย์ไม่ควรประมาทในการดำรงชีวิต
- ค. ความเข้าใจในชีวิตทำให้ไม่เกิดความทุกข์
- ง. ทุกสิ่งในโลกล้วนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

24. “ไปฟังคนพูดฟัง ฟันเฟื่อ” คำว่า “พูดฟังฟันเฟื่อ” หมายถึงข้อใด

- ก. คนพูดมาก ข. คนพูดไร้สาระ
- ค. คนพูดคล่อง ง. คนพูดจามีเหตุผล

25. “ผลจักเพิ่มพูนใน อนาคต กาลแฮ
ชนจักชูขึ้นช้อน ปางเบื่องปัจจุบัน”
คำประพันธ์นี้มีลักษณะเด่นในด้านใด

ก. การใช้คำสั้นง่าย ๆ	ข. การใช้โวหารภาพพจน์
ค. สัมผัสอักษรแพรวพราว	ง. การเล่นคำ

26. “เชื่อเร็วแรงเร็วทั้ง ชาวไร่ชาวนา เชียวแฮ
แม่นประมาทละการ ก็ล้ำ
โหดชั่วอดสำหรับหาญ ห่อนหยุด ยั้งเฮย
ดั่งเต่ากระต่ายทำ แข่งช้าชนะเร็ว”

คำประพันธ์นี้ให้ข้อคิดประกอบสำคัญแก่ผู้อ่านในเรื่องใด

ก. ไม่ควรหลงในความสามารถของตนเอง
ข. การแข่งขันย่อมมีผู้แพ้และผู้ชนะเป็นเรื่องธรรมดา
ค. ความประมาทในผู้ด้อยกว่าย่อมนำไปสู่ความหายนะ
ง. คนพาลย่อมรังแกคนที่อ่อนแอกว่าเสมอ

27. คำประพันธ์ในข้อที่ 26 กล่าวด้วยน้ำเสียงตรงกับข้อใด

ก. ปลงตก	ข. ดำหนี
ค. กระทบกระเทียบ	ง. ถากถาง

28. สาเหตุสำคัญที่ทำให้เต่าชนะการแข่งขันคือข้อใด

ก. เต่ามีความเพียรพยายามมากกว่า
ข. กระต่ายมีความประมาทผู้อื่น
ค. เต่าเดินได้เร็วและทนกว่า
ง. กระต่ายขาดความอดทน

29. “ผู้ประพฤติกิจตาม 10 ประการนี้ จะไม่ได้รับความเสียหายเลย” ข้อความนี้ กล่าวตรงกับเรื่องในข้อใด

ก. โคลงสุภาษิตพระร่วง	ข. โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์
ค. โคลงสุภาษิตนฤทมนการ	ง. โคลงสุภาษิตโลกนิติ

30. “เห็นห่านโมหะร้อน ริษยา

สละส่อเสียดมารชา ใส่ร้าย

คำหยาบจาบจ้วงอา- ฆาตขู่ เข็ญเฮย

ไปหมิ่นนินทาป้าย โทษให้ผู้ใด” คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องการพูดที่ประเภท

ก. 7 ประเภท	ข. 8 ประเภท
ค. 9 ประเภท	ง. 10 ประเภท

31. กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าเป็นผลงานการประพันธ์ของกวีท่านใด

- ก. เจเค โรว์ลิง
ข. ทอมัส เกรย์
ค. แดน บราวน์
ง. จอห์น แอมพ์เต็น

32. แนวคิดหลักของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าคือข้อใด

- ก. ทุกชีวิตมีความเสมอภาคกัน
- ข. ชวนาเป็นผู้ที่ปลูกข้าวเพื่อเลี้ยงชาวโลก
- ค. ทรรพยสิน สมบัติ เงินทองล้วนแต่เป็นของนอกกาย
- ง. ทุกชีวิตมีความตายเป็นที่พึ่ง ความตายจึงเป็นเรื่องธรรมดาของโลก

33. ลักษณะบังคับของกลอนดอกสร้อย คำที่ 2 ของวรรคแรกคือคำใด

- ก. เอย ข. เอ๋ย
ค. เฮ้ย ง. เออ

34. คำประพันธ์ข้อใดที่กวีกล่าวถึงความพอเพียงในการดำเนินชีวิต

ก. อุทิศสิ่งซึ่งสร้างตามทางธรรม	ของผู้นั้นผู้นี้แก่ผีเอย
ข. ไม่มีใครได้เซยเลยสักคน	ย่อมบานหล่นเปล้าตายมากมายเอย
ค. สันโดษคับฟุ้งชานทะยานใจ	ตามวิสัยชาวนาเป็นกว่าเอย
ง. แห่ลงหลมลีกลานสลดระทดใจ	เรายังไกลหลมนั้นทุกวันเอย

35. “ใครจะยอมละทิ้งซึ่งสิ่งสุข เคยเป็นทุกข์ห้วงใยเสียได้ง่าย

ใครจะยอมละแผนแสนสบาย โดยไม่ขายตาไฟอลัวย่อย”

คำประพันธ์นี้ก็ต้องการเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. ให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นสุขตลอดไป
- ข. มนุษย์ควรรู้จักปล่อยวางสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต
- ค. การละทิ้งซึ่งความสุขก่อให้เกิดความทุกข์
- ง. สังคมหลงมัวเมาในกิเลส

36. “ศพแอยศฟไพร์	ไม่มีใครขึ้นชื่อระบือขาน
ไม่เกรงใครนินทาว่าประจาน	ไม่มีการจารึกบันทึกคุณ
ถึงบางที่มีบ้างเป็นอย่า่งเลิศ	ก็ไม่ฉูดฉาดเชิดประเสริฐสุนทร์
พอเตือนใจได้บ้างในทางบุญ	เป็นเครื่องหนุนนำเหตุสังเวชเฮย”
ก็วิกล้าวด้วยน้ำเสียงอย่างไร	

- ก. ปลงตก ข. เคียดแค้น
ค. ดุดกดหมีน ง. เปาะเย้ย

37. กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามีความดีเด่นในด้านใดที่สุด
- ก. เลือกสรรคำที่ไพเราะ ข. สำนวนโวหารกินใจ
ค. เตือนสติมนุษย์ทุกคน ง. มีสัมผัสแพรวพราว
38. ข้อใดมีสัมผัสพยัญชนะมากที่สุด
- ก. ขนเหม็นสาบหยาบร้าย กลิ่นกล้ำ เหมือนกัน
ข. ยุงทองย่องเยื้องย่าง ราววาง
ค. ร่ายรำฟ่ายเฟื่องหาง เฉิดหน้า
ง. ปากหงอนอ่อนสำอาง ลายเลิศ
39. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
- ก. เนื้อหามุ่งแสดงความไพเราะของการใช้คำ
ข. เน้นการพรรณนาเกี่ยวกับความอ้างว้างของทุ่งนา
ค. เป็นกวีนิพนธ์ขนาดสั้นที่มุ่งแสดงความคิดของกวี
ง. กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้ามาจากต้นฉบับแปล
40. กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าใช้สัญลักษณ์ใดแทนความตาย
- ก. นกแสก
ข. ความมืด
ค. เสียงเรไร
ง. เสียงระฆัง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วรรณคดีไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

1	ก	21	ข
2	ก	22	ง
3	ข	23	ก
4	ง	24	ข
5	ค	25	ค
6	ค	26	ค
7	ค	27	ง
8	ง	28	ข
9	ข	29	ค
10	ง	30	ง
11	ง	31	ข
12	ก	32	ง
13	ข	33	ข
14	ข	34	ค
15	ค	35	ข
16	ค	36	ก
17	ข	37	ค
18	ก	38	ข
19	ค	39	ก
20	ง	40	ก

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง: ให้นักเรียน ✓ ในช่องที่เป็นระดับความพึงพอใจในการเรียนครั้งนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์					
2	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					
3.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีเวลาในการทำกิจกรรมที่เหมาะสม					
4	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนได้ดีขึ้น					
5	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
6	ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบนี้กับวิชาอื่นๆเพิ่มมากขึ้น					
7	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนทุกคน เพราะเป็นการร่วมกันทำงาน ช่วยเหลือและอภิปรายการเรียนรู้ด้วยกัน					
9	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ					
10	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมการทำงานเป็นกลุ่ม					

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพของเครื่องมือ

**ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง วรรณคดีไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี
การจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการเรียนรู้แบบซิปปา**

ประเด็น		ค่าIOC					IOC	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
1	ด้านสาระการเรียนรู้							
1.1	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4	สอดคล้องกับนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	ด้านขั้นตอนการเรียนรู้							
2.1	ขั้นตอนการดำเนินการเรียนรู้มีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	การกำหนดวิธีการเรียนการสอนในแต่ละ ขั้นตอนมีความชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3	ขั้นตอนการสอนเหมาะสมเอื้อต่อการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4	การดำเนินการสอนเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโดยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	ด้านสื่อการสอน							
3.1	เหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และใบงานที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	สนองต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	น่าสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น		ค่าIOC					IOC	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
4.	การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้							
4.1	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	กำหนดวิธีการ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจนและนำไปใช้ได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง วรรณคดีไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

รูปแบบวัฏจักร 4 MAT

ประเด็น		ค่าIOC					IOC	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
1	ด้านสาระการเรียนรู้							
1.1	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	เหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
1.4	สอดคล้องกับนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	ด้านขั้นตอนการเรียนรู้							
2.1	ขั้นตอนการดำเนินการเรียนรู้มีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	การกำหนดวิธีการเรียนการสอนในแต่ละ ขั้นตอนมีความชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3	ขั้นตอนการสอนเหมาะสมเอื้อต่อการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4	การดำเนินการสอนเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโดยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
3.	ด้านสื่อการสอน							
3.1	เหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และใบงานที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	สนองต่อการบรรลุตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	น่าสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ประเด็น		ค่าIOC					IOC	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
4.	การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้							
4.1	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	กำหนดวิธีการ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินชัดเจน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
4.3	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจนและนำไปใช้ได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

**ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม
จังหวัดสุพรรณบุรี**

ประเด็น		ค่าIOC					IOC	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
1.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนมีเวลาในการทำกิจกรรมที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
6.	ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้แบบ cippa model กับวิชาอื่นๆเพิ่มมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนทุกคน เพราะเป็นการร่วมกันทำงาน ช่วยเหลือและอภิปรายการเรียนรู้ด้วยกัน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	สอดคล้อง
9.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10.	การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมการทำงานเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

คะแนน กลุ่ม Thy out แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวรรณคดีไทยเพื่อหาค่าจำแนกการแยก
(r) กำหนด เกณฑ์ต่ำสุดร้อยละ 50 และค่าความยากง่ายขอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
วรรณคดีไทย (p)

ข้อที่	H (คน)	L (คน)	H - L	H+L	$r = \frac{(H - L)}{40}$	$P = \frac{(H+L)}{80}$
1	38	15	23	53	0.58	0.66
2	37	18	19	55	0.48	0.69
3	35	14	21	49	0.53	0.61
4	34	15	19	49	0.48	0.61
5	35	14	21	49	0.53	0.61
6	38	15	23	53	0.58	0.66
7	39	16	23	55	0.58	0.69
8	34	14	20	48	0.50	0.60
9	35	15	20	50	0.50	0.63
10	35	17	18	52	0.45	0.65
11	37	11	26	48	0.65	0.60
12	38	12	26	50	0.65	0.63
13	38	13	25	51	0.63	0.64
14	35	13	22	48	0.55	0.60
15	37	14	23	51	0.58	0.64
16	39	14	25	53	0.63	0.66
17	38	15	23	53	0.58	0.66
18	34	14	20	48	0.50	0.60
19	35	14	21	49	0.53	0.61
20	36	11	25	47	0.63	0.59
21	36	10	26	46	0.65	0.58
22	35	12	23	47	0.58	0.59
23	36	14	22	50	0.55	0.63
24	36	12	24	48	0.60	0.60
25	36	14	22	50	0.55	0.63
26	35	14	21	49	0.53	0.61
27	35	15	20	50	0.50	0.63
28	35	17	18	52	0.45	0.66
29	37	18	19	55	0.48	0.69

ข้อที่	H (คน)	L (คน)	H - L	H+L	$r = \frac{(H - L)}{40}$	$P = \frac{(H+L)}{80}$
30	37	17	20	54	0.50	0.68
31	36	9	27	45	0.68	0.56
32	36	8	28	44	0.70	0.55
33	36	10	26	46	0.65	0.58
34	35	11	24	46	0.60	0.58
35	35	10	25	45	0.63	0.56
36	35	10	25	45	0.63	0.56
37	35	12	23	47	0.58	0.59
38	34	12	22	46	0.55	0.58
39	34	12	22	46	0.55	0.58
40	35	13	22	48	0.55	0.60

จากตารางกลุ่ม try out เพื่อหาค่าอำนาจการแยก (r) กำหนด เกณฑ์ต่ำสุดร้อยละ 50

ผู้วิจัย ศึกษาสูตร Pemberton A. Johnson ผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS ในการแยกกลุ่ม เด็กเก่ง 40 คน (H) ตามสูตรคือ R_H เด็กอ่อน 40 คน (L) ตามสูตรคือ R_L จำนวนนักเรียนในห้อง 80 คน/ 2 (Nหาร2) เท่ากับ 40 คน ค่าอำนาจจำแนก (r) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2554, หน้า 130) ตามสูตร ดังนี้

$$r = \frac{R_H - R_L}{\frac{N}{2}}$$

r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_H แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
 R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

หาค่าความยากง่ายเป็นรายข้อ (P) ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 250)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ

P แทน ความยากของข้อสอบ

R_H แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N_H แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดในกลุ่มสูง

N_L แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวรรณคดีไทย (Kr20)
กลุ่ม thy out

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	80	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	80	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha ^a	N of Items
.801	40

การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีไทย
กลุ่ม thy out

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	80	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	80	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.891	10

ภาคผนวก จ
การวิเคราะห์ข้อมูล

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เลขที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา		การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT	
	ก่อนเรียน (40 คะแนน)	หลังเรียน (40คะแนน)	ก่อนเรียน (40คะแนน)	หลังเรียน (40 คะแนน)
1	11.00	38.00	8.00	37.00
2	12.00	37.00	12.00	39.00
3	13.00	35.00	14.00	38.00
4	19.00	35.00	16.00	37.00
5	12.00	38.00	14.00	35.00
6	11.00	37.00	14.00	38.00
7	13.00	36.00	11.00	39.00
8	15.00	38.00	12.00	35.00
9	14.00	39.00	12.00	35.00
10	17.00	37.00	12.00	34.00
11	15.00	35.00	14.00	35.00
12	18.00	37.00	12.00	35.00
13	12.00	38.00	14.00	35.00
14	10.00	36.00	12.00	35.00
15	14.00	35.00	14.00	34.00
16	15.00	37.00	12.00	35.00
17	14.00	35.00	14.00	35.00
18	15.00	35.00	14.00	38.00
19	14.00	35.00	14.00	38.00
20	15.00	37.00	14.00	39.00
21	14.00	38.00	14.00	37.00
22	15.00	35.00	14.00	38.00
23	14.00	36.00	14.00	39.00
24	15.00	34.00	15.00	38.00
25	14.00	36.00	14.00	35.00
26	15.00	35.00	12.00	35.00
27	10.00	35.00	10.00	36.00
28	11.00	35.00	11.00	34.00
29	15.00	35.00	10.00	35.00
30	14.00	35.00	10.00	35.00
31	17.00	34.00	11.00	35.00
32	11.00	36.00	12.00	38.00

เลขที่	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา		การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4MAT	
	ก่อนเรียน (40 คะแนน)	หลังเรียน (40คะแนน)	ก่อนเรียน (40คะแนน)	หลังเรียน (40 คะแนน)
33	11.00	34.00	14.00	36.00
34	10.00	35.00	15.00	35.00
35	11.00	35.00	14.00	35.00
36	12.00	35.00	14.00	35.00
37	12.00	35.00	13.00	33.00
38	12.00	35.00	18.00	34.00
39	14.00	35.00	17.00	34.00
40	12.00	35.00	14.00	35.00

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางพนิสา ทรงเพียรธรรม
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 22 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2522
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	795 หมู่ที่ 2 ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 72130
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2545 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี